MERKUR ANDELSKASSE

ÅRSRAPPORT 2015

BERETNING & REGNSKAB

HOVEDAKTIVITET

Merkur Andelskasse driver bankvirksomhed ud fra den grundopfattelse, at verden er en sammenhængende helhed. Hvert menneske har en værdi i sig selv, har potentiale for i frihed at kunne udvikle sine evner og har mulighed for at tage ansvar for vores samfund og for vores fælles livsgrundlag.

Merkurs samfundsidealer omfatter som det væsentligste:

1. En kultur-, forsknings-, sundheds- og undervisningssektor med størst mulig frihed med hensyn til indholdet af ydelserne, og som er frigjort fra erhvervsmæssige og politiske særinteresser. Det er afgørende for, at det enkelte individ kan opnå de bedste betingelser for at udvikle sine evner.

   Vi finansierer frie grundskoler, efterskoler og højskoler, kunstnere, instrumenter, spillesteder, biografer, teatre og andre kulturinstitutioner, seriøse alternative behandlere og medicin, plejetilbud og meget mere.

2. Et erhvervsliv, hvis produkter og ydelser afspejler samfundets og forbrugernes reelle behov, og som respekterer mennesker og miljø. Herved tages der vare på de fysiske ressourcer, så de også står til rådighed for fremtidige generationer.

   Vi finansierer vedvarende energi, økologisk og biodynamisk jordbrug og fødevareproduktion, virksomheder baseret på cirkulær økonomi og genbrug, deleøkonomi, økologisk byggeri, miljøteknologi, service- og konsulentvirksomheder med bæredygtigt sigte og meget mere.

3. En demokratisk retsstat, der sikrer ligeværdighed blandt borgerne, og som definerer rammerne for de to andre områder. Retsstaten må bl.a. sørge for ordentlige medarbejderforhold og værdige forhold for samfundets svage borgere, således at alle har mulighed for at bidrage til helheden ud fra egne præmisser.

   Vi finansierer socialøkonomiske virksomheder, bo- og opholdssteder samt institutioner og arbejdspladser for borgere med særlige behov m.m. Vi finansierer fællesskaber og selvejende institutioner, hvor borgere selv har defineret rammerne for at bo, arbejde eller eje virksomhed.

MERKUR ANDELSKASSE – ÅRSRAPPORT 2015

Udgives af
Merkur Andelskasse
www.merkur.dk

Redaktion
Ann Hybertz Frandsen
ahf@merkur.dk

Layout
Jes Boesgaard Madsen og
Tobias Frost – imperiet.dk

Oplag
375

Tryk
KLS Grafisk Hus
Trykt på FSC certificeret Pureprint silk.
Tryksagen er cradle-to-cradle certificeret.

Forsidebillede
Jørn Ussing er manden bag bageriet og mølleriet Aurion, som er kunde i Merkur.
Foto: Hans Christian Jacobsen

CERTIFIED cradletocradle BRONZE
PurePrint® by **KLS**
Produceret 100 % bionedbrydeligt af KLS Grafisk Hus A/S

C2C™
Cradle to Cradle-mærket garanterer fuld bæredygtighed og bionedbrydelighed af både papir og trykfarve.

FSC www.fsc.org MIX Papir fra ansvarlige kilder FSC® C022933

FSC®
FSC-mærket sikrer naturen og de sociale forhold i de skove træet kommer fra.

KYOTO PROTOCOL CO_2 No. 001 KLIMA-NEUTRAL TRYKSAG

CO_2
Tryksagen er CO_2-neutral. KLS Grafisk Hus får strøm fra vindmøller og leverer i el-lastvogne.

INDHOLDSFORTEGNELSE

05 Merkur i 2015
Merkur bevæger sig i den rigtige retning

06 Merkur i tal

08 Tendenser omkring os
Om bl.a. et splittet Europa, FNs verdensmål og det skæve Danmark

12 Økonomi og organisation
Stort rykind af nye kunder og færre nedskrivninger

20 Forventninger og strategier
Strategier frem om 2019 og forventninger til 2016

22 Merkur og vores kunder
Merkur skaber merværdi for samfundet gennem udlån og indlån

32 Internationalt samarbejde
Internationale netværk og samarbejde med andre værdibaserede banker

34 Pension og investering
Investering og pension som giver mere end bare et afkast

38 Merkur Fonden
Man kan få stor effekt af at give penge væk

40 Lovpligtige oplysninger

44 Grønt regnskab
Ressourceforbrug, miljøbelastning og miljøtiltag

48 Socialt regnskab
Merkur som arbejdsplads og Merkurs bidrag til samfundet

52 Ledelsespåtegning

53 Den uafhængige revisors erklæring

54 Regnskab

60 Noter

78 Mennesker i Merkur

MERKUR I 2015

Merkur fortsætter den positive udvikling. Men lav rente og lav udlånsvækst udfordrer indtægtsgrundlaget.

Resultatet for 2015 blev et overskud på 7,8 mio. kr. mod 6,3 mio. kr. sidste år.

Merkur fortsætter dermed den positive udvikling efter de udfordrende år under finanskrisen. Vi har igen haft en flot tilgang af ny andelskapital og nye andelshavere. Kunderne betroede os næsten 300 mio. kr. i nye midler i 2015, som blev fordelt næsten ligeligt mellem et forøget indlån og en forøgelse af kundernes investeringsporteføljer.

Hovedårsagen til, at vi ikke nåede vores oprindelige forventning for året – et resultat på 12-15 mio. kr. - var dels en uventet negativ kursregulering på andelskassens obligationsbeholdning, dels at en vækst i udlånet på 64 mio. kr. kom sent på året, og at denne vækst ikke var så kraftig, som vi havde ventet.

Vi har forøget vores salg af serviceydelser. I første halvår af 2015 var der en omfattende låneomlægningsaktivitet som følge af de faldende realkreditrenter. Det har givet mange af vores kunder mulighed for at sikre sig en billig finansiering mange år ud i fremtiden. Men også boligmarkedet er kommet i gang igen, særligt i byerne, og det har også bidraget til indtægterne.

FALDENDE NEDSKRIVNINGER

2015 blev endnu et år med faldende nedskrivninger. Tab og nedskrivninger faldt fra 22,2 mio. kr. i 2014 til 14,0 mio. kr. i 2015. Også de faktisk konstaterede tab faldt kraftigt.

Vi forventer, at nedskrivningsprocenten vil falde yderligere, og at vi i 2016 når et normalt niveau omkring 0,5%.

BASISINDTJENING

Realkreditformidling og pensions- og investeringsaktiviteter er indtægtskilder, der får stigende betydning for Merkur. Det er også udtryk for, at vi stort set kan dække alle kundernes behov for bankydelser. Året bød på stor aktivitet omkring udlån, og målt på trækningsretter har vi faktisk haft en udlånsvækst på næsten 9%. Men en stor del af vores kunder trækker samtidig væsentligt mindre på deres kreditter end tidligere, da deres økonomi og likviditet er blevet stærkere. Derfor er den udlånsvækst, vi måler i balancen, noget lavere – knap 5% – og kom tilmed sent på året.

For at kunne øge indtægterne har vi i 2015 investeret en del i medarbejderressourcer med øgede omkostninger til følge. Desværre har indtægterne procentvis ikke helt kunnet følge med af de grunde, der er beskrevet ovenfor. Imidlertid har vi opbygget en god pipeline af udlån, der enten er bevilget eller tæt på at blive det, og som for en stor dels vedkommende forventes realiseret i 2016. Dermed vil vi med et års forsinkelse kunne høste frugterne af opnormeringen.

Andelskassens store likvide beholdning på mere end 1 mia. kr. har ikke bidraget til basisindtjeningen i 2015 – regnes den urealiserede kursregulering med, var indtægten fra obligationsbeholdningen svagt negativ. Det er en exceptionel situation, og der er ikke umiddelbart noget, der tyder på, at renteniveauet på kort sigt bliver højere.

FORSTÆRKET RYKIND AF NYE KUNDER

Merkur fik i 2015 netto 2.536 nye kunder. Det er en markant stigning i forhold til sidste års 745, også når det tages i betragtning, at ca. 1.300 nye kunder kommer fra et nyt samarbejde med energiselskabet Nature Energy omkring finansiering af energioptimering. Ved årsskiftet er vi nået op på 26.278 kunder – en vækst på 10,7%, væsentligt højere end sidste års 3,2%.

FLERE ANDELSHAVERE

Den positive udvikling omkring andelshavere og andelskapital er fortsat. Vi fik 446 nye andelshavere i 2015 og Merkur har nu 5.480 andelshavere. Det svarer til 21% af kunderne. Nye og gamle andelshavere har forøget andelskapitalen med 13,3 mio. kr., en opbakning, vi er meget glade for. Andelene er fundamentet for Merkur og en forudsætning for at øge udlånet til bæredygtige og ansvarlige virksomheder og projekter.

FORVENTNINGER TIL 2016

Merkur arbejder efter en strategi for perioden frem til 2019, hvor de nye europæiske kapitalkrav er endeligt indfaset. Strategien skal også sikre, at Merkur tilpasser sig de fundamentalt ændrede vilkår for bankdrift, som er blevet virkeligheden efter finanskrisen. Styrket indtjening gennem organisk udlånsvækst, tegning af andelskapital, øgede indtægter fra andre kilder end nettorenter samt intern effektivisering og digitalisering bliver nogle af de vigtigste indsatser for årene fremover. Vi vil knytte kunderne tættere til os, så de lægger flest mulige af deres bankforretninger hos os.

For 2016 forventer vi et overskud efter skat på 15-18 mio. kr. Det forventede resultat fremkommer ved stigende indtægter fra udlån, investering og pension m.m., fortsat faldende nedskrivninger samt ophør af en årlig betaling til Garantiformuen på 4 mio. kr. ■

MERKUR I TAL

FOTO: ØKOLOGISK LANDSFORENING

26.278 KUNDER

FOTO: MIKKEL ØSTERGAARD

FOTO: GLAD FONDEN

5.480 ANDELSHAVERE

HOVEDTAL

HOVEDTAL	2015	2014	2013	2012	2011
Resultatopgørelsen (i mio. kr.)					
Netto rente- og gebyrindtægter	113,4	113,6	106,7	102,0	89,3
Kursreguleringer	-1,5	-1,6	6,3	6,9	0,6
Udgifter til personale og administration	80,1	73,0	66,9	64,2	59,8
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.v.	14,0	22,2	34,2	41,1	36,9
Resultat af kapitalandele i associeretde virksomheder	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat (i mio. kr.)	**7,8**	**6,3**	**3,9**	**-1,1**	**-10,2**
Balance (i mio. kr.)					
Udlån	1.430,9	1.366,8	1.292,0	1.157,4	1.183,7
Indlån	2.300,4	2.172,8	2.032,0	1.808,3	1.622,9
Egenkapital	249,3	228,2	205,9	182,9	179,7
Aktiver i alt	2.688,0	2.547,2	2.414,5	2.113,8	1.918,7
Garantier	480,9	448,8	385,2	408,3	386,4
Andre oplysninger					
Antal kunder	26.278	23.742	22.997	21.241	19.358
Antal andelshavere	5.480	5.034	4.546	3.856	3.703
Antal indlånskonti	46.178	43.003	40.612	36.027	31.953
Nøgletal i %					
Kapitalprocent	16,6	15,8	14,4	14,6	14,9
Kernekapitalprocent	14,1	13,8	12,3	12,5	12,6
Egenkapitalforrentning før skat (pct.)	3,6	3,9	1,9	-0,8	-7,6
Egenkapitalforrentning efter skat (pct.)	3,3	2,9	2,0	-0,6	-5,7
Indtjening pr. omkostningskrone	1,1	1,1	1,0	1,0	0,9
Indtjening pr. omkostningskrone, ex. kursreguleringer, nedskrivninger og bankpakker	1,4	1,5	1,5	1,5	1,4
Afkastningsgrad	0,3	0,2	0,2	-0,1	-0,5
Renterisiko (pct.)	1,6	0,1	1,3	1,4	1,3
Valutaposition (pct.)	1,7	1,6	1,0	2,0	2,3
Valutarisiko (pct.)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Overdækning i pct. af lovkrav om likviditet	279,7	264,4	279,2	274,4	198,9
Udlån + nedskrivninger herpå i pct. af indlån	64,4	65,1	66,3	66,2	75,7
Udlån i forhold til egenkapital	5,7	6,0	6,3	6,3	6,6
Årets udlånsvækst	4,7	5,9	11,6	-2,2	8,4
Summen af store engagementer i pct. af kapitalgrundlaget*	37,3	34,6	21,6	0,0	88,9
Andel af tilgodehavender med nedsat rente	1,5	2,3	1,8	1,2	2,2
Årets nedskrivningsprocent.	0,7	1,3	1,8	2,6	2,3
Akkumuleret nedskrivningsprocent	2,6	2,6	3,0	2,5	2,8

TENDENSER OMKRING OS

ET SPLITTET EUROPA

2015 var et udfordrende år for det europæiske samarbejde. Først en eurokrise omkring særligt den græske gældssituation og senere voksede flygtningestrømmene til Europa til et niveau, der ikke er set i mange år.

Både gældskrisen og flygtningesituationen er udfordringer, der oplagt skal løses i et samarbejde mellem de europæiske lande, hvor alle bidrager på en fair og afbalanceret måde. Ingen kan have en langsigtet interesse i, at et land som Grækenland efterlades forarmet uden udviklingsmuligheder, eller at Syd- og Sydøsteuropa bukker under for tilstrømningen af mennesker fra de stadige konflikter i Mellemøsten.

Men i begge tilfælde har mange politikere været mere optagede af, hvad de forventede, at deres egne vælgere ville mene her og nu, fremfor at skabe grobund for virkelige og langsigtede løsninger. Grækenlands gældskrise blev af mange reduceret til et spørgsmål om betalingsvillighed som i en inkassosag – som om grækerne kun skulle tage sig sammen og aflevere pengene i Nordeuropa. Den til tider nedladende måde grækerne blev omtalt og tiltalt på under forhandlingerne var en forstemmende oplevelse. Det havde været passende, om flere havde betonet den fælles udfordring, der ligger i gældskrisens sammenhæng med Grækenlands mangeårige underskud på betalingsbalancen, og dermed afhængighed af udenlandske lån – et forhold som den fælles Euro i lang tid havde gjort mindre synligt, og som markedet en tid havde set bort fra. Hvad der behøves er en øget græsk produktion – f.eks. ved at virksomheder slår sig ned i Grækenland og skaber arbejdspladser, hvad de færreste vel føler sig tilskyndet til i øjeblikket. Ingen lande kan permanent have underskud eller overskud på deres handelsbalancer – der er nødt til at ske en udligning over tid. Når man gennem euroen afskriver valutakursen som et af de midler, der kan medvirke til denne udligning, må man i Europa helt anderledes bevidst aftale, hvordan bl.a. det græske handelsunderskud kan reduceres samtidig med (naturligvis), at f.eks. det tyske handelsoverskud også reduceres. Internt i Grækenland skal man selvfølgelig også blive væsentligt bedre til f.eks. at indkræve skatter, så indtægter og udgifter kommer i balance.

Flygtningesituationen har desværre også kaldt den kortsigtede populisme frem. Debatten kommer til at handle om, hvordan vi her og nu kan forhindre flygtningene i at komme lige netop her til vores land frem for at løse de situationer, der skaber flygtningestrømmene. Der er talt meget om hjælp til de såkaldte „nærområder“, men faktisk tyder meget på, at mangel på donormidler til FN's flygtningeprogrammer var kraftigt medvirkende til at flygtningestrømmen for alvor tog til hen over sommeren og efteråret 2015. På grund af mangel på midler var FN nemlig nødt til at halvere sin humanitære bistand, bl.a. i form af madrationer til de 12 millioner syriske flygtninge i løbet af 2015.

Det hjælper naturligvis ikke, at først det ene, så det næste land mere eller mindre forsøger at lukke sine grænser. Det er i sidste instans ikke muligt, hvis man vil bevare sine europæiske humanitære idealer, at forhindre flygtninge i at komme til Europa, f.eks. over havet.

Så udfordringen har vi som europæere – vi må indse at vi også må løse den i fællesskab.

PRESSEFRIHED OG KULTUREL FRIHED UNDER PRES

Mange europæiske lande lukker sig mere om sig selv og nogle steder giver det sig udslag i, at nationalistiske strømninger kommer til magten. Disse kræfter bryder sig ikke om hverken fremmede eller intern kritik fra f.eks. journalister eller om kultur, der ikke understøtter deres nationale dagsorden. Vi har set det i Ungarn i nogle år efterhånden, og i 2015 blev valget i Polen vundet af kræfter, der straks på tilsvarende vis er gået i gang med at indføre nye kontroversielle presselove og med at nedbryde armslangeprincipper i forhold til kulturinstitutionerne og magtdelingsprincipperne i forholdet til domstolene.

Det var næppe hvad man forestillede sig, da de nye demokratier blev optaget i EU, og der var begejstring ved udsigten til et mere integreret Europa af demokratiske stater. EU savner svar på, hvordan man skal forholde sig til medlemsstater, der underminerer demokratiske institutioner eller ytrings- og pressefrihed.

I Danmark skal vi imidlertid også holde os vågne og skarpe. Den gældende offentlighedslov har – præcist som mange kritikere advarede om – ført til en øget lukkethed omkring beslutningsprocesser i den offentlige forvaltning og dermed begrænset demokratiets mulighed for at fungere. Man må håbe, at den fornyede debat om disse forhold kan føre til, at loven revurderes.

KLIMAAFTALE

Heldigvis er det ikke alle steder, man taler sig væk fra hinanden. I den lange række af FN klimamøder (vi var nået til nr. 21) var mødet i Paris i 2015 igennem nogle år udset til at være stedet, hvor

I 2015 blev verdens ledere enige om en række ambitøse verdensmål. Læs mere om målene på verdensbedstenyheder.dk/verdensmaal
Kilde: Verdens Bedste Nyheder

der endelig skulle indgås en form for global klimaaftale. Centrale lande som USA og Kina havde indset, at de havde mere at vinde ved at spille konstruktivt med, og med dygtig diplomatisk ledelse fra de franske værter lykkedes det faktisk at få en aftale i stand, som alle verdens lande har tilsluttet sig – mere eller mindre helhjertet, men dog tilsluttet sig. At den ikke ville blive bindende som sådan, vidste alle på forhånd. Store lande vil nødigt lade sig binde af internationale aftaler.

De målsætninger, som de enkelte lande har meldt ud, er sammenlagt langt fra tilstrækkelige, hvis man skal holde temperaturstigningen under 2 eller helst 1,5 grader. Det vidste man også godt på forhånd – når aftalen alligevel er blevet modtaget med glæde mange steder, også i civilsamfundet, hænger det sammen med, at det nu så at sige officielt er fastslået, at klimaet er en global udfordring, der skal tages alvorligt, at den fossile energi er på vej ud, og at fremtiden entydigt ligger i den vedvarende energi. Der er ikke kun videnskabelig, men nu også politisk konsensus. Overgangen vil blive præget af endeløse slagsmål om økonomiske interesser, som ikke giver sig uden kamp. Men allerede dagen efter aftalens indgåelse faldt kulselskabernes aktier markant på børserne, så investorer og finansmarkederne så klart signalet. Der er sat en klar retning og en proces, hvor de enkelte lande løbende må forholde sig til deres klimaambitioner. Civilsamfundet og den progressive del af erhvervslivet har en fortsat vigtig rolle i hele tiden at presse på for en klar prioritering og stadigt mere ambitiøse mål.

FN UDVIKLINGSMÅL

Klimaaftalen var ikke FN's eneste succes i 2015. Den 25. september 2015 vedtog FN's generalforsamling 17 udviklingsmål frem mod 2030, som afløser 2015-målene (også kaldet the Millenium Goals), der blev vedtaget i 2000. De 17 udviklingsmål udmærker sig ved deres ambitionsniveau og fokus på bæredygtighed. Det er tydeligt, at man har erkendt, at klassiske mål som afskaffelse af sult, forbedret sundhed etc. ikke kan ses isoleret fra f.eks. miljøet og klimaet. Det hele hænger sammen. Det ses f.eks. i mål nr. 2 om at stoppe sult – mål nr. 7 om bæredygtig energi til alle – mål nr. 13 om klimahandling – mål nr. 14 om beskyttelse af havene og mål nr. 15 om beskyttelse af landjordens økosystemer. Nok er målene „kun" hensigtserklæringer, men de sætter en tydelig retning og kan skabe begejstring omkring de mange muligheder, der ligger både i at arbejde for deres virkeliggørelse, men som også opstår undervejs, efterhånden som fremskridt opnås. De er letforståelige pejlemærker, som civilsamfundet kan holde regeringerne op på, hvis udviklingen går for langsomt eller der lige er nogle særinteresser, der presser på. Progressive virksomheder peger på, at der ligger masser af forretningsmuligheder og arbejdspladser i at levere de løsninger, som kan føre til opfyldelse af målene. Det er vigtigt, at bæredygtige virksomheder etablerer sig i alle lande, så vi undgår, at nogle lande og regioner permanent bliver afhængige af know-how og import udefra. For at komme dertil skal samfundene udvikle sig i retning af mindre ulighed, bedre og stabile retsforhold og god regeringsførelse.

Bekæmpelse af korruption nævnes ikke direkte, men man kommer tæt på i mål nr. 16 om effektive og inkluderende institutioner. Værd at nævne i denne sammenhæng er også nr. 5 om ligestilling for kvinder og nr. 10 om reduktion af ulighed.

›

VÅBENHANDEL – HER GÅR DET GODT

En branche, der desværre nok ikke behøver at bekymre sig om afsætningen, er våbenindustrien. Iflg. fredsforskningsinstituttet SIPRIs nyeste rapport fra 2015 omsatte de 100 største våbenvirksomheder i 2014 for 400 mia. dollars – 4 gange det beløb, som den rige del af verden årligt skal overføre til udviklingslandene fra 2020 efter klimaaftalen. Verdens samlede militærudgifter anslås for samme år til at være svimlende 1.776 mia. dollars.

Særligt forstemmende er det, at mange våben sælges til fattige lande, der burde have meget andet at bruge pengene til. Pakistan og Indien, der ligger i et evigt rustningskapløb, hører til blandt de helt store kunder, men også afrikanske lande er godt med. Våbenimport til Afrika steg 45% fra femårsperioden 2005-2009 til femårsperioden 2010-2014.

Kampfly er en af de store artikler i våbenhandlernes kataloger, og adskillige lande er i gang med en udskiftning eller opgradering af deres flyvevåben. Det gælder også Danmark, hvor det forventes, at der i 2016 skal træffes endelig beslutning om køb af nye kampfly for ca. 30 mia. kr.

TTIP – FORHANDLINGER OM EN HANDELSAFTALE MELLEM USA OG EU

Der forhandles stadig imellem USA og EU om en frihandelsaftale, den såkaldte TTIP (The Transatlantic Trade and Investment Partnership). Et af de ømme punkter er forhandlingerne om indførelsen af et særligt voldgiftstribunal med såkaldte uafhængige erhvervsadvokater som dommere, hvor virksomheder og investorer vil kunne rejse erstatningssager, hvis et EU-land har ændret lovgivning f.eks. i retning af krav om større miljøhensyn og dette samtidig vil føre til mindre fortjeneste for de pågældende virksomheder. Et sådant parallelsystem vil betyde en tilsidesættelse af de almindelige domstole og kan føre til en stor svækkelse af mulighederne for at fremme bl.a. de føromtalte 17 udviklingsmål gennem lovgivning. Tilsvarende gælder for andre målsætninger inden for f.eks. bæredygtighed og sundhed.

NY REGERING

2015 bød på valg i Danmark, og den politiske situation blev sådan, at et af de tabende partier kom til at danne regering alene med det snævrest mulige flertal på 90 mandater bag sig. Men valget viste også en tendens til, at mange vælgere efterlyser en anderledes tilgang til politik. Der er udbredt træthed i forhold til det politiske spil og mange politikeres åbenlyse orientering efter, hvad de opfatter som dominerende holdninger i befolkningen her og nu. Valget viste fremgang for partier med klare holdninger, også holdninger, der måske ikke bredt set kan blive til realistisk politik på kort sigt. Men de blev belønnet for at have holdninger og visioner. Ikke mindst var det bemærkelsesværdigt, at det helt nye parti Alternativet fik et flot valg. Noget af det, det nye parti var blevet kritiseret for i den offentlige debat – ikke at have en klar holdning til alt muligt – blev en styrke for partiet, der blev anerkendt for at have mod til at lægge positive visioner frem og for at have et oprigtigt ønske om at ændre på selve den politiske kultur og arbejdsform.

VIL DANMARK DEN GRØNNE OMSTILLING?

Regeringen giver udtryk for, at den støtter den grønne omstilling, og at Danmark på lang sigt skal forsynes med vedvarende energi. Men det lykkedes alligevel regeringen fra første færd at skabe tvivl om, hvor alvorligt det er ment. Der blev annonceret og gennemført besparelser på i mange tilfælde

FOTO: PER CHRISTENSEN

Hvis Danmark ønsker den grønne omstilling, kan man ikke undgå at stille krav til landbruget, som skal forurene mindre.

mindre beløb, men hvor midlerne hidtil var gået til succesfulde omstillingstiltag. Op til klimatopmødet i Paris kastede man sig ud i en mærkelig debat om, at 37% CO2 reduktion var det eneste forsvarlige, fremfor de vedtagne 40%. Det skabte international tvivl om, hvorvidt Danmark fortsat ønsker at være et foregangsland på klima- og miljøområdet, og det affødte bekymrede og frustrerede reaktioner fra civilsamfundet og store dele af erhvervslivet, der netop ser positionen som foregangsland som helt afgørende for deres forretning. Årsagen til regeringens tilbagetog skal formentlig findes i dens forhold til landbruget – for at nå skridtet videre i forhold til CO2 reduktion, kan man nemlig ikke længere undgå at stille krav til landbruget. I stedet har man til lejligheden opfundet et uklart begreb – grøn realisme – som signalerer nedsatte ambitioner.

Afgørende for den grønne omstilling er mere vedvarende energi i transportsektoren. Det vil sige flere elbiler og mere kollektiv transport (tog og letbaner). Det er ikke betryggende, at regeringen allerede har indført en hurtig indfasning af afgifter på elbiler, netop som dette marked endelig var begyndt at komme i gang og nu formentlig bremses op. Også den i forvejen for langsomme udbygning af jernbanenettet – men som dog er aftalt – ønsker man at bremse.

Blandt regeringens første initiativer var sammenlægningen af miljø- og fødevareministerierne. Det blev annonceret som synergieffekter, men har affødt stor bekymring blandt dem, der er bekymrede for miljøets tilstand. Det skyldes ikke mindst oplevelsen af, at det tidligere miljøministerium nok bliver den underlegne part overfor et fødevareministerium, der historisk altid har været særdeles lydhør overfor den magtfulde landbrugslobby.

DET SKÆVE DANMARK

Selv om problemstillingen på ingen måde er ny, fik valget og dets resultat skabt et fokus på den tiltagende skævvridning, der sker mellem især de større byer og landdistrikterne. Væksten koncentreres omkring byerne, mens landdistrikter, landsbyer og småøer affolkes. Udtrykket „Udkantsdanmark“ har været etableret længe, og som modtræk har man forsøgt at skabe mere positive billeder ved at tale om „Forkantsdanmark“, „Vandkantsdanmark“ etc. og senest under valgkampen det krampagtige „Produktionsdanmark“. Men problemstillingen er reel og er ikke mindst blevet forstærket kraftigt under finanskrisen, hvor især banker med mange kunder i landdistrikterne fik besvær med de afledte effekter for bl.a. ejendomspriserne, som krisen førte med sig.

Politikerne vil gerne vise handlekraft, men problemet er komplekst og kan næppe løses ved at tvangsudflytte nogle få tusinde statslige arbejdspladser eller ved at slække på planlovgivningen, så det bliver lettere f.eks. at bygge hoteller tæt ved hav og strand. Direkte modstridende synes ideen om at tillade flere store indkøbscentre, som vil slå netop de mindre byers butikker ihjel. Man kan derfor komme i tvivl om, hvorvidt der findes nogen klar og gennemtænkt strategi for, hvordan udviklingen skal blive til gavn for alle dele af Danmark. Samtidig understøttes ideen om markedsgørelse af f.eks. offentlig service kraftigt, og den har en iboende tendens mod centralisering og større enheder. Hvis markedet skal bestemme, om der skal køre tog eller bus i yderområderne, er svaret helt klart: Det skal der ikke – det kan nemlig ikke betale sig.

Heldigvis findes der engagerede mennesker med initiativkraft mange steder i landet, der formår at skabe opbakning til alt fra bevarelsen af den lokale købmandsbutik og skole til omstilling til vedvarende energi som en folkesag. Det er sådanne initiativer, der gør at mennesker får lyst til at blive eller ligefrem flytte til. Også den tiltagende interesse for økologiske og lokalt producerede fødevarer giver grobund for virksomheder placeret uden for de store byer, og som har et langsigtet sundt forretningsgrundlag, da de producerer kvalitetsvarer til et bevidst publikum, som ikke så let lader sig påvirke af udsving i verdensmarkedspriserne på mælkepulver og svinekød. Sådanne virksomheder udsætter sig ikke i samme grad for faren for pludselig at se sig udflyttet til et land med billigere arbejdskraft.

STIGENDE ULIGHED – EN KRISESKABER

Danmark har traditionelt været et land med en forholdsvis lav ulighed. Siden begyndelsen af 2000-årene er indtægterne for de rigeste 10% af danskerne steget med knap 30%, så den rigeste tiendedel nu står for 22,5% af indkomsterne. I den samme periode har den fattigste tiendedel af danskerne ikke oplevet nogen stigning, tværtimod har de fået et reallønsfald på ca. 1%.

Stigende ulighed er en global trend, og den fortjener stor opmærksomhed. Stor ulighed er en væsentlig faktor, der hæmmer økonomien – simpelthen fordi penge hober sig op og ikke bliver omsat i nyt forbrug eller investeringer i realøkonomien. I stedet har den rigeste del af befolkningen og de store virksomheder, der også ligger inde med enorme summer, en tendens til at sende pengene ind i finansielle aktiver, som ikke udløser ny aktivitet „nede på jorden“. Jo større ulighed, des større besvær har vi med at „holde økonomien i gang“. I forsøg på at stimulere økonomien griber man tilmed ofte til tiltag, der øger uligheden, som f.eks. skattelettelser, som man hævder, vil føre til flere arbejdspladser, hvilket langt fra er indlysende.

BESPARELSER PÅ FREMTIDSPERSPEKTIVER?

Det er bemærkelsesværdigt, at man i finansloven for 2016 satser kraftigt på at spare penge på uddannelsesområdet. Udover de 2% årlige besparelser, som er pålagt universitetsverdenen, spares der ikke mindre end 7,8% på forskningsmidlerne. Besparelserne legitimeres vha. arbejdsløshedstallene blandt nyuddannede akademikere. Det er imidlertid besparelser, som let kan komme til at gå ud over forståelsen af sammenhængene i samfundet. Forskning danner derudover grundlaget for ny viden og inspiration til den nødvendige omstilling og en forsvarlig fremtidig vækst i økonomien. ■

ØKONOMI OG ORGANISATION

RESULTATER

Fortsat faldende nedskrivninger og stigende provisions- og gebyrindtægter var med til at sikre Merkur et resultat for 2015 på 7,8 mio. kr. mod 6,3 mio. kr. året før. I den modsatte retning trak faldende renteindtægter på den likvide beholdning på 4,7 mio. kr. men også faldende renteindtægter på udlån på 2,7 mio. kr. på trods af stigende udlån. Hertil kommer en uventet negativ kursregulering på andelskassens obligationsbeholdning i november 2015, som førte til, at året endte med en negativ kursregulering på obligationerne på 4,1 mio. kr. Sidstnævnte er den væsentligste årsag til, at vi ikke nåede det forventede resultat i halvårsrapporten i intervallet 9-11 mio. kr., idet kursreguleringen ved halvårsskiftet kun var negativ med 0,5 mio. kr.

Merkur bevæger sig dog klart i den rigtige retning og fortsætter den positive udvikling fra de foregående år. Vilkårene for bankdrift er fundamentalt ændret sammenlignet med årene før krisen. Renten på likvide midler fortsætter med at falde, og indtægten herfra er derfor kraftigt reduceret. Regnes kursreguleringen med, har indtjeningen i 2015 på den gennemsnitlige obligationsbeholdning på 863 mio. kr. været negativ med 41 tkr. Dertil kommer nye kapitalkrav, som nu er trådt i kraft, og som især vil ramme de mindre pengeinstitutter.

Merkur fik i 2015 4.235 nye kunder. Det er en markant stigning i forhold til sidste års 2.379, også når det tages i betragtning, at ca. 1.300 nye kunder kommer fra et nyt samarbejde med energiselskabet Nature Energy omkring finansiering af energioptimering. Nettotilgangen af kunder blev 2.536, og ved årsskiftet er vi nået op på 26.278 kunder – en vækst på 10,7%, væsentligt højere end sidste års 3,2%.

Den positive udvikling omkring andelshavere og andelskapital er fortsat. Vi fik 446 nye andelshavere i 2015, næsten lige så mange som i 2014, og Merkur har nu 5.480 andelshavere. Det svarer til 21% af kunderne. Nye og gamle andelshavere har i alt sørget for en nettotilgang af andelskapital på 13,3 mio. kr., en opbakning, som vi er meget glade for. Andelene er fundamentet for Merkur og en forudsætning for at øge udlånet og dermed opfylde vores formål med at låne penge ud til bæredygtige og ansvarlige virksomheder og projekter.

Vi havde budgetteret med en udlånsvækst på ca. 11% i 2015, og hvis man måler på summen af de beløb, kunderne kan trække på deres lån og kreditter i Merkur, nåede vi næsten målet: Væksten blev på 8,8%. Imidlertid trækker mange kunder væsentligt mindre på deres kreditter end før, da deres likviditet og økonomi samlet set er styrket. Derfor bliver den udlånsvækst, vi måler i balancen, og som vi får indtægter fra, kun på 4,7%. Væksten kom tilmed sent på året. Det samlede udlån steg med 64 mio. kr. til 1.431 mio.kr.

Da indtægterne fra overskydende likviditet ligger omkring nul, er et forøget udlån afgørende for en forbedret basisindtjening.

Indlånet er vokset med 128 mio. kr. til 2.300,4 mio. kr. (5,9%) og afspejler den tilvækst, der har været i indlånskunder. Dertil kommer midler, der er tilført Merkur med henblik på investering i bl.a. etisk screenede værdipapirer. Den samlede tilvækst af midler, som er placeret i, eller formidlet af Merkur, er derfor 296 mio. kr.

I 2015 er den i forvejen meget høje likviditet vokset lidt, da indlånsvæksten har været lidt større end udlånsvæksten. Ved årets udgang har Merkur en likviditetsmæssig overdækning i forhold til lovens krav på ikke mindre end 279% (2014: 264%), hvor Finanstilsynets anbefaling i den såkaldte tilsynsdiamant, er mindst 50% overdækning, jf. omtalen senere i beretningen.

Garantistillelser er steget med 7,1% fra 448,8 mio. kr. til 480,9 mio. kr. Stigningen ligger hos vores erhvervsvirksomheder og institutioner, hvor garantistillelsen er steget med 51 mio. kr., mens garantistillelse for private kunder er faldet 19 mio. kr.

Gæld til kreditinstitutter er faldet lidt fra 79,1 mio. kr. til 71,9 mio. kr. Heraf udgør clearingsmellemværende 40,7 mio. kr. (2014: 37,7 mio. kr.), som udlignes den følgende dag, og den reelle gæld er derfor 31,2 mio. kr. (2014: 41,3 mio. kr.) Den reelle gæld består af mellemværender med kollegabanker som GLS Bank, Triodos Bank og Cultura Sparebank, se bl.a. særskilt afsnit senere i beretningen.

Med 2015 lukker vi det kapitel, der hedder fælles oprydning efter finanskrisen. I perioden 2008-2015 har Merkur betalt i alt 32,6 mio. kr. til oprydningen i den danske banksektor inklusive opfyldning af Indskydergarantifonden, der nu kaldes Garantiformuen. Garantiformuen har nået den størrelse, der er fastsat i lovgivningen, og vi kan derfor fremover påregne at spare de årlige ca. 4 mio. kr. hertil.

I 2015 fortsatte vi med at nedbringe tab og nedskrivninger, som endte på 14 mio. kr., ca. 8 mio. kr. lavere end året før. Vi forventer, at nedskrivningerne vil falde yderligere i 2016 og nå ned på et niveau, som må anses for at være normalt.

Det er glædeligt, at vi fortsætter med at øge indtægterne fra realkreditformidling, investering, pension og serviceydelser, således at afhængigheden af renteindtægter mindskes. Netto gebyr-

og provisionsindtægterne blev 3,5 mio. kr. højere end sidste år og 1,3 mio. kr. bedre end budgetteret. Desværre opvejes fremgangen af en næsten tilsvarende nedgang i nettorenteindtægterne som følge af det lave renteniveau og den stigende konkurrence på udlånssiden.

Vi forventede for 2015 en lille negativ kursregulering på 0,4 mio. kr. på andelskassens obligationsbeholdning, og længe så det ud til at dette kunne holde, endda med en positiv afvigelse. Men i november 2015 blev vi ramt af en negativ kursregulering på ca. 4 mio. kr., så året endte med en samlet negativ kursregulering på obligationsbeholdningen på 4,1 mio. kr. Kursreguleringen er uden sammenhæng med renteniveauet (som ikke er steget som helhed), men hænger sammen med bl.a. nye likviditetsregler, der får markedets aktører til at sammensætte deres beholdninger anderledes, hvilket har ramt nogle af obligationerne i Merkurs beholdning. De samlede kursreguleringer blev negative med 1,4 mio. kr. mod en negativ regulering på 1,7 mio. kr. sidste år.

Årets resultat efter skat blev et overskud på 7,8 mio. kr., hvilket vi opfatter som tilfredsstillende efter omstændighederne men ikke på højde med, hvad vi anser for et passende niveau for overskud i Merkur. Her er stadig et stykke vej at gå, og vi forventer først at have nået en egenkapitalforrentning på 5-7% i løbet af 1-2 år.

Årets resultat foreslås overført til næste år. Resultatet vil dermed forøge andelskassens reserver.

BANKPAKKER OG INDSKYDERGARANTIFONDEN

Merkur valgte i lighed med stort set alle andre danske pengeinstitutter i 2008 at tilslutte sig den såkaldte Bankpakke I, der etablerede en fuld statsgaranti for alt almindeligt indlån frem til 01.10.2010. Til gengæld betalte bankerne en provision til staten samt dækkede tab, tilsammen 25. mia. kr. Merkurs andel heraf var 15,2 mio. kr. inkl. det mislykkede forsøg på at redde Roskilde Bank. Alle forpligtelser relateret til Bankpakke I ophørte pr. 31.12.2010.

Siden har de danske pengeinstitutter bidraget til Garantiformuen (tidligere Indskydergarantifonden), der skal indeholde betydeligt flere midler end før krisen. I 2015 nåede Garantiformuen den størrelse, der er fastlagt i lovgivningen: 1% af de dækkede indlån. Merkur kan derfor gøre status over oprydningsarbejdet i den danske banksektor, som samlet har kostet Merkur 32,6 mio.kr. Fra 2016 ser vi frem til at ophøre med at betale de ca. 4 mio. kr., vi årligt har tilført Garantiformuen de senere år.

INDTÆGTER OG OMKOSTNINGER

Merkurs netto rente- og gebyrindtægter faldt en smule fra 113,6 mio. kr. til 113,4 mio. kr. Bag ved tallene ligger en stigning i netto gebyr- og provisionsindtægterne på 3,5 mio. kr. og et fald i nettorenteindtægterne med 3,7 mio. kr. Faldet i nettorenteindtægterne kan hovedsageligt tilskrives faldende renteindtægter (4,7 mio. kr.) på andelskassens obligationsbeholdning.

Omkostningerne steg 10,1% i 2015, fra 81,5 mio. kr. til 89,7 mio. kr. Personaleomkostningerne, som udgør godt halvdelen af omkostningerne, steg med 10,2% eller 4,5 mio. kr. som følge af især investering i yderligere personaleressourcer i forbindelse med bl.a. udlån og på pensions- og investeringsområdet. Den øvrige omkostningsudvikling ligger bl.a. på IT og bidrag til udvikling af infrastrukturen (bl.a. Swipp systemet). De samlede omkostninger ligger ca. 1 mio. kr. under budgettet, men da indtægterne fra udlån også ligger væsentligt under det budgetterede, er omkostningsudviklingen i sig selv ikke tilfreds-

ÅRETS RESULTAT

(1.000 kr.)	2015	2014
Årets resultat efter skat	7.824	6.315
Andelskurs ved årets udgang	174,86	169,28
Forrentning af andele	3,30%	2,92%

MERKURS BIDRAG TIL BANKPAKKERNE 2008-2015

(1.000 kr.)	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	I alt 2008-2015
Garantiprovision til staten						3.296	4.439	999	8.734
Andel af tab, Bankpakke I						2.448	2.908	961	6.317
Garantiformuen (Indskydergarantifonden)	4.081	3.892	4.293	2.158	3.088				17.512
I alt	**4.081**	**3.892**	**4.293**	**2.158**	**3.088**	**5.744**	**7.347**	**1.960**	**32.563**

stillende. Ud fra bl.a. den pipeline, vi har af bevilgede, men endnu ikke udbetalte lån, forventer vi en bedre udlånsudvikling i 2016, uden at der skal investeres væsentligt flere ressourcer heri.

NEDSKRIVNINGER OG TAB

Vi har kunnet fortsætte nedbringelsen af tab- og nedskrivninger i 2015.

Niveauet nærmer sig det normale (omkring 0,5%), og vi forventer at kunne fortsætte den positive udvikling i 2016.

Den primære årsag til det høje nedskrivningsniveau under krisen var det langt lavere niveau for ejendomspriserne i forhold til tiden før finanskrisen, navnlig for ejendomme uden for de større byer. De sikkerheder Merkur tog i de gode år, viste sig ofte at være en del mindre værd, hvis en kunde var tvunget til at sælge.

Merkur er på ingen måde alene om at have oplevet relativt store nedskrivninger. Det er et vilkår, vi deler med de fleste pengeinstitutter.

Nedskrivninger opgøres her netto, dvs. at tallet består dels af tilbageførsler af tidligere nedskrivninger – fordi de pågældende kunder nu klarer sig bedre – og dels nye nedskrivninger på kunder, hvor fremtidige tab er sandsynlige.

Set i forhold til kriseårene nedskriver vi i dag i højere grad på aktive kunder (dvs. kunder, der stadig er i drift, betaler renter og afdrag etc.), set i forhold til nedskrivninger på kunder, der er under konkurs, til inkasso eller på anden måde under afvikling. I 2011 var andelen af afviklingskunder blandt nedskrivningskunderne oppe på 86,9%, et tal der nu er faldet til 40,4%. Det er også udtryk for, at det i dag i højere grad er muligt at genoprette kunder, der er ramt af økonomiske vanskeligheder.

Nedskrivninger er derfor ikke det samme som tab. En del af nedskrivningerne er der gode muligheder for at vinde tilbage, hvis den enkelte kunde i samarbejde med Merkur kan få rettet sin økonomiske situation op.

Fra 2016 og videre frem forventer vi at se en gradvis tilbagevenden til en normal nedskrivningsprocent omkring 0,5% af udlån og garantier. For 2016 budgetterer vi med et beløb på ca. 11 mio. kr. til nedskrivninger.

De udlån, som ikke er individuelt nedskrevet – og det vil jo sige langt hovedparten af udlånene – skal vurderes gruppevist for at opfange tidligere indikationer på værdiforringelser, som f.eks. stigende rente eller arbejdsløshed. Er en eller flere sådanne indikationer til stede, skal det beregnes – via en matematisk model – hvor meget denne værdiforringelse udgør i kroner af den konkrete låneportefølje. De tekniske aspekter af dette er nærmere beskrevet i afsnittet om anvendt regnskabspraksis.

Til beregning af de gruppevise nedskrivninger anvender Merkur en model udviklet af Lokale Pengeinstitutter, som

NEDSKRIVNINGSPROCENT

	2015	2014	2013	2012	2011
Tab og nedskrivninger (1.000 kr.)	14.033	22.258	34.207	41.427	36.856
I procent af lån og garantier	0,7%	1,3%	1,8%	2,6%	2,3%

NEDSKRIVNINGER OG TAB

(1.000 kr.)	2015	2014
Individuelle tab, nedskrivninger og hensættelser, netto	14.963	24.861
Gruppevise nedskrivninger	1.028	-608
Indgået på tidligere afskrevne fordringer	-312	-450
Renteindtægter af nedskrivninger	-1.646	-1.545
Samlet driftspåvirkning	**14.033**	**22.258**

KVALITETEN AF NEDSKRIVNINGER

(1.000 kr.)	2015	% af total	2014	% af total	2013	% af total
Akkumulerede nedskrivninger og hensættelser ultimo året, aktive kunder.	28.283	59,6%	26.132	58,5%	25.251	52,3%
Akkumulerede nedskrivninger og hensættelser ultimo året, kunder under afvikling	19.196	40,4%	18.505	41,5%	23.031	47,7%
I alt akkumulerede nedskrivninger og hensættelser	**47.479**	**100,0%**	**44.637**	**100,0%**	**48.282**	**100,0%**

Finanstilsynet på forhånd har accepteret. Resultatet af beregningerne viser en stigning i den gruppevise nedskrivning med 1,0 mio. kr. (2014: en nedgang på 0,6 mio. kr.). De samlede gruppevise nedskrivninger ved udgangen af 2015 udgør 4,0 mio. kr.

De konstaterede tab udgjorde 12,1 mio. kr. i 2015 mod 29,3 mio. kr. i 2014. Af disse 12,1 mio. kr. var de 8,5 mio. kr. allerede nedskrevet i tidligere år. Der er således en meget positiv udvikling i de konstaterede tab.

Målt på balancen 31.12.2015 udgør de samlede akkumulerede nedskrivninger 2,6% af udlån og garantier, hvilket er uændret i forhold til sidste år.

Størrelsen af de akkumulerede, men ikke tabte nedskrivninger, kan findes i note 12 til årsregnskabet.

Merkur har ikke i årets løb overtaget ejendomme i forbindelse med afvikling af nødlidende engagementer, og der er solgt tre ejendomme. Det er en meget positiv udvikling. Merkur har ved udgangen af 2015 en beholdning på 3 ejendomme. Der er indgået aftale om salg af yderligere én ejendom pr. 01.01.2016. Salget af ejendommene betyder også mærkbare fremtidige besparelser på drifts- og vedligeholdelsesomkostninger i forhold til 2015 og årene før.

Der arbejdes aktivt på at få de resterende 2 ejendomme solgt.

REGNSKABSREGLER – BASEL III

Fra 1. januar 2014 trådte det nye europæiske regelsæt i kraft, som er EU's svar på den finansielle krise. Regelsættet, der er på flere tusinde sider, kaldes populært for Basel III eller CRD IV/CRR. Det er først fuldt indfaset i 2019.

Selv om der klart er tale om stramninger, gør de nye regler imidlertid ikke afgørende op med nogle af hovedproblemerne i Basel II reglerne fra midten af 2000-årene, og som var stærkt medvirkende til krisens opståen. Her tænkes især på de største bankers mulighed for selv at fastsætte risikovægte via de såkaldte interne ratingmodeller. Det indebærer, at de største banker fremdeles beregner solvens på en lempeligere måde (dvs. opnår væsentligt højere solvens), end hvis de skulle benytte de standardvægte, som de små og mellemstore pengeinstitutter er nødt til at anvende.

Et andet hovedproblem – reglernes kompleksitet og overskuelighed – er heller ikke blevet mindre, tværtimod. Det er ikke mindst et demokratisk problem, når borgere og politikere gennemgående ikke har en chance for at overskue eller forstå reglerne på et så vigtigt område som bankerne.

Der er tale om en ganske betydelig mængde ny kapital, som pengeinstitutterne skal opbygge via indtjening eller kapitaltegning de kommende år. Særligt de mindre pengeinstitutter må skaffe det meste af den ekstra kapital i form af

›

01. Solibus er et busselskab, der arbejder for større social inklusion. Foto: Solibus
02. LetsGo driver Danmarks største delebilsordning. Foto: LetsGo
03. I 1946 blev Rødding Friskole oprettet som en af de første friskoler i Sønderjylland. Foto: Rødding Friskole

01

02

03

„rigtige penge“, modsat de største banker der delvist har løst udfordringen ved at justere på deres interne ratingmodeller.

Merkur har lagt en kapitalplan frem til 2019, som muliggør, at vi opfylder de nye kapitalkrav og samtidig kan have en moderat vækst i perioden. Den årlige nytegning af andelskapital skal ifølge planen være på mellem 10 og 25 mio. kr. årligt, mest i 2019. Ved udgangen af 2015 er Merkur kapitalmæssigt på niveau med kapitalplanen.

RISIKORAPPORT

Som en del af Basel-reglerne skal alle pengeinstitutter gennemføre en såkaldt „Søjle III-rapportering“, i henhold til den del af reglerne, der handler om den såkaldte markedsdisciplin. Denne betegnelse dækker over en forestilling om, at hvis deltagerne på markedet har tilstrækkeligt med informationer til at vurdere en finansiel virksomhed, vil dels virksomheden i højere grad tilstræbe en hensigtsmæssig („disciplineret“) opførsel for at blive værdisat højt, dels vil det være lettere at værdisætte instituttet.

Denne rapportering, kaldet risikorapport, findes på Merkurs hjemmeside www.merkur.dk, samme sted som årsrapporten.

TILSYNSDIAMANT

Finanstilsynet har i lyset af finanskrisen indført en række målepunkter, som kan give en indikation af, om et pengeinstitut er på vej ud i for store risici.

De 5 målepunkter stilles op i en 5-kant, deraf betegnelsen „diamant“, og er følgende:

1. Summen af store engagementer bør ikke overstige 125% af pengeinstituttets kapitalgrundlag. Store engagementer er defineret som engagementer, der udgør mere end 10% af kapitalgrundlaget.
2. Udlån målt i forhold til arbejdende kapital (indlån + egenkapital + efterstillede kapitalindskud*) bør være højst 1:1. Dette forhold kaldes „funding ratio“.
3. Pengeinstituttet bør have en likviditetsoverdækning på mindst 50% i forhold til lovens krav.
4. Pengeinstituttet bør højst have en eksponering mod ejendomssektoren på 25% af udlåns- og garantimassen. Det understreges, at ejendomssektoren naturligvis består af meget andet end de spekulanter, der har fået så megen opmærksomhed i forbindelse med lukkede og på andre måder kriseramte banker.
5. Den årlige udlånsvækst bør ikke overstige 20%.

* udstedte obligationer med restløbetid over 1 år og gæld til Nationalbanken med restløbetid over 1 år kan også indgå, men dette er p.t. ikke aktuelt for Merkur.

Det skal understreges, at overskridelse af målepunkterne ikke i sig selv indebærer en overtrædelse af lovgivningen – en overskridelse vil blot føre til forskellige grader af øget opmærksomhed og reaktioner fra Finanstilsynets side. Finanstilsynet forventer formentlig også, at målepunkterne vil have en disciplinerende indflydelse på pengeinstitutterne.

Merkur opfylder ved udgangen af 2015 alle 5 målepunkter.

SOLVENSBEHOV

Solvensbehovet er pengeinstituttets egen vurdering af, hvor meget kapital man skal have.

Solvensbehovet er et såkaldt „blødt krav“, hvilket vil sige, at en bank, der ikke opfylder sit solvensbehov, men stadig har mindst 8% solvens (minimumskravet, som er et „hårdt“ krav) vil få en rimelig frist til at genoprette sin kapital.

Merkur følger på alle punkter den vejledning til opgørelse af solvensbehovet, som Finanstilsynet har udarbejdet.

En udførlig beskrivelse af solvensbehovet og dets komponenter indgår i risikorapporten („Søjle III rapporteringen“), som kan findes på Merkurs hjemmeside www.merkur.dk sammen med årsrapporten.

Da solvensbehovet er et estimat, der rækker frem i tiden (dvs. ind i 2016) indgår indfasningen af den såkaldte kapitalbevaringsbuffer med 0,625% som en ny komponent, der forhøjer minimumskravet til solvens til 8,625% fra 2016.

BLAKGÅRDEN

Janus Z. Sølvsten er økologisk landmand og driver Blakgården i Midtjylland. Gården har været drevet økologisk siden 1990, og Janus overtog driften efter sine forældre i 2014. På gården, som ligger i et naturskønt område ved Gudenåen, produceres der æg, korn, slagtekyllinger og grøntsager. Siden 2015 er en del af landbruget blevet drevet i et fællesskab med kunderne. Blakgårdens kundebonde-fællesskab omfatter dyrkning af en stor variation af forskellige grøntsager. Kundebonde-medlemmerne betaler omkostningerne ved dyrkningen af en på forhånd aftalt mængde grøntsager. Janus Z. Sølvsten bestræber sig på at levere en tilstrækkelig forsyning af grøntsager og æg til at dække medlemmernes behov og forventninger. På denne måde deler kundebonde-medlemmerne ansvar og risiko med landmanden i et solidarisk landbrug.

❤ Blakgården er kunde i Merkur

TILSYNSDIAMANTEN

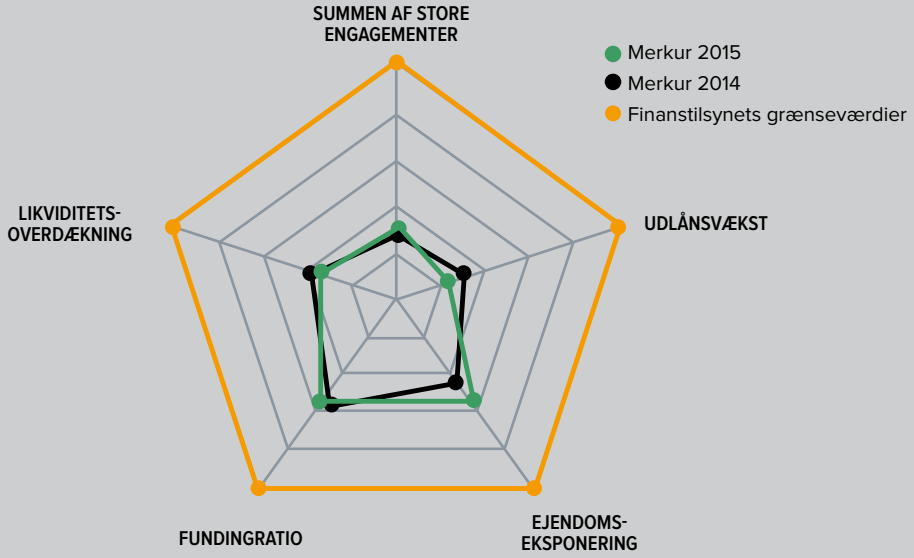

TILSYNSDIAMANTEN I TAL

(%)	2015	2014	Grænseværdi
Sum af store engagementer*	37,3	34,6	Max. 125%
Udlånsvækst	4,7	5,9	Max. 20%
Ejendomseksponering	13,6	11,2	Max. 25%
Funding ratio (udlån i forhold til arbejdende kapital)	55,2	56,0	Max. 100
Likviditetsoverdækning	279,7	264,4	Min. 50%

* Heraf udgør eksponering med andelskassens datacentral BEC (depositum m.v.) 14,3%

SAMLET HÆFTENDE KAPITAL

(1.000 kr.)	2015	2014	Udvikling i %
Andelskapital inkl. overkurs ved emission	191.053	177.717	7,5 %
Reserver og opskrivningshenlæggelser	58.255	50.431	15,5 %
Ansvarlig lånekapital	43.730	38.352	14,0 %
Samlet hæftende kapital	**293.038**	**266.500**	**10,0 %**
Kapitalprocent*	**16,6%**	**15,8%**	

* Tidligere benævnt solvensprocent

UDVIKLING I SOLVENSBEHOV

(%)	2015	2014
Solvensbehov uden kapitalbevaringsbuffer	10,5	10,8
Solvensbehov inkl. kapitalbevaringsbuffer	11,1	-
Kapitalprocent (faktisk solvens)	16,6	15,8
Solvensoverdækning	5,5	5,0
Lovens minimumskrav til solvens ved årets udgang*	8,0	8,0

* EU reglerne giver i 2015 myndighederne adgang til at indføre et tillæg på 0,5%, en såkaldt modcyclisk buffer, som ville bringe minimumskapitalkravet op på 8,5%. Dette er ikke sket.

Denne indfasning er en del af EU reguleringen og fortsætter hvert år frem til 2019, hvor kapitalbevaringsbufferen er fuldt indfaset med 2,5%. Dette forhold skal derfor tages i betragtning, når man sammenligner solvensbehovet med året før.

En solvensoverdækning på 5,5% finder vi fuldt tilfredsstillende. En stigning i overdækningen med 0,5% efter indfasning af kapitalbevaringsbufferen på 0,625% er en meget positiv udvikling. Frem mod 2019 vil vi fortsat have fokus på at øge solvensen som følge af de nye kapitalkrav, efterhånden som de træder i kraft. Dette skal først og fremmest ske gennem løbende tegning af nye kapital.

ANDELSKAPITAL OG ANSVARLIG LÅNEKAPITAL

I løbet af de 16 år Merkurs andele har givet mulighed for afkast har de givet en samlet værdistigning på 74,9%, hvilket i forhold til mange andre investeringer egentlig er ganske pænt, navnlig når man ser andelene som det, de er tænkt som: En langsigtet investering. Afkastene for årene 2008-2013 blev væsentligt ringere på grund af de forøgede nedskrivninger under lavkonjunkturen og udgifterne til bankpakkerne. Det er derfor glædeligt, at afkastet er på vej op igen. Når man sammenligner med, hvilke forrentningsmuligheder, der ellers er til rådighed, er et afkast på godt 3% ikke dårligt.

Gennem 2015 er andelskapitalen vokset med 13,3 mio. kr., eller 7,5% (2014: 15,9 mio. kr. eller 9,8%). Selv om tallet er lavere end rekordåret 2014, er det stadig en meget positiv udvikling. Det ses også i antallet af andelshavere, som er øget med 446 til 5.480 andelshavere pr. 31.12.2015.

I 2015 har Merkur i vid udstrækning fornyet den ansvarlige lånekapital, der blev tegnet i perioden 2008-2010. En udenlandsk samarbejdspartner har tegnet et nyt 10-årigt ansvarligt lån svarende til ca. 8 mio. kr., og et andet 10-årigt ansvarligt lån på 15 mio. kr. er placeret hos danske investorer. Samtidig er ældre ansvarlige lån for i alt 17 mio. kr. indfriet før udløb med Finanstilsynets tilladelse. Den kapital, der medregnes ved beregning af kapitalprocenten, er ved omlægningen forøget med knap 18 mio. kr. som følge af den nye kapitals længere løbetid.

En anden udenlandsk samarbejdspartner har accepteret at forlænge et ansvarligt lån på 1 mio. EUR, hvilket effektueres i begyndelsen af 2016. Merkurs ansvarlige lånekapital er som følge af ovenstående i vid udstrækning sikret fuld kapitalmæssig virkning 5 år frem.

I alt har udenlandske samarbejdspartnere investeret ca. 44 mio. kr. i Merkur i form af andelskapital og ansvarlig lånekapital.

SELSKABSLEDELSE OG BESTYRELSESEVALUERING

Finansrådet, som Merkur ikke er medlem af, har udarbejdet en række anbefalinger omkring selskabsledelse, som rådets medlemmer er forpligtede til at forholde sig til, enten i deres årsrapport eller ved offentliggørelse på anden måde. Finansrådets anbefalinger er tydeligvis opbygget med et aktiebaseret pengeinstitut i tankerne og ud fra en shareholder value tilgang til problemstillingerne. Merkur er ikke forpligtet af denne aftale, da vi som sagt ikke er medlem af Finansrådet.

Merkur har valgt at udarbejde sit eget materiale om selskabsledelse, der er opbygget således, at det er muligt at foretage en sammenligning med de elementer, som også indgår i Finansrådets anbefalinger. Samtidig tager Merkurs materiale hensyn til, at vi er et andelsselskab og ikke ledes efter en shareholder value tankegang, men derimod tager højde for, at Merkur har en opgave i samfundet, og at alle involverede interessenter bør have gavn af Merkurs virksomhed. Merkurs rapport er en del af risikorapporten, som findes på www.merkur.dk sammen med årsrapporten.

Alle pengeinstitutters bestyrelser foretog i 2012 en selvevaluering af deres sammensætning og kompetencer og indsendte resultatet heraf til Finanstilsynet. Herefter skal pengeinstitutterne årligt foretage en selvevaluering, der dog ikke skal indsendes til tilsynet, men være et værktøj for bestyrelsen til løbende at vurdere, om den har de rette kompetencer. Vi har således i perioden 2013-2015 hvert år fulgt op med nye evalueringer.

AFKAST PÅ ANDELE

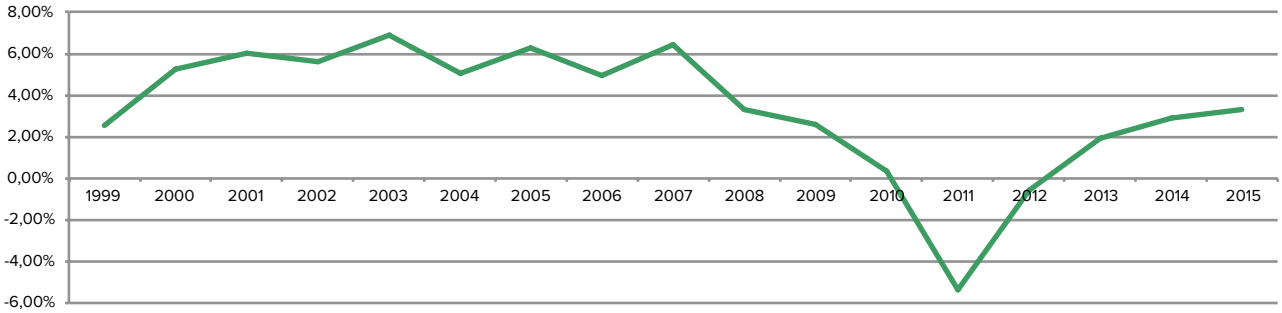

Merkurs bestyrelse har draget nytte af allerede tidligere at have foretaget en omfattende selvevaluering, før dette blev et lovkrav. Erfaringerne herfra har dermed kunnet anvendes i den lovpligtige evaluering. Finanstilsynet har ikke haft anmærkninger til Merkurs bestyrelse, hverken dens sammensætning eller medlemmernes kompetencer.

ORGANISATION OG MEDARBEJDERE

Merkur har i 2015 ansat 18 nye medarbejdere, mens 6 er fratrådt. I tallene indgår vikarer m.v. 3 personer er ansat og igen fratrådt inden for året. Bag udviklingen ligger et ønske om at styrke såvel privat- og erhvervsrådgivningen, samt pensions- og investeringsområdet. Endelig er der sket en styrkelse af IT og administration for at understøtte den vækst, vi ønsker. Der er i nogle situationer desuden taget hensyn til kommende barsler og andet fravær. Udviklingen i de enkelte afdelinger ser således ud, som vist i tabellen nedenfor.

Stabsfunktionerne er fordelt mellem primært Aalborg og København.

I Aalborg findes telefonafdelingen Merkur Hverdag, der samtidig fungerer som telefonreception for hele andelskassen, regnskabsafdeling, overordnet kreditfunktion og produktion af dokumenter og tinglysning. I København findes direktionssekretariat, HR-afdeling og kommunikationsafdeling. I Aarhus findes administration af Merkur Udviklingslån A/S.

Merkurs kundevendte del er organiseret med afdelinger i fire byer for privat- og erhvervskunder, et erhvervscenter til de større erhvervskunder i København og Aarhus, kundecenteret Merkur Hverdag i Aalborg og en specialistenhed for pension og investering.

Merkurs organisation skal sikre, at vi kan levere en høj tilgængelighed og en kundebetjening af høj kvalitet. Vi skal kunne betjene væsentligt flere kunder på en omkostningseffektiv måde sammenlignet med årene før finanskrisen. Det er bl.a. en konsekvens af, at indtægterne fra andelskassens store likvide beholdning er svundet ind til næsten ingenting.

Merkur har medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer, valgt første gang i 2007 og senest i 2015. Det er et væsentligt tilskud til bestyrelsesarbejdet. Den nuværende valgperiode udløber i 2019.

IT

IT-udviklingen går meget stærkt. Betalinger via mobiltelefonen vokser voldsomt og Merkur deltager i det fælles Swipp system, som er udviklet af alle Danmarks pengeinstitutter bortset fra Danske Bank. I 2015 lancerede Swipp en ny app til iPhone og Android telefoner. Med den nye app kan man som tidligere overføre beløb til andre Swipp-brugere, men man har også mulighed for at anmode andre om at sende penge samt betale i butikker, der er tilmeldt Swipp. Ved udgangen af 2015 var i alt 1.300 butikker tilmeldt Swipp og tallet vokser. Swipp har udvidet produktporteføljen til butikker og virksomheder, som kan anvende den mobile betalingsløsning som et billigere supplement til kortbetalinger og kontanter. Systemet kan også med fordel bruges af NGO'er til indsamlinger.

Mange af kundebetjeningens mere rutineprægede aspekter, lige fra oprettelse af kundeforhold, oprettelse af konti, bestilling af kort, underskrift af dokumenter og meget andet er allerede muligt at foretage via de digitale platforme. Nye funktioner kommer hele tiden til. Brug af IT løsninger er helt nødvendige for, at vi kan effektivisere arbejdsgange og den omfattende dokumentation, der kræves i dag.

I 2015 fik Merkur en helt ny hjemmeside, som passer til alle de elektroniske platforme. Hjemmesiden er blevet mere brugervenlig og overskuelig og fremstår i et enkelt og moderne design, der signalerer Merkurs værdier.

Ved udgangen af 2015 havde Merkur 10.417 følgere på Facebook. Det er på niveau med mellemstore banker, der har næsten 10 gange så mange kunder som Merkur. ■

ORGANISATION OG MEDARBEJDERE

	Ansat	Fratrådt	Ansat 31.12.2015
Hovedkontor og stabsfunktioner	7	1	35
København afdeling	5	2	27
Aalborg afdeling	1	0	5
Merkur Hverdag	2	2	6
Aarhus afdeling	3	1	10
Odense afdeling	0	0	5
I alt	**18**	**6**	**88**

FORVENTNINGER OG STRATEGIER

STRATEGI FOR 2015-2019

I 2014 vedtog Merkurs bestyrelse en strategiplan, der rækker frem til 2019. Planen indeholder en række mål relateret til kunder og organisation samt en plan for at sikre og udvide de økonomiske rammer, bl.a. så vi når i mål med de nye kapitalkrav. Strategiplanen gennemsyrer vores arbejde på alle felter.

Vi har et ønske om, at Merkur bliver større. Ikke for vækstens egen skyld, men for at udnytte vores ressourcer bedre, og for at vi gennem vores aktiviteter kan skabe flere muligheder for nye skridt i retning af et samfund, hvor både mennesker og natur er i centrum.

Vi kommer til at modtage mange nye kunder, og vi har et kraftigt fokus på øget udlån og investeringsområdet. Vi vil knytte vores kunder tættere til Merkur og derfor arbejde for, at flere af vores kunder har flest mulige af deres bankforretninger hos os. Samtidig er ambitionen, at vi skal have et af de laveste kundefrafald i branchen. Det skal bygges på gode relationer og klar kommunikation om sammenhængen mellem kundens engagement og de positive forandringer vi er katalysator for gennem vores bankvirksomhed.

Vi har et fællesskab med vores kunder omkring værdier, men også omkring Merkur i sig selv. Det er primært andelskassens kunder, der er ejere, og derfor har vi en ambition om, at mindst en tredjedel af vores kunder også skal være andelshavere i 2019, mod 21% i 2015.

Strategien lægger også op til at privatområdet skal udvikles til et mere selvstændigt kundeområde, hvor Merkurs værdier kommer mere tydeligt til syne. Udviklingen i 2015 med et forøget udlån til private kunder og nye samarbejdsrelationer omkring finansiering af energibesparelser viser, at vi er på vej.

Merkur skal være bæredygtig – også økonomisk. Vi skal selv stå på et stabilt grundlag for at sikre, at vi, også i fremtiden, kan bidrage til fortsatte skridt i den rigtige retning.

Et solidt økonomisk fundament gør det også muligt, at Merkur kan have modet til at se og udvikle løsninger, der passer til den spirende fremtid. Vi vil fortsat være blandt dem, der kan give lån til de nye teknologier og nye ideer, så længe økonomien hænger sammen, og de er i overensstemmelse med vores værdier.

Vi vil gøre os umage for at give kunderne gode oplevelser. Også i fremtiden vil vi have fokus på at yde en god og reel rådgivning til vores kunder, hvor

kundens behov og interesser er i centrum.

I udførelsen af vores opgaver bygger Merkur på kvalificerede og engagerede medarbejdere. Det er Merkurs medarbejdere, der møder kunderne og træffer beslutninger i hverdagen, og derfor er medarbejderne et væsentligt aktiv, som der skal investeres i. Både fra myndigheders og kundernes side stilles der langt højere krav til kunderådgivningen, end det var tilfældet for blot få år siden. Der er blandt andet som følge heraf et øget behov for specialisering, for at kunne give den bedste rådgivning og sagsbehandling til den enkelte kunde. Derfor vil kunder fremover oftere opleve at blive rådgivet af andre end den person eller enhed, der normalt rådgiver dem.

FOKUS I 2016

Vi har i 2015 haft en god tilgang af andelshavere og ny andelskapital, der kan danne basis for et forøget udlån i 2016. Det vigtigste fokus i 2016 bliver derfor at øge udlånet. Selv om vi er i den heldige situation, at fundingen allerede er på plads i form af et stort indlånsoverskud, vil det kræve en stor indsats. Efterspørgslen efter gode lån er ikke stor, og det er derfor vigtigt, at vi både kommer i kontakt med nye kunder, og at Merkurs egne kunder inspireres til at dække flest mulige af deres lånebehov hos os.

Vi vil fortsætte arbejdet med at finansiere energioptimering for vores private kunder bl.a. gennem de nye samarbejder, vi har indgået med energiselskaber.

På erhvervssiden vil vi fortsætte med at finde for os nye brancher, virksomheder og institutioner, der har taget bæredygtighed til sig. Det giver os større branchespredning, og vi bidrager til at understøtte en bæredygtig udvikling i alle brancher, hvor det er muligt.

Den digitale og teknologiske udvikling går hurtigt, og Merkur skal være med i forreste linje, så vi både arbejder så effektivt som muligt og giver kunderne adgang til de nye muligheder.

Merkurs firmapensionsløsning i samarbejde med AP-Pension er slået godt an, og vi forventer en kraftig udvikling på dette område i 2016.

FORVENTET UDVIKLING 2016

Der forventes et resultat for 2016 på mellem 15 og 18 mio. kr. efter skat. I dette resultatskøn indgår et skøn over nedskrivninger på udlån m.v. på 10-11 mio. kr. Tab og nedskrivninger har været faldende siden 2012 og denne tendens forventes at fortsætte. Endvidere indgår bortfald af det hidtidige bidrag på ca. 4 mio. kr. årligt til Garantiformuen (Indskydergarantifonden), da denne har nået den lovmæssige størrelse.

Indlån og udlån forventes at stige ca. 10% i forhold til 2015.

Resultatforventningen er behæftet med stor usikkerhed, navnlig fordi udlånsudviklingen og udgiften til tab og nedskrivninger er vanskelig at estimere. Sidstnævnte er dog inde i en ret sikker trend, men uventede enkeltsager kan ikke udelukkes.

Andelskassens kapitalgrundlag forventes yderligere styrket i 2016, således at kapitalprocenten kan holde trit med udlånsvæksten og endda stige moderat inden for intervallet 16-17%. Den nye kapital udover indtjeningen forventes hovedsageligt at komme fra andelskassens kunder. ■

ANDELSBOLIGFORENINGEN SØPASSAGEN

Andelsboligforeningen Søpassagen ligger ved Sortedams Sø på Østerbro i København. I 2007 besluttede foreningen at blive Danmarks første CO2-neutrale andelsboligforening, og det mål er i dag opnået. AB Søpassagen har arbejdet med tre hovedfokusområder: mennesker, teknik og miljø. Beboernes egen indsats har bestået i at nedsætte deres forbrug, for eksempel ved hjælp af personlige handleplaner og el-spare konkurrencer. Dernæst har der været fokus på energirenovering, hvor der eksempelvis er blevet installeret solceller på tagene, som leverer strøm til alle fællesområder samt nye lavskylstoiletter, vandhaner og vinduer. I begyndelsen var det nødvendigt at købe CO2-kvoter for at opnå målsætningen, men efter at foreningen i 2014 fik en aftale på plads om at få deres strøm leveret fra danske vindmøller, var dette ikke længere nødvendigt, og kvotekøbet er derfor blevet udfaset.

❤ Søpassagen er kunde i Merkur

MERKUR OG VORES KUNDER

UDLÅN

Merkurs vigtigste aktivitet er udlånsvirksomheden. Ved at sætte krav til de formål, som pengene lånes ud til, leder vi udlånene i de ønskede retninger. Som privatkunde har man desuden en række muligheder for yderligere at påvirke, hvordan pengene skal arbejde, ligesom vi også giver privatkunderne mulighed for at låne penge til bæredygtige tiltag af forskellig art, der rækker udover f.eks. almindelige boliglån.

2015 har været præget af stor låneaktivitet, men også en tendens til hurtigere afvikling og indfrielse af tidligere lån. Den private opsparing og gældsnedbringelse er generelt stor, og virksomheder og institutioner har over en bred kam forbedret deres likviditet og trækker mindre på deres kreditter end før. Udlån (ekskl. garantier) er steget med 4,7%, målt på trukne beløb, mens stigningen er på 8,8 %, når man inkluderer uudnyttede trækningsrettigheder.

I 2015 har der været en meget stor aktivitet omkring bolighandel og omlægning af boliglån. Det har betydet et stort antal garantier, udlægskonti m.m., der er oprettet og siden opgjort, når sagerne er faldet på plads. Et samarbejde med et energiselskab har desuden betydet oprettelse af ca. 800 nye lån, se omtalen senere i kapitlet.

UDLÅN TIL PRIVATE

Merkurs udlån og garantistillelse til private er i 2015 steget med 9,7%, mens de samlede kredit- og garantirammer til erhverv og institutioner (inkl. økologisk byggeri m.v.) er vokset med 7,8%.

Garantistillelse til de private kunder er faldet med 8,9%, mens garantistillelse overfor erhvervskunderne er steget med 22,0%. Samlet er der tale om en vækst i garantistillelsen på 7,1%.

Det er navnlig udlån til andelsboliger, der er steget i 2015, men der har også været en stor aktivitet med køb og salg af ejerboliger blandt Merkurs kunder. Her er der imidlertid en tendens til, at kunderne stiller med en højere egenfinansiering, hvorfor den langsigtede finansiering ofte kun består af et Totalkreditlån, evt. suppleret af et mindre banklån.

De tilsagte private udlån og garantier ligger ved udgangen af 2015 i alt på 36,8 % af de totale udlåns- og garantirammer („tilsagt" i tabellen), mod 35,2% i 2014. Fraregnes garantier udgør den private andel 34,1% af det samlede tilsagte udlån, hvilket er en stigning i forhold til 2014 (31,6%).

Samlet set er det fortsat sådan, at de private kunder leverer et stort indlånsoverskud, som kan udnyttes til udlån til erhverv og institutioner. De private kunder leverer – som det fremgår senere i kapitlet – 67% af det samlede indlån, mens de aftager 35% af det samlede udlån (ekskl. uudnyttede trækningsrettigheder).

Merkur har ressourcer til at dække vore kunders lånebehov, uanset om de er erhvervsdrivende, institutioner eller private kunder. Udlånspotentialet for 2016 er fortsat meget stort.

SKOLER OG BØRNEHAVER

Merkur finansierer friskoler, efterskoler, frie børnehaver m.m. Udvikling af evner, ideer og kreativitet er selve drivkraften i den langsigtede samfundsudvikling, også den økonomiske udvikling. Derfor er størst mulig frihed for pædagogisk indhold og ideskabelse det optimale for samfundet.

SAMMENSÆTNING AF DE PRIVATE KREDIT- OG GARANTIRAMMER

(1.000 kr.)	2015	2014	Udvikling i %
Andelsboliglån*	283.408	217.481	30,3
Ejerboliglån**	137.717	133.945	2,8
Andre lån og kreditter	98.869	88.473	11,8
Købesumsgarantier og andre midlertidige garantier m.m.	57.554	50.523	13,9
Totalkredit, kortsigtede sagsgarantier	71.540	120.486	-40,6
Totalkredit, langsigtede garantier	68.323	44.982	51,9
I alt	**717.411**	**655.890**	**9,4**

* Herudover indgår 219 t.kr. i kategorien Landsby- og bofællesskaber, økologisk byggeri og energibesparelser

** Herudover indgår 86.931 t.kr. i kategorien Landsby- og bofællesskaber, økologisk byggeri og energibesparelser

UDLÅN OG GARANTIER PR. 31.12.2015

FORMÅL	2015 Beløb Kr. 1.000	2015 Tilsagt Kr. 1.000	2015 Antal lån	2014 Beløb Kr. 1.000	2014 Tilsagt Kr. 1.000	2014 Antal lån	Udvikling tilsagt i %
Frie skoler og børnehaver	250.140	308.581	376	267.876	301.850	429	2,2
Sociale institutioner	187.824	200.145	174	184.619	199.153	183	0,5
Højskoler, seminarievirksomhed og studielån	34.890	44.786	88	37.313	47.674	96	(6,1)
Kulturel virksomhed	20.540	24.690	81	19.440	22.864	86	8,0
Sundhed	3.366	7.103	37	4.233	7.390	38	(3,9)
Økologisk og biodynamisk jordbrug	141.721	181.615	231	123.430	161.531	198	12,4
Fødevarevirksomhed	104.748	128.201	140	121.272	137.854	136	(7,0)
Anden erhvervsvirksomhed	213.424	238.978	676	216.788	234.601	703	1,9
Vedvarende energi	106.469	126.501	43	76.842	84.274	36	50,1
Landsby- og bofællesskaber, økologisk byggeri og energibesparelser	123.123	142.182	1.097	95.341	98.431	270	44,4
NGO'er m.v.	45.645	64.763	64	58.819	65.918	62	(1,8)
Lån og garantier til private, erhverv, institutioner, mv. *Screenede iht. Merkurs samfundsidealer**	**1.231.890**	**1.467.545**	**3.007**	**1.205.973**	**1.361.540**	**2.237**	**7,8**
Private lån og garantier (især bolig) *Ikke screenede iht. Merkurs samfundsidealer**	717.411	810.945	4.894	655.890	739.394	4.493	9,7
Udlån og garantier i alt	**1.949.301**	**2.278.490**	**7.901**	**1.861.863**	**2.100.934**	**6.730**	**8,5**

* Læs mere om Merkurs samfundsidealer under Hovedaktivitet på første side i denne beretning.

Fordelingen af udlån efter formål pr. 31.12.2015. Tilsagt indeholder bevilgede, men ikke udnyttede trækningsrettigheder på kassekreditter. Tallene er statistiske data. I de statistiske tal er der ikke taget hensyn til amortiseret kostpris og nedskrivninger på engagementerne, hvorfor totaler i mindre grad afviger fra årsregnskabets oplysninger om udlån og garantier.

UDLÅN

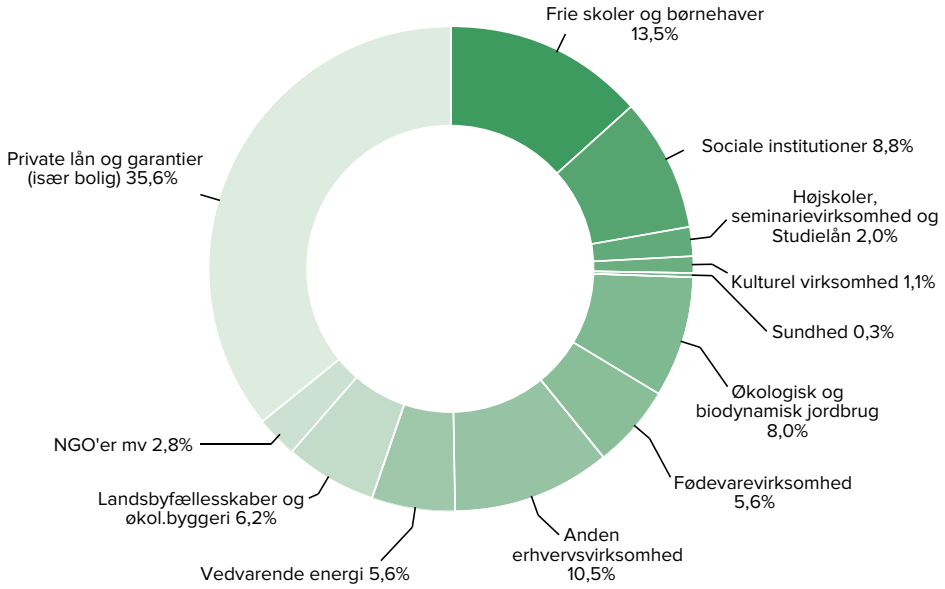

Erhvervsinteresser skal holdes ude og statslige anvisninger til indhold hæmmer engagementet på de enkelte skoler og institutioner. Friheden omkring det indholdsmæssige bør gælde såvel i den offentlige skole som i de frie skoler.

De samlede kredit- og garantirammer til skoler og børnehaver er steget fra 2014 til 2015 med 2,2% til 308,6 mio. kr. Tilgangen af nye kunder har nogenlunde opvejet afdrag på bestående lån. De små årgange udfordrer især de mindre skoler. Den meget omtalte folkeskolereform påvirker ikke friskolerne direkte, da disse har større frihed til at tilrettelægge skoledagen og lærernes arbejdsforhold. Men folkeskolereformen har ført til en større interesse for friskolerne mange steder i landet.

SOCIALE INSTITUTIONER

Alle i samfundet skal behandles ligeværdigt. Handicappede, udviklingshæmmede, sent udviklede, misbrugere samt andre mennesker med særlige behov har brug for bo-, arbejds- og uddannelsesmuligheder, der er tilpasset deres situation. Derfor finansierer Merkur bl.a. bofællesskaber for udviklingshæmmede, sociale opholdssteder, værksteder og andre arbejdspladser m.m.

Udlån og garantier til sociale institutioner er stort se uændret med en lille stigning på 0,5% i forhold til 2014.

Det er stadig sådan, at en presset kommunal økonomi kan give sig udslag i, at man forsøger at realisere nogle hurtige besparelser på dette område. Det kan vise sig at blive dyrt på længere sigt, hvis vanskeligt stillede børn og unge ikke får tilstrækkelig opbakning til at komme videre i deres liv. Vi ser dog også, at kommuner og institutioner er begyndt at finde hinanden igen, og institutioner med en klar profil og gode resultater har fået stabiliseret deres samarbejde med kommunerne.

HØJSKOLER, SEMINARIEVIRKSOMHED OG STUDIELÅN

Merkur finansierer højskoler og andre frie undervisningsinstitutioner for voksne, da disse ligesom børneskolen giver mulighed for at den enkelte kan udvikle sine evner. Universiteter og forskning er områder, som Merkur ikke har anledning til at finansiere, men som vi følger nøje. Fri forskning er under pres fra politiske og økonomiske interesser, der prioriterer 'anvendt forskning' – forskning der hurtigt kan omsættes til indtjening i erhvervslivet. Store og afgørende spring i samfundsudviklingen kommer imidlertid ofte fra opdagelser, der ikke er efterspurgt på forhånd. Hvad Merkur i praksis kan gøre er at finansiere højskoler og andre frie undervisningsinstitutioner for voksne samt at hjælpe enkeltmennesker med lån til gennemførelse af uddannelse i situationer, hvor offentlige støttemidler er utilstrækkelige.

Udlånsområdet er lille med kun 2,0% af de samlede kredit- og garantirammer og der er i 2015 sket et fald på 2,9 mio. kr. eller 6,1%.

Vilkårene for højskoler i Danmark er vanskelige, og der er væsentligt færre højskoler i Danmark i forhold til, hvad der har været engang. Men det er vort indtryk, at de tilbageværende højskoler gennemgående har et tilstrækkeligt elevgrundlag.

KULTUR OG SUNDHED

Vi vil gerne medvirke til, at også mindre og måske også eksperimenterende kulturinstitutioner kan finde fodfæste og udvikle sig. Derfor finansierer vi et bredt udvalg af kulturprojekter, f.eks. teatre, spillesteder, kunstnere m.m.
På sundhedsområdet mener vi grundlæggende, at den enkelte skal have frihed til selv at tage stilling til indholdet. Derfor vil vi gerne finansiere seriøse alternative behandlere og udvikling af metoder.

Her er tale om to små udlånsområder, der kun fylder lidt i udlånsstatistikken. Det hører dog med, at der typisk er tale om små lån. Kulturområdet er i 2015 vokset med 1,8 mio. kr., mens sundhedsområdet er faldet lidt.

LANDBRUG OG FØDEVARER

Merkur ønsker at fremme langsigtet bæredygtig produktion af fødevarer med høj kvalitet. Økologisk og biodynamisk landbrug tager hensyn til miljøet og sikrer en høj kvalitet både i forhold til ernæring og gastronomi. Danmark er et gammelt landbrugsland, men også et land med en unik grundvandsressource. Fremtiden for dansk landbrug ligger ikke i at forsøge at konkurrere med udlandet på masseproduktion, men i at bibeholde fokus på produktion af kvalitetsfødevarer. I den forbindelse er det også vigtigt at holde GMO ude af dansk landbrug.

Udlånet til økologisk og biodynamisk jordbrug er samlet steget med 12,4% eller 20 mio. kr. i 2015. Det skyldes tilgang af nye kunder. Merkur har en forholdsvis lav eksponering mod landbruget og er et af de få pengeinstitutter, der gerne tager flere landbrugskunder ind.

Forædling og handel med økologiske og bæredygtige fødevarer er som udlånsområde derimod faldet med 7,0% i forhold til 2014.

Dansk økologisk landbrug er inde i en særdeles positiv udvikling med stærkt stigende afsætning og gode afregningspriser. Detailhandelen fremmer det økologiske salg ved at gøre det til profilvarer og ved at nedsætte avancerne – et initiativ, der oprindeligt udgik fra COOP. Mange økologiske fødevarevirksomheder mangler råvarer og efterlyser flere leverandører, der vil omlægge til økologi, hvilket der da også er stor interesse for. I forhold til konventionelle landbrug, der er plaget af lave afregningspriser og afsætningsvanskeligheder, bl.a. som følge af den russiske embargo, er den økonomiske situation for det økologiske landbrug helt anderledes positiv. Det viser vigtigheden af at bygge på en langsigtet holdbar forretningsmodel, hvor man producerer kvalitetsprodukter, der efterspørges af et bevidst publikum.

Dansk landbrug generelt er fanget i en meget uhensigtsmæssig situation med store industrielle bedrifter, der ikke kan løbe rundt økonomisk og som derfor kan være vanskelige at generationsskifte. Særligt de største landbrug har fået alt for meget gæld. Det er derfor ærgerligt, at man politisk ikke tager fat i det grundlæggende problem – den uholdbare forretningsmodel – men i stedet lægger op til at slække miljøkrav, så produktionen kan øges. I bedste fald bliver der kun tale om en kortvarig forbedring af rentabiliteten, inden de grundlæggende problemer igen slår igennem – i værste fald falder priserne

blot yderligere og ophæver dermed virkningen af den forøgede produktion. Hertil kommer så de miljøomkostninger, der skubbes over på det øvrige samfund.

Også økologisk landbrug har store udfordringer med generationsskiftet. Det kan blive en alvorlig forhindring for økologiens udbredelse og er endnu en grund til at vurdere anvendelsen af alternative ejer- og driftsformer.

Merkur har et samarbejde med AP Pension med henblik på at få økologiske bedrifter videreført på et bæredygtigt økonomisk grundlag – bedrifter, der ellers kunne være endt med at være tabt for økologien. Vi har i 2015 gennemført en større sag i samarbejde med AP Pension, og det er et koncept, vi kan se muligheder i fremover. Der arbejdes rundt om i landet med spørgsmålet om hvilke ejerformer, der modsvarer nutidens behov, og hvordan landbruget kan indgå i større sammenhænge, f.eks. samarbejde med forbrugere, lokale arbejdspladser eller i forhold til borgere med særlige behov. Som eksempel kan nævnes Økologisk Landsforening, der med støtte fra Veluxfondene er i gang med projektet „Det Samfundsnyttige Landbrug".

Den økologiske sag er ikke national, men global. Blandt andet derfor har Merkur udviklet muligheder for at finansiere økologi i 3. verdenslande via verdenshandelskreditterne og i samarbejde med Merkur Udviklingslån A/S. Se omtalen senere i beretningen.

ANDEN ERHVERVSVIRKSOMHED

Merkur ønsker at fremme et erhvervsliv, der dækker reelle behov og som tilbyder nye og fremtidsrettede løsninger på nogle af de mange udfordringer samfundet står overfor. Merkur har en stor og blandet portefølje af lån til forskellige typer virksomheder, herunder også socialøkonomiske virksomheder, såsom genbrug, håndværk, bæredygtig byggevirksomhed, fairtrade butikker, rådgivere og konsulenter, økologisk tøj og tekstil, frisører, caféer og meget mere. Mange iværksættere virkeliggør deres ideer med Merkur som finansiel partner.

Dette udlånsområde, som dækker meget bredt, er steget 1,9% i årets løb og udgør 11,2% af de samlede kredit- og garantirammer. Der er nu ydet i alt 676 lån, kreditter og garantier. Det viser, at der er tale om et meget stort antal små virksomheder.

I finansloven for 2016 valgte den nye regering ikke at prioritere det relativt nyoprettede statslige Vækstcenter for Socialøkonomiske Virksomheder, som derfor lukkes. Socialøkonomiske virksomheder er ellers en voksende sektor og et godt bud på en virksomhedsform, hvor borgere, der har vanskeligheder med at få en tilknytning til arbejdsmarkedet, kan få et meningsfyldt arbejde. De socialøkonomiske virksomheder er imidlertid kommet for at blive, og flere kommuner har udarbejdet strategier for, hvordan de kan inddrage disse virksomheder f.eks. ved indkøb af produkter og ydelser til kommunen.

Merkur deltager i den statslige Vækstfonds garantiprogrammer, som indebærer en delvis garanti fra Vækstfonden til lån og kreditter til mindre iværksættervirksomheder.

VEDVARENDE ENERGI

Energiforsyning er et område, hvor forskellen mellem langsigtet og kortsigtet tænkning træder tydeligt frem. Vedvarende energi vil fra en helhedsbetragtning være det mest rentable, og hertil kommer vort ansvar for klimaet. Merkur ønsker at være med dér, hvor vores størrelse gør det muligt, ikke mindst når det drejer sig om energiløsninger for husstande, institutioner og mindre virksomheder.

Udlånet til vedvarende energi er det udlånsområde, der procentuelt er vokset mest i 2015, nemlig med hele 50,1% til nu i alt 126,5 mio. kr. Det skyldes primært, at vi har kunnet finansiere nogle større solcelleanlæg.

LANDSBY- OG BOFÆLLESSKABER, ØKOLOGISK BYGGERI OG ENERGIOPTIMERING

Boligen står for en meget stor del af vores ressource- og energiforbrug og er samtidig rammen for en stor del af vores tilværelse. Merkur har fra begyndelsen været med helt fremme i forhold til økologisk bosætning og byggeri, og dermed været med til at vise vejen for både byggeindustri og finansieringsinstitutter. Ydermere har vores boligrådgivere fået videreuddannelse i boligens energiforhold.

Økologiske landsbysamfund, bofællesskaber, økologisk byggeri og energioptimering er også vokset betydeligt, med 44,4% til samlede kredit- og garantirammer på 142,2 mio. kr. svarende til 6,2% af de samlede kredit- og garantirammer. Fraregner vi garantierne er udlånsudviklingen endnu mere markant, da den viser en stigning på 59,1%, svarende til en vækst på 49,1 mio. kr. Medvirkende til væksten er et nyt samarbejde, som Merkur indgik med det fynske energiselskab Nature Energy i 2015. I forbindelse med dette samarbejde har vi overtaget en låneportefølje fra energiselskabet på knap 20 mio. kr., bestående af ca. 800 lån til private husstande. Merkur skal fremover finansiere energioptimeringsløsninger for Nature Energy's kunder. Læs mere senere i beretningen.

NGO'ER M.V.

Merkur ønsker at fremme et levende og dynamisk civilsamfund, der udgør en vigtig afbalancerende faktor mellem den økonomiske og den politiske magt. Megen pionervirksomhed og ny udvikling har taget sit udspring i civilsamfundet, tænk blot på starten af det danske vindmølleeventyr.

I denne gruppe ligger finansiering af NGO'er og andre foreningsbaserede aktiviteter. Endvidere er Merkurs egen garantistillelse for diverse sektorselskaber eller sektorprojekter placeret her, med 16,5 mio. kr. ud af de i alt 64,8 mio. kr. Udlånsområdet er i årets løb faldet med 1,8%.

›

FORMIDLING AF REALKREDITLÅN

TOTALKREDIT A/S
Merkur samarbejder med Totalkredit om realkreditlån til private. Totalkredits koncept er meget decentralt og al sagsbehandling, udskrivning af dokumenter osv. sker i Merkur. Merkur har opbygget en låneportefølje i Totalkredit på 1.568 mio. kr. fordelt på 1.512 lån (2014: 1.324 mio. kr. fordelt på 1.410 lån). Der er dermed tale om en betydelig vækst i 2015, hvor mange kunder i forbindelse med låneomlægninger har valgt at skifte til Totalkredit gennem Merkur. Der har været mærkbart mere aktivitet på boligmarkedet i 2015, sammenlignet med de foregående år.

Merkur modtager en porteføljeprovision, og i denne modregnes eventuelle tab, som Totalkredit måtte få på den del af ejendommenes belåning, der ligger ud over 60% af ejendommenes værdi på belåningstidspunktet. Der er i 2015 modregnet tab på 590 t.kr. (2014: 1.246 t.kr.).

DLR KREDIT A/S OG LR REALKREDIT A/S
Merkur har et godt samarbejde med DLR Kredit A/S, der ejes af lokale og regionale pengeinstitutter herunder Merkur. Merkur har ved udgangen af 2015 formidlet en låneportefølje af realkreditlån til økologisk landbrug på 380 mio. kr. (2014: 338 mio. kr.). Udviklingen afspejler den vækst Merkur har haft i tilgangen af økologiske og biodynamiske jordbrug. DLR Kredit A/S yder også lån til udlejningsejendomme, private andelsboliger, blandede kontor- og forretningsejendomme, samt industri- og håndværksejendomme. For disse ejendomskategorier står Merkur for en låneportefølje på 158 mio. kr. (2014: 173 mio. kr.). DLR Kredit A/S bidrager til Merkurs indtægter med såvel formidlingsprovision, porteføljeprovision og andel i DLR Kredit A/S's overskud.

Merkur samarbejder med LR Realkredit A/S om udlån til blandt andet skoler og institutioner, et andet af Merkurs kerneområder. Ved udgangen af 2015 var porteføljen af lån til institutioner gennem LR Realkredit A/S på 217 mio. kr. fordelt på 49 lån (2014: 187 mio. kr., fordelt på 43 lån).

UDLÅN OG RÅDGIVNING TIL ENERGIRENOVERING

Merkur har i 2015 indgået samarbejde med to fynske energiselskaber, Nature Energy og Energi Fyn. Merkur skal yde lån til private kunder hos de to energiselskaber til finansiering af energiløsninger, såsom nye naturgasinstallationer og varmepumper. Låneydelsen betales over energiregningen og løsningen er dermed meget enkel for kunden. Vi forventer os meget af disse nye partnerskaber.

Merkur har desuden et klimapartnerskab med det østjyske energiselskab NRGi med henblik på at understøtte de bedst mulige energiløsninger hos Merkurs erhvervskunder, uanset om det drejer sig om energioptimering eller installation af vedvarende energi, som f. eks. solceller eller varmepumper. NRGi er et stort kundeejet energiselskab med hovedsæde i Aarhus. NRGi har den tekniske ekspertise og kan vurdere energitilstanden i kundernes ejendomme, og Merkur kan stille finansieringsløsninger til rådighed. Som en del af samarbejdet har NRGi foretaget et indskud af ansvarlig lånekapital i Merkur.

Merkur har også et samarbejde med Energitjenesten omkring energirådgivning primært til private kunder.

UDLÅNSAKTIVITET

	2015	2014
Udlånsvækst	64,1 mio. kr.	74,8 mio. kr.
Antal nye lån og garantier	4.467	2.528
Samlet antal lån og garantier	7.901	6.728
Gennemsnitlig lånestørrelse	288.000 kr.	312.000 kr.

MERKURS REALKREDITPORTEFØLJE

(mio. kr.)	2015	2014	Udvikling i %
Totalkredit A/S	1.568	1.324	18,4
DLR Kredit A/S	538	511	5,3
LR Kredit A/S	217	187	16,0
I alt	**2.323**	**2.022**	**14,9**

INDLÅN

Merkurs mulighed for at låne ud afhænger blandt andet af, at vores kunder stiller indlånsmidler til rådighed. Indlånet er spredt på mange hænder, ikke mindst blandt de private kunder. De private kunder står for 67% af indlånet, hvilket er en lille stigning i forhold til sidste års 66%. De resterende 33% er fordelt blandt de øvrige kunder – med NGO'er, skoler og virksomheder som nogle af de mere markante.

Som led i vores bestræbelser på at være så gennemsigtige som muligt præsenterer vi alle de virksomheder og institutioner, Merkur låner penge til www.minepengegørgavn.dk. Det er muligt at se virksomhederne opdelt på bl.a. brancher og geografi, og for hver virksomhed er der en kort præsentation med bl.a. kontaktoplysninger. Det er Merkur det eneste danske pengeinstitut, der gør.

Merkur har altid ønsket at basere vores udlånsvirksomhed på egne kunders indlån. Vi ønsker ikke at finansiere os på kapitalmarkederne og vi ønsker heller ikke ved særlige slagtilbud at tiltrække indlån fra kunder, der ikke i øvrigt er interesserede i den måde, vi driver bank på.

Denne strategi har givet likviditetsmæssig stabilitet, ikke mindst i de urolige tider under finanskrisen.

Af Merkurs samlede indlån på 2.300 mio. kr. er de 78% dækket af Garantiformuen (tidligere Indskydergarantifonden). De resterende 22%, svarende til 513 mio. kr. overstiger dækningsgrænsen på ca. 750.000 kr. pr. kunde. Merkurs indlånsoverskud er tilstrækkeligt stort til, at vi uden videre kan udbetale denne del.

STØTTEKONTI

Som kunde i Merkur kan man placere sin opsparing på en støttekonto og dermed spare op samtidig med, at man støtter en organisation. Vi har støttekonti knyttet til 8 organisationer. Støttekonti for Det Økologiske Råd kan dog ikke nyoprettes. Det skyldes et ønske om et enklere produktudbud med færre produkter.

Vi lægger vægt på, at de pågældende organisationer primært selv markedsfører deres respektive støttekonti blandt deres egne medlemmer og bidragydere.

Vi har haft støttekonti i 20 år og i den periode har vi samlet set udbetalt støttebidrag på næsten 7,4 mio. kr.

Støttekontopartnerne er:

- WWF Verdensnaturfonden, en velkendt international organisation, der arbejder med miljøforhold og naturbevarelse over hele verden.
- Red Barnet, én af Danmarks største og mest kendte humanitære organisationer, der har fokus på børns vilkår, både i udviklingslandene og herhjemme.
- VedvarendeEnergi, en græsrodsorganisation, der gennem mange år har arbejdet for at fremme udnyttelse af den vedvarende energi.
- Mellemfolkeligt Samvirke, en stor bistandsorganisation, der har aktiviteter i mange lande. Mellemfolkeligt Samvirke arbejder side om side med de mest udsatte mennesker og ruster dem til selv at kæmpe for de forandringer, de har brug for.

INDLÅN 31.12.2015

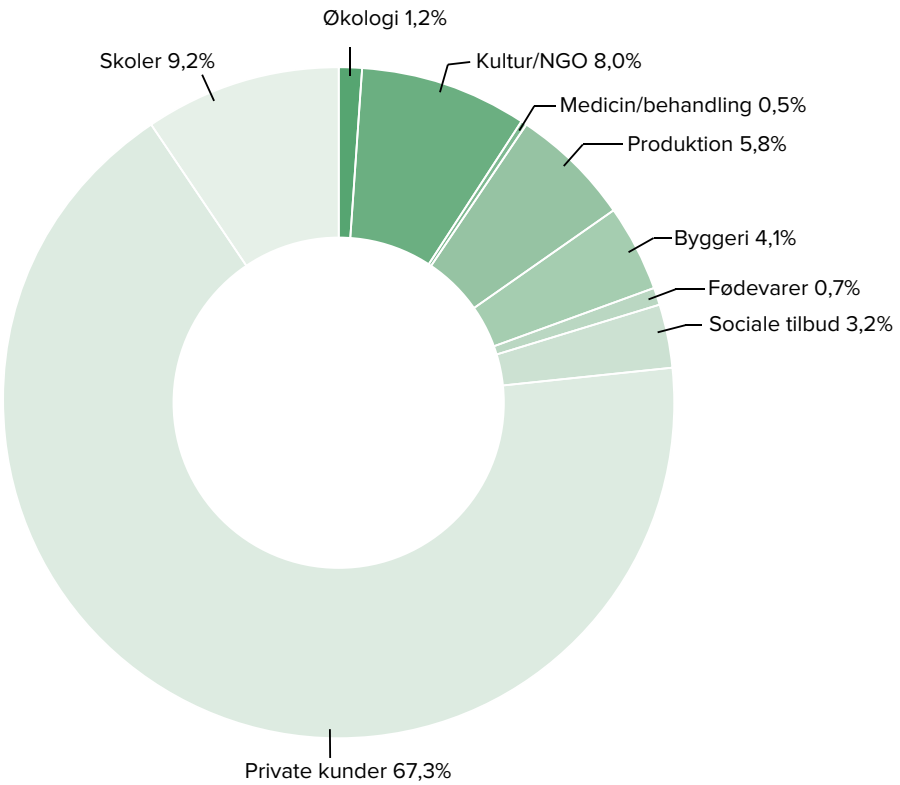

Gennem Co2 Sparekontoen har Merkur støttet Little Sun, som giver sollamper til hjemvendte flygtninge i Kamakara, Burundi. FOTO: MOGENS NYGAARD PETERSEN/BYG1BY

- Verdens Skove har siden 1983 arbejdet for bevarelse og bæredygtig brug af verdens skove. Verdens Skove arbejder bl.a. for øget brug af FSC certificeret træ.

- Amnesty International. Med over 3 millioner medlemmer på verdensplan er Amnesty verdens største netværk af menneskerettighedsforkæmpere. Amnesty er uafhængig af stater, regeringer og kommercielle og religiøse interesser.

- Danmarks Naturfredningsforening, en af Danmarks største grønne organisationer, som arbejder for at Danmark bliver et bæredygtigt samfund med en smuk og varieret natur og et rent og sundt miljø.

- Det Økologiske Råd, en dansk miljøorganisation, som arbejder på at udvikle nye og bæredygtige veje til et bedre miljø og klima.

OPERATION DAGSVÆRK

Dagsværkskontoen er en særlig type støttekonto, som Merkur lancerede i samarbejde med Operation Dagsværk i 2006. I modsætning til de øvrige støttekonti er der tale om en løbende konto til unge op til 29 år og der kan tilknyttes Dankort (Visa/Dankort fra kunden fylder 18) eller MasterCard Debit til kontoen. Operation Dagsværk støttes af Merkur med 100 kr. pr. aktiv konto pr. år.

Der har været en lille stigning i antallet af dagsværkskonti fra 1.090 til 1.148 konti. Det førte til en støtte til Operation Dagsværk på 114.800 kr.

CO2-SPAREKONTO

Merkurs CO2-sparekonto giver afkast 3 gange, nemlig til indskyderen, samfundet og til vedvarende energi i tredjeverdens lande.

Det samfundsmæssige afkast fremkommer via Merkurs udlån, der i en lang række tilfælde er langt mere klimavenlige end ellers, f.eks. økologisk landbrug eller økologisk byggeri.

Afkastet til vedvarende energi fremkommer ved, at Merkur betaler 60 t.kr. pr. år for hver påbegyndt 25 mio. kr. indestående på kontotypen. 2015 endte med et indestående på i alt 224 mio. kr. (2014: 203 mio. kr.), og det samlede støttebeløb blev 585 t.kr. (2014: 495 t. kr.). Siden kontoen blev introduceret, har den genereret et samlet støttebeløb på 4,8 mio. kr.

I år har vi taget hul på et nyt kontinent med donationer til Bhutan og Indien, og CO2-midlerne har bidraget til vigtige forbedringer i ikke mindre end 7 forskellige lande.

Det kendetegner de støttede projekter, at de har mange virkninger på én gang. På projektet i Indien betyder solcellerne, at eleverne på børnehjemmet nu – trods varmen – kan sove godt om natten på grund af en simpel solcelledreven ventilator. Det gør dem udhvilede før undervisningen. Samtidig kan børnene få ekstra computerstøttet engelskundervisning, hvilket har stor betydning for deres fremtidsudsigter, da netop disse børn er forældreløse, og altså mangler det familiære sikkerhedsnet. Et godt engelsk kan være deres genvej til et godt job.

Merkur har blandt andet støttet:

- Solceller til „Drømmeskolen“ i Chennai, Indien, til børnehjem, skole og administrationskontor. Donationen skete via danske „Aktion Børne-

RESULTAT STØTTEKONTI FOR 2015

(1.000 kr.)	Støttebidrag 2015	Støttebidrag 2014	Udvikling i %	Antal konti 2015	Samlet støttebidrag, 1996-2015
WWF Verdensnaturfonden	192	177	8,5%	735	2.672
Red Barnet	158	120	31,7%	703	1.779
VedvarendeEnergi	193	121	59,5%	774	1.022
Mellemfolkeligt Samvirke	61	45	35,6%	260	499
Verdens Skove	81	69	17,4%	424	672
Det Økologiske Råd	43	38	13,2%	117	170
Amnesty International	72	46	56,5%	473	176
Danmarks Naturfredningsforening	23	17	35,3%	86	57
Udgåede konti	3	23	-87,0%	0	335
I alt	**826**	**656**	**25,9%**	**3.572**	**7.382**

hjælp“ og deres indiske partner, organisationen CECOWOR.

- Indkøb af husholdningskomfurer til Bhutan. Komfurerne uddeles gratis mod en meget beskeden vedligeholdelsesafgift til familier på landet, der til gengæld forpligter sig til at samle halvt så meget brænde, som de gjorde før, hverken mere eller mindre. Det indsamlede brænde laves til briketter, som anvendes i komfurerne. Da komfurerne er meget energieffektive, bliver der briketter til overs, som sælges i byerne. Systemet stopper afskovning, giver jobs på landet, frigør arbejdstid til indtægtsskabende aktivitet, hindrer helbredsskader m.m.

- Indkøb af 400 „Little Sun“ sollamper til familierne i Kamakara, Burundi. Familierne er hjemvendte flygtninge efter borgerkrigen. De har dog ikke kunnet vende tilbage til deres hjemegn. Et dansk-burundisk samarbejde støtter familierne i at blive selvhjulpne efter mange år, hvor familierne har levet af nødhjælp. Lamperne muliggør indtægtsskabende aktiviteter og bedre skolegang.

Se flere projekter på Merkurs hjemmeside.

VERDENSHANDELSKONTOEN

I 2015 kunne Verdenshandelskontoen fejrer 10 års jubilæum. Igennem de 10 år, Verdenshandelskontoen har eksisteret, har kontohaverne været med til at hjælpe en lang række bæredygtige producenter i udviklingslande med finansiering af eksporten.

Verdenshandelskontoen er en indlånskonto, som er bundet i en periode og som tager del i risikoen ved de tilhørende udlånsaktiviteter. Denne risiko er kun aktualiseret én gang siden kontoens etablering i 2005, nemlig i 2013, hvor indskyderne på Verdenshandelskonti blev opkrævet et beløb svarende til 3,5% af indeståendet på deres konti.

Det giver god mening, at Merkur beskæftiger sig med kreditter i udviklingslande. De stedlige banktilbud er nemlig ofte helt utilstrækkelige og for dyre og vanskelige at opnå. Med kreditterne kan de små virksomheder vokse og ansætte flere. I nogle tilfælde betyder det, at kreditten fra Merkur er det første skridt til en godkendelse som kreditkunde i en lokal bank, hvilket naturligvis er at foretrække. Merkur ønsker ikke at konkurrere med lokale banker, der tilbyder fair vilkår.

Der har været et lille fald i antal konti sammenlignet med 2014, men indeståendet forbliver det samme.

Pr. 31.12.2015 var der 104 konti med et samlet indestående på 2,6 mio. kr. (2014: 109 konti med et indestående på 2,6 mio. kr.).

Ved udgangen af 2015 havde vi flere potentielle låntagere, end vi kunne betjene med det samlede indlån, der var til rådighed på Verdenshandelskonti. Vi vil derfor gerne have flere indskydere i 2016.

Pengene på Verdenshandelskontiene danner baggrund for bl.a. følgende kreditter:

- Café Nor producerer kaffe i Nicaragua i samarbejde med en stor gruppe af selvstændige kaffebønder. Ideen er at gøre bøndernes brug langt mere rentable gennem bl.a. undervisning i rigtig gødskning, beskæring, rettidig høst, korrekt efterbehandling mv. Derudover sikrer samarbejdet med Café Nor bønderne en stabil afsætningskanal. Café Nor eksporterer især til USA og Danmark.

›

▸ Ingemann Food Nicaragua S.A. producerer både kakao og økologisk honning som primært eksporteres til Europa. Verdenshandelskreditten vedrører alene honningen. Produktion af økologisk honning kræver, at der ikke er konventionelt landbrug eller kommercielt dyrehold inden for nogle kilometers afstand, hvilket i praksis betyder, at det skal ske i en slags naturområder. I disse områder er der ikke mange indtægtsmuligheder, men biavl er en mulighed med stort potentiale. Ingemann uddanner nicaraguanerne i at opbygge deres egen biavlervirksomhed, og får den certificeret og eksporteret.

Omkring årsskiftet var der udlånt ca. 1,8 mio. kr., men tallet svinger en del, da kreditterne typisk kun løber nogle måneder.

ØREMÆRKEDE INDLÅN

Merkurs kunder har mulighed for at „øremærke“ deres indlån, så det danner basis for et udlån til enten et specifikt projekt eller en type af projekter. I 2015 er det øremærkede indlån steget med 2,5%, så det nu udgør 163 mio. kr. mod 159 mio. kr. året før, eller 7,1% af det samlede indlån mod 7,3% året før. Udover økologisk jordbrug er det især projekter med mange mennesker omkring sig, som skoler og sociale institutioner, der anvender muligheden for at øremærke indlån.

RENTEAFKALD

Merkur giver mulighed for at afstå fra hele eller en del af renten på visse indlånsformer. Dermed har indskyderne mulighed for at holde udlånsrenten nede til gavn for udvalgte låntagere. Støtten gives videre til specifikke initiativer som Merkurs bestyrelse udvælger. Det meget lave renteniveau betyder imidlertid, at midlerne i puljen er blevet meget begrænsede, og kom i 2015 helt ned på 5 t.kr. mod 29 t.kr. i 2014. I de seneste 11 år har renteafkaldet samlet udgjort 1,2 mio. kr.

Renteafkaldet for 2015 betyder en nedsættelse af udlånsrenten for to kunder. Der er tale om en socialøkonomisk virksomhed og en børnehave. Som følge af det meget lave renteniveau er ordningen sat i bero fra 2016. Merkur vil overveje, hvordan muligheden for renteafkald eventuelt kan genopstå i en ny form, hvis renteniveauet igen skulle blive højere.

Set sammen med de forskellige typer af støttekonti har Merkur og Merkurs kunder således genereret en mærkbar støtte til forskellige initiativer på godt 1,5 mio. kr. i 2015 gennem de muligheder, som Merkur stiller til rådighed. ■

EFTERSKOLEN EPOS

På Efterskolen Epos foregår undervisningen gennem leg og spil. Epos åbnede i august 2015, og skolen ligger på Als i Sønderjylland i et grønt område tæt på strand og skov. På Efterskolen Epos er rollespil, simulationer og fortællinger en central del af undervisningen. Læringsfilosofien bygger på, at det er i orden at lave fejl, og at man lærer ved at prøve sig frem. På skolen studerer eleverne fokuseret om formiddagen og laver spilbaserede temaforløb om eftermiddagen, hvor deres viden kommer i spil i praksis. Skolen har fokus på rollespil, cosplay, skuespil, taktiske spil, litteratur, og muligheden for at prøve sig selv af i nye roller.

❤ Efterskolen Epos er kunde i Merkur

Med en støttekonto kan man spare op og samtidig støtte f.eks. Amnesty Internationals arbejde for menneskerettigheder.

FOTO: AMNESTY INTERNATIONAL/JOHN NIELSEN

EFFEKT AF KONTI MED STØTTEELEMENTER

(1.000 kr.)	2015	2014	Udvikling i %
Støttekonti	826	655	26,1
Operation Dagsværk	114	109	4,6
CO2-sparekonto	585	495	18,2
Renteafkald	5	29	-82,8
I alt	**1.530**	**1.288**	**18,8**

ØREMÆRKEDE INDLÅN 2015

(1.000 kr.)	Indlån	Antal konti	% af total
Skole og børnehaveformål	50.356	151	30,8
Videreuddannelse	10.246	50	6,3
Sociale institutioner	22.865	97	14,0
Kulturel virksomhed	6.480	67	4,0
Biodynamisk jordbrug	6.856	86	4,2
Økologisk jordbrug	17.191	154	10,5
Fødevarer og andre erhverv	28.275	244	17,3
Landsbyfællesskaber	8.712	111	5,3
Vedvarende energi	5.997	76	3,7
Andet	6.290	54	3,9
I alt	**163.268**	**1.090**	**100,0**

I 2015 arrangerede Merkur i samarbejde med GABV, KR Foundation og CBS et velbesøgt debatarrangement om den finansielle sektors rolle i den grønne omstilling.

INTERNATIONALT SAMARBEJDE

GLOBAL ALLIANCE FOR BANKING ON VALUES

Siden Merkurs start i 1982 har vi været en del af en bevægelse for en moderne og ansvarlig bankkultur. Vi modtog den første inspiration fra GLS Gemeinschaftsbank i Tyskland, som var de første på dette felt i Europa.

Vi har været en del af uformelle og siden mere formelle netværk af samfundsorienterede banker og finansielle virksomheder siden 1980'erne.

I 2009 var Merkur med til at stifte det verdensomspændende netværk Global Alliance for Banking on Values (GABV). GABV er et globalt netværk specifikt for banker med en værdi- og samfundsorienteret profil. Netværket vokser stadig og har aktuelt 28 banker som medlemmer, dækkende 6 kontinenter og med en samlet balance på omkring 100 mia. USD.

Ved at optræde samlet, er målet at vise et stærkt alternativ til de forretningsmodeller, der førte til finanskrisen. Også indbyrdes er der meget at lære, fordi bankernes fokus spænder vidt: Fra mikrofinansbanker i Asien, Afrika og Latinamerika over miljøteknologi i Californien til alment socialt- og miljøorienterede banker i Europa.

Ud over at mødes en gang årligt på globalt plan, arrangerer GABV også regionale møder, bl.a. for de europæiske medlemmer, som Merkur både historisk og i forhold til vores forretningsmodel er lidt tættere på, da vi arbejder under nogenlunde sammenlignelige forhold. I 2015 var Merkur vært for et regionalt møde for direktørerne i de europæiske medlemsbanker. I den forbindelse arrangerede Merkur i samarbejde med GABV, KR Foundation og CBS et velbesøgt debatarrangement om den finansielle sektors rolle i den grønne omstilling.

GABV har taget initiativ til at etablere et særligt investeringsselskab, der skal investere i bæredygtig bankvirksomhed. Investeringsselskabet SFRE (Sustainable Finance – Real Economies) er det første af sin art. En række værdiorienterede investorer har til en begyndelse stillet 40 mio. USD til rådighed, og målet er at nå en mia. USD i løbet af de kommende 10 år. SFRE foretog de første investeringer i to latinamerikanske banker i slutningen af 2015.

Et andet fælles projekt er udviklingen af et standardiseret sæt af ikke-finansielle målepunkter, således at bankerne kan måle nogle af de effekter, bankvirksomheden har på samfundet.

PRAKTISK SAMARBEJDE

Med vore skandinaviske kolleger Cultura Sparebank (Norge) og Ekobanken (Sverige) har vi et særlig tæt samarbejde, også om finansiering af større projekter. Med Cultura har vi desuden et redaktionelt samarbejde omkring vores kundemagasin Pengevirke.

Igennem årene har GLS Bank (Tyskland) og Triodos Bank (Holland) hjulpet Merkur med at finansiere nogle af vores større kunder. I dag kan vi klare det meste selv, men vi har stadig nogle lån, der er opstået via dette samarbejde.

Rent teknisk indskyder Triodos og GLS penge i Merkur, som for deres risiko udlånes af Merkur til de aftalte fælles projekter. På denne måde skabes et fælles og ensartet aftalegrundlag i forhold til projektet, og Merkur varetager hele den daglige administration med opkrævning af ydelser osv.

Det samlede udlån fra de to banker gennem Merkur udgør 16,3 mio. kr. (2014: 17,1 mio. kr.).

Læs også om samarbejdet omkring Triodos investeringsfonde under kapitlet ”Pension og investering”.

ØVRIGE NETVÆRK

INAISE (International Association of Investors in the Social Economy), er et bredere globalt finansnetværk, der ikke kun omfatter banker, men også mikrokredit, lokalsamfundsudvikling, kontinentale og nationale netværk, forskning og uddannelse m.m. Fokus for INAISE er at skabe kontakt mellem de forskellige medlemmer og aktører i det internationale, samfundsorienterede finansmiljø, bl.a. ved afholdelse af en årlig konference.

FEBEA er et europæisk netværk for alternative banker og finansieringsinstitutioner. FEBEA er et praktisk orienteret netværk med vægt på bl.a. konkret dialog med de europæiske institutioner om bl.a. lovgivning. Samarbejdet i FEBEA har bl.a. ført til, at tre banker i netværket har indskudt andelskapital og ansvarlig kapital i Merkur. To af disse relationer består stadig.

Institute for Social Banking (ISB) er stiftet af medlemmer af INAISE herunder Merkur. ISB tilrettelægger uddannelsesforløb for såvel medarbejdere fra bankerne som for studerende fra universiteter og handelshøjskoler. Uddannelsestilbuddene skal øge de studerendes viden om bankvæsen og økonomi med afsæt i den praksis, som stifterne og lignende banker udøver. Hvert år afholdes en uges sommerskole, der samler 50-100 primært yngre deltagere til en introduktion af tankesættet bag værdibaseret bankdrift. ■

PENSION OG INVESTERING

ANSVARLIG PENSION
I 2013 indledte Merkur et samarbejde med det kundeejede pensionsselskab AP Pension.

AP Pension er et uafhængigt, demokratisk ledet og kundeejet pensionsselskab, der har rødder tilbage i andelsbevægelsen, hvilket gør dem til en naturlig samarbejdspartner for Merkur.

Sammen med AP Pension kan vi tilbyde vores kunder et livrenteprodukt, hvor man kan investere pensionsmidler efter etiske retningslinjer, på samme måde som kunderne længe har kunnet med f.eks. deres ratepensioner i andelskassen. Triodos's investeringsprodukter kan alle anvendes i relation til Merkurs kunders pensionsopsparing i AP Pension. Merkurs og AP Pensions fælles produkt er enestående på det danske marked, når det kommer til gennemsigtighed og mulighed for at investere ansvarligt.

Det nye koncept omfatter såvel individuelle ordninger som firmapensionsordninger.

I 2015 har vi oplevet en markant vækst på firmapensionsområdet. Stadigt flere organisationer og virksomheder sammen med deres medarbejdere ønsker at forholde sig til, hvor deres pensionsopsparing arbejder. Vi forventer en kraftig vækst på området også i 2016.
Endelig leverer AP Pension gennem selskabet FSS livsforsikringsdækninger til Merkurs kunder, f.eks. dækning mod tab af erhvervsevne og kreditforsikringer.

Merkur modtager provision fra AP Pension.

ANDELE
Som andelshaver bidrager man til at muliggøre at indeståendet i Merkur kan lånes ud. For hver krone der sættes i andele kan 6-7 kroner lånes ud til bæredygtige projekter. Dermed er andele en af de mest effektive måder at sætte gang i en bæredygtig udvikling. Merkur nåede i 2015 op på 5.480 andelshavere, svarende til ca. hver femte kunde. Der er i alt tegnet andele for 191 mio. kr., der sammen med reserverne på ca. 58 mio. kr. udgør grundlaget for Merkurs udlånsvirksomhed.

Andelskapital kan indgå som element i de investeringer, man som kunde i Merkur kan foretage fra sine pensionskonti.

TRIODOS INVESTERINGSFONDE
Vi har et samarbejde med Triodos omkring salg af investeringsbeviser til danske kunder fra deres internationale investeringsselskaber. Merkur modtager provision fra Triodos.

Der er to Triodos-fonde, hvor man investerer direkte i henholdsvis vedvarende energiproduktion og mikrofinans:

- Triodos Renewables Europe Fund (vedvarende energiproduktion)

Verdens Skove, som arbejder for bevarelse og bæredygtig brug af skove, er blandt de organisationer, der har valgt at deres pensionsordning skal arbejde for en bæredygtig samfundsudvikling via Ansvarlig Pension.

FOTO: VERDENS SKOVE

- Triodos Microfinance Fund (mikrofinans)

Triodos har mange års erfaring, og hører til blandt de ledende på dette område. Denne type investering, som har en direkte effekt på omverdenen, kaldes også „impact investment“ og er en globalt voksende trend.

I 2015 kunne vi føje endnu et investeringsprodukt til porteføljen af investeringsbeviser baseret på etisk screenede værdipapirer: Triodos Sustainable Mixed Fund. Triodos Sustainable Mixed Fund investerer i både aktier i bæredygtige virksomheder samt i virksomheds- og statsobligationer. På grund af den relativt store risikospredning over både aktier og obligationer egner fonden sig godt til mindre investorer, som dermed vil kunne nøjes med færre papirer.

Merkur tilbyder således 4 forskellige investeringsbeviser baseret på etisk screenede børsnoterede værdipapirer:

- Triodos Sustainable Pioneer Fund (aktier i mindre og mellemstore virksomheder, med særlig vægt på frontløbere indenfor temaerne klima, sundhed og en ren planet).
- Triodos Sustainable Equity Fund (aktier i store selskaber).
- Triodos Sustainable Bond Fund (virksomhedsobligationer i store selskaber og statsobligationer).
- Triodos Sustainable Mixed Fund (aktier og obligationer).

Triodos udfører efter Merkurs opfattelse den bedste og mest grundige screening af børsnoterede virksomheder med over 100 forskellige indikatorer, og der screenes både for miljømæssige, sociale og ledelsesmæssige forhold. Virksomhederne må ikke være involveret i våbenproduktion, olie eller kulindustrien, atomenergi, miljøskadelige kemikalier, tobak, pornografi eller pelsdyr. Virksomhederne må heller ikke forbindes med korruption, menneskerettighedskrænkelser, lovovertrædelser, forurening, dyreforsøg, genmanipulation og industrielt landbrug.

De virksomheder, som der investeres i via Sustainable fondene, er blandt de virksomheder, som kan levere udstyr til f.eks. produktion af vedvarende energi, eller som er ledende m.h.t. at tage virk-

SAMARBEJDE MED AP PENSION

	2015	2014	Udvikling i %
Firmapensioner, antal ordninger	13	8	62,5
Firmapensioner, antal omfattede medarbejdere	289	197	46,7
Firmapensioner, indestående (mio. kr.)	51.3	29,0	76,9
Individuelle livrenter, antal	71	48	47,9
Individuelle livrenter, indestående (mio. kr.)	7.8	3,6	116,7

›

somhedernes miljømæssige og sociale ansvar alvorligt.

Det danske marked for etisk investering er ikke udviklet i samme grad som i mange andre lande, og de få investeringsmuligheder, der i Danmark har haft etiketten „etisk" har tilmed været præget af en relativt begrænset screening af selskaberne i de pågældende porteføljer. De seneste år har der i den offentlige debat været et stigende fokus på at undgå investeringer i fossil energi, bl.a. ud fra en betragtning om, at en stor del af de fossile ressourcer nødvendigvis må forblive i jorden, hvis en klimakatastrofe skal undgås. Dermed er disse fossile ressourcer reelt værdiløse, hvilket et stigende antal investorer er begyndt at handle efter.

Mange kunder – både bestående og nye – har søgt efter transparente alternativer til de traditionelle investeringsmuligheder. Derfor oplever vi stor interesse for de forskellige Triodos-fonde. Væksten i 2015 er på 61,1% fra 209 mio. kr. til 337 mio. kr. Merkur forventer en fortsat betydelig vækst på dette område i de kommende år.

Alle seks investeringsbeviser kan anvendes til pensionsopsparing.

Triodos Sustainable Equity Fund og Triodos Sustainable Pioneer Fund bliver beskattet på linje med danske aktiebaserede investeringsforeninger. Dermed er Triodos investeringsfonde ligestillet i konkurrencen med traditionelle danske investeringsforeninger.

SPARINVEST

Sparinvest, der har sine rødder i sparekassebevægelsen, opretter og forvalter investeringsforeninger. Merkur har behov for at kunne tilbyde sine kunder kollektive investeringer i obligationer som et supplement til vores egne investeringsprodukter fra Triodos. Sparinvests produkter er konventionelle på samme måde som vore realkreditpartneres er det, men deres tilgang til obligationsinvestering passer os godt, og samarbejdet er forløbet meget positivt. Merkurs portefølje hos Sparinvest udgør ved udgangen af 2015 230 mio. kr. (2014: 190 mio. kr.). Merkur modtager provision fra Sparinvest.

MERKUR UDVIKLINGSLÅN A/S

Merkur Udviklingslån A/S er en lånemulighed for mindre virksomheder og kooperativer, der mangler adgang til lånekapital til anlægsinvesteringer, og en investeringsmulighed for private og organisationer, der gerne vil investere i relation til udviklingslande.
Merkur Udviklingslån A/S er skabt i partnerskab med Investeringsfonden for Udviklingslande (IFU), der har indbetalt 7,5 mio. kr. af den samlede aktiekapital på 15 mio. kr. Merkur Andelskasse har selv indskudt 1 mio. kr. som aktiekapital (ejerandel 6,6%), og 6,5 mio. kr. er tegnet af 190 aktionærer. Der er indgået en administrationsaftale mellem Merkur Andelskasse og Merkur Udviklingslån A/S om varetagelse af den daglige drift af selskabet.

I 2010 blev de første udlån udbetalt, og låneporteføljen beløber sig nu til 9,6 mio. kr.

Der vil foreligge en separat årsrapport fra Merkur Udviklingslån A/S i løbet af maj 2016. ■

FOTO: VESTAS WIND SYSTEMS A/S

Triodos Sustainable Mixed Fund investerer i både aktier i bæredygtige virksomheder samt i virksomheds- og statsobligationer. Danske Vestas er en af virksomhederne i porteføljen.

KUNDERNES BEHOLDNING AF TRIODOS INVESTERINGSBEVISER VED ÅRETS UDGANG

(1.000 kr.)	2015	2014	Udvikling i %
Triodos Sustainable Equity Fund	53.079	38.037	39,5
Triodos Sustainable Bond Fund	50.494	35.148	43,7
Triodos Sustainable Pioneer Fund	58.442	30.595	91,0
Triodos Sustainable Mixed Fund	10.815	0	-
Triodos Renewables Europe Fund	59.231	44.209	34,0
Triodos Microfinance Fund	104.686	60.979	71,7
I alt	**336.747**	**208.968**	**61,1**

RISE BRYGGERI

Rise Bryggeri ligger på Ærø og har eksisteret siden 1926. Bryggeriet startede i 2008 brygningen af økologiske øl. Der er forskellige faste øl i sortimentet, og herudover brygges et antal øl, som er nøje afstemt efter årstiderne. Hos Rise Bryggeri arbejdes der målrettet på at øge bæredygtigheden og på at skabe en grøn produktionslinje. Indsatsen omfatter bl.a. minimering af vand-, strøm- og kemiforbrug, og på sigt bliver der satset på egenproduktion af flest mulige råvarer. Bryggeriet ligger ved siden af en kilde i landsbyen St. Rise, og kildens vand bruges til ølbrygningen. I hele processen er der fokus på kvalitet - fra malten ligges i karrene, til den fyldte flaske står på hylden. Ud over øl, kan man hos Rise Bryggeri købe forskelligt merchandise, og man kan få en rundvisning på bryggeriet og høre historien om det gode øl fra Rise. I butikken kan alle Rise Bryggeris egne produkter købes, og der er mulighed for at smage de forskellige øl.

❤ Rise Bryggeri er kunde i Merkur

FOTO: LITTLEBIGHELP

Merkur Fonden har ydet støtte til LittleBigHelp's Open Shelter – et 24 timers center for gadedrenge i Bengalen, Indien.

MERKUR FONDEN

Merkur Fonden har gennem sine 18 driftsår uddelt i alt over 6,6 mio. kr. til 135 forskellige projekter.

Merkur Fonden er en selvstændig fond og som sådan en egen juridisk enhed. Hensigten er at gøre det muligt at arbejde med gaver og donationer ud fra de samme grundlæggende værdier som i Merkur Andelskasses arbejde med ind- og udlån. Fondens formål er bredt defineret, således at såvel sociale, kulturelle, forsknings- og miljømæssige formål kan støttes. Det er muligt at trække gaver til fonden fra i den skattepligtige indkomst inden for en beløbsgrænse på 15.000 kr. (2015)

Merkur Fondens fokusområder er i de kommende år fri forskning samt udviklingsprojekter i Afrika og Latinamerika, hvor fondens samarbejdspartnere er små danske organisationer med en høj grad af direkte, personlig kontakt og frivillig indsats.

Fondens aktiviteter og de støttede projekter beskrives på fondens hjemmeside www.merkurfonden.dk. Her findes bl.a. en oversigt over støttede projekter, beskrivelser af en stor del af dem og links til projekternes egne hjemmesider.

DONATIONER I 2015

Merkur Fonden modtog i 2015 gaver fra 190 personer, foreninger mv. for i alt 654.407 kr., mod 709.793 kr. i 2014. Der er således tale om en nedgang i de modtagne gaver i forhold til 2014. De modtagne donationer ligger nogenlunde stabilt set over de seneste 5 år, med 2013 som et særlig godt år.

Fonden har gennem årene fået et meget stort antal ansøgninger, som i de fleste tilfælde var absolut støtteværdige formål, men som var alt for store projekter i forhold til fondens økonomiske formåen. Det er derfor fortsat en nødvendighed at foretage en prioritering af de midler, der har været til rådighed. Fonden giver indtil videre kun støtte til andre projekter i begrænset omfang, typisk i størrelsesordenen 3.000 – 5.000 kr. Dette giver ansøgerne et mere realistisk billede af Merkur Fondens formåen. Derfor fortsætter vi en tid endnu med at arbejde med ovennævnte vejledende angivelse af støttebidrag for støtten til andre projekter end vores fokusprojekter.

Ønsker som giverne har fremsat om donationernes anvendelse, er der blevet taget hensyn til i 2015.

Merkur Fonden har i 2015 bevilget i alt 517.174 kr. i uddelinger til 18 projekter, mod 1.025.000 kr. sidste år. Det store fald skyldes, at vi modtog ekstraordinært mange donationer i slutningen af 2013, som først blev omsat i uddelinger i 2014.

Du kan se årsrapporten for Merkur Fonden og læse mere på www.merkurfonden.dk ■

NOGLE AF DE STØTTEDE PROJEKTER

KOLOGH NABA, LANDSBYUDVIKLING I BURKINA FASO

Kologh Naba betyder „i nærheden af høvdingen". Det er ligeledes navnet på et område i landsbyen Saaba, 12 km øst for Ouagadougou – Burkina Fasos hovedstad. Organisationen er fra 2003 og har ca. 60 burkinske medlemmer og støtteforeninger i Europa. Formålet med Kologh Naba er at forbedre medlemmernes levevilkår gennem faglig uddannelse. Yderligere hjælper organisationen med kvalitetskontrol og salg af produkterne. Hovedaktiviteterne er: syning, vævning, sæbefremstilling, havebrug og murerarbejde. De producerede varer sælges i organisationens butik, i butikker i Ouagadougou og i Europa. Organisationen driver også en restaurant, og der er plads til at ca. 10 personer kan overnatte. Fortjenesten går ubeskåret til foreningens medlemmer.
www.kologh-naba.org

ET ARKIVPROJEKT I TANZANIA

På Bujora Museum nær Mwanza i Tanzania er der et gammelt fugtigt rum, som er fyldt til bristepunktet med indsamlet materiale om Sukumafolkets kultur. Bøgerne, rapporterne, filmene, kassettebåndene og billederne m.m. som er indsamlet igennem mere end 50 år, ligger hulter til bulter i bunker og flagermusekskrementer, og med stor fare for, at meget vil gå tabt i det fugtige klima og ved naturlig ældning.
Bibliotekets dør havde været lukket i 10 år, da Merkur Fonden stiftede bekendtskab med projektet, som vi støttede. En vigtig dokumentation af en uddøende kulturarv vil blive reddet, i et samarbejde med en ildsjæl på stedet.
Se www.utamaduni.dk

LITTLE BIG HELP

En lille dansk NGO, der er aktiv I Bengalen, Indien, ud fra devisen om, at ingen kan hjælpe alle, men alle kan hjælpe nogle. Organisationen driver bl.a. en grundskole i et slumkvarter, hvor 135 børn undervises hver dag og får et varmt måltid mad midt på dagen.
Merkur Fonden har støttet deres Open Shelter – et 24 timers center for 25 gadedrenge, som de vil forsøge at hjælpe væk fra gaden og fra én af Indiens største togstationer, Howrah Station, i Kolkata, ved at give dem et trygt sted at være, hvor de også kan få undervisning. Mange af drengene er afhængige af at sniffe lim og har oplevet mange forfærdelige ting, så behovet for et positivt perspektiv er enormt.
Se www.littlebighelp.com.

NETVÆRK TIL OPLYSNING OM SKIFERGAS

Skifergas er en kontroversiel energiform, hvor gas hentes op fra undergrunden i en teknisk proces, kaldet fracking, der involverer store mængder vand og kemikalier. Mange mener, at fracking bl.a. indebærer farer for grundvandet, og man kan stille spørgsmålstegn ved, om vi overhovedet skal udnytte de meget svært tilgængelige olie- og gasressourcer. Merkur Fonden har støttet udarbejdelsen af en revideret udgave af publikationen „Skifergas i Danmark", der giver et godt grundlag for oplysning og debat.
Se www.skifergas-oplysning.dk

BIODYNAMISK FORSKNINGSFORENING

Foreningen blev dannet i 1997. Foreningens målsætning er en helhedsorienteret forskning i fødevarekvalitet, og formidling af et helhedsorienteret syn på natur, dyrkning af fødevarer og kvalitet. Der anvendes den billeddannende metode biokrystallisation som et værdifuldt bidrag til de velkendte kemiske analyser af indholdsstoffer. Foreningen har siden 1998, i samarbejde med tyske og hollandske kolleger, gennemført en omfattende udvikling af metoden, og den er i dag videnskabeligt godkendt.
Se mere på www.biodynamisk-forskning.dk

UDVIKLING I UDDELINGER

	2015	2014	2013	2012	2011
Uddelt (1.000 kr.)	517	1.025	665	674	727
Antal projekter	18	19	20	28	30

UDVIKLING I MODTAGNE DONATIONER

	2015	2014	2013	2012	2011
Modtaget (1.000 kr.)	654	710	953	673	546
Antal givere	190	212	216	180	174

LOVPLIGTIGE OPLYSNINGER

LEDELSEN

BESTYRELSE

—
BESTYRELSESFORMAND:
—
Morten Gunge,
Arkitekt m.a.a. (f. 1948)
Indvalgt i bestyrelsen i 1993, og aktuel valgperiode udløber i 2018.
Uafhængighed:
Opfylder ikke fuldt ud Komitéen for god selskabsledelses definition af uafhængighed, idet Morten Gunge har siddet mere end 12 år i Merkurs bestyrelse. Bestyrelsen vurderer dog ikke, at dette konkret påvirker Morten Gunges uafhængighed.
Andelsbeholdning:
100 stk.
Direktør i:
Morten Gunge Arkitekt MAA
Bestyrelsesmedlem i:
Merkur Udviklingslån A/S (formand)
Forudsætninger og kompetencer:
Arkitekt m.a.a. Bredt kendskab til alle de relevante forhold indenfor bankdrift samt indgående kendskab til økologisk byggeri og ejendomme generelt. Indgående kendskab til Merkurs værdigrundlag og historie.

—
NÆSTFORMAND:
—
Henrik Tølløse,
Økonomichef (f. 1958)
Indvalgt i bestyrelsen i 2001 og aktuel valgperiode udløber i 2017.
Uafhængighed:
Opfylder ikke fuldt ud Komitéen for god selskabsledelses definition af uafhængighed, idet Henrik Tølløse har siddet mere end 12 år i Merkurs bestyrelse. Bestyrelsen vurderer dog ikke, at dette konkret påvirker Henrik Tølløses uafhængighed.
Andelsbeholdning:
149 stk.
Direktør i:
VinoVenue ApS
Bestyrelsesmedlem i:
VinoVenue ApS
Ejendomsfonden Søtofte
Forudsætninger og kompetencer:
Bankuddannet med speciale i værdipapirer og investering. Indgående kendskab til alle relevante forhold indenfor bankdrift, herunder strategiske forhold samt ejendomme bl.a. via uddannelse som ejendomsmægler. Godt kendskab til Merkurs værdigrundlag og historie.

—
MEDLEM:
—
Annette Hartvig Larsen,
Adm. dir. (f. 1963)
Indvalgt i bestyrelsen i 2011, og aktuel valgperiode udløber i 2016.
Uafhængighed:
Opfylder Komitéen for god selskabsledelses definition af uafhængighed.
Andelsbeholdning:
50 stk.
Administrerende direktør i:
Aarstiderne A/S
Bestyrelsesmedlem i:
Ät Ekologiskt Sverige KB
Krogerup Højskole
Forudsætninger og kompetencer:
Cand. Agro. og HD i organisation. Indgående kendskab til ledelse og organisation af mellemstore virksomheder samt et godt kendskab til landbrugsdrift og fødevarebranchen.

—
MEDLEM:
—
Jakob Brochmann Laursen,
Underdirektør (f. 1963)
Indvalgt i bestyrelsen i 2011, og aktuel valgperiode udløber i 2017. Bestyrelsens uafhængige og særligt sagkyndige medlem af revisionsudvalget.
Uafhængighed:
Opfylder Komitéen for god selskabsledelses definition af uaf-

hængighed.
Andelsbeholdning:
80 stk.
Underdirektør i:
Alka Forsikring
Direktør i:
Sandaasen ejendomme v/ Jakob Laursen
Sandaasen Økologiske gård v/ Jakob Laursen
Bestyrelsesformand i:
Ejerforeningen Værkstedvej 4-6, Valby
Forudsætninger og kompetencer:
Cand.polit. Indgående kendskab til drift af bank, forsikring og realkredit, herunder strategiske forhold.

—
MEDLEM:
—
Klaus Loehr-Petersen,
Projektleder (f. 1952)
Indvalgt i bestyrelsen i 2002, og aktuel valgperiode udløber i 2016.
Uafhængighed:
Opfylder ikke fuldt ud Komitéen for god selskabsledelses definition af uafhængighed, idet Klaus Loehr-Petersen har siddet mere end 12 år i Merkurs bestyrelse. Bestyrelsen vurderer dog ikke, at dette konkret påvirker Klaus Loehr-Petersens uafhængighed.
Andelsbeholdning:
15 stk.
Bestyrelsesmedlem i:
Ingen
Forudsætninger og kompetencer:
Handelsuddannet. Indgående kendskab til biodynamisk og økologisk fødevareproduktion samt et stort netværk i det biodynamiske og økologiske miljø, mangeårig erfaring med projektledelse.

—
MEDLEM:
—
Lene Diemer,
Advokat (f. 1961)
Indvalgt i bestyrelsen i 2012 og aktuel valgperiode udløber i 2018.
Uafhængighed:
Opfylder Komitéen for god selskabsledelses definition af uafhængighed.
Andelsbeholdning:
92 stk.
Bestyrelsesmedlem i:
Fonden for Unges Uddannelsescenter (bestyrelsesformand)
Fonden Akademiet Fodbold Fulton (bestyrelsesformand)
Lænkeambulatorierne i Danmark (næstformand)
LIB Holding Aps (indehaver)
Det Socialøkonomiske Kompagni ApS, DESOKO (indehaver)
Foreningen Søgården, bestyrelsesmedlem
Fonden Ehlershjemmet, bestyrelsesmedlem
Forudsætninger og kompetencer:
Advokat. Indgående kendskab til juridiske forhold, herunder særligt vedrørende sociale institutioner og undervisningsinstitutioner fra bl.a. egen advokatpraksis og tidligere ansættelse i Undervisningsministeriet og Kulturministeriet.

—
MEDLEM:
—
Carsten Juul,
Kunderådgiver, erhverv (f. 1964)
Medarbejdervalgt til bestyrelsen i 2015 og aktuel valgperiode udløber i 2019.
Andelsbeholdning:
59 stk.
Direktør i:
Carsten Juul Holding ApS (indehaver)
Forudsætninger og kompetencer:
Bankuddannet. Godt kendskab til bankdrift generelt, med særlig fokus på erhverv. Har tidligere drevet egen virksomhed.

—
MEDLEM:
—
Henrik Kronel,
Kunderådgiver, investering (f. 1966)
Medarbejdervalgt til bestyrelsen i 2007 og aktuel valgperiode udløber i 2019.
Andelsbeholdning:
29 stk.
Bestyrelsesmedlem i:
Ingen
Forudsætninger og kompetencer:
Bankuddannet. Godt kendskab til bankdrift generelt, med særlig fokus på investering og værdipapirer.

—
MEDLEM:
—
Søren Sivesgaard,
Kunderådgiver, privat (f. 1960)
Medarbejdervalgt til bestyrelsen i 2015 og aktuel valgperiode udløber i 2019.
Andelsbeholdning:
6 stk.
Bestyrelsesformand i:
Økologisk Markedsevent Aalborg
Forudsætninger og kompetencer:
Bankuddannet. Godt kendskab til bankdrift generelt med særlig fokus på privatområdet, herunder især boligfinansiering og investering.

›

DIREKTION

—

ADMINISTRERENDE DIREKTØR:

—

Lars Pehrson (f. 1958)
Administrerende direktør i Merkur siden etableringen i 1982.
Andelsbeholdning:
253 stk.
Direktør i:
Merkur Udviklingslån A/S
Bestyrelsesmedlem i:
Danmarks Grønne Investeringsfond
Lars Pehrsons varetagelse af bestyrelseshvervet i Danmarks Grønne Investeringsfond er godkendt af andelskassens bestyrelse i.h.t. Lov om Finansiel Virksomhed §80.

—

DIREKTØR:

—

Asbjørn Andersen (f. 1959)
Direktør siden 2009, ansat i Merkur i 2002.
Andelsbeholdning:
89 stk.
Bestyrelsesmedlem i:
Ingen

REVISIONSUDVALG
Merkur har nedsat et separat revisionsudvalg.
Udvalgets opgaver omfatter:

- overvågning af regnskabsaflæggelsesprocessen,
- overvågning af, om Merkurs interne kontrol- og risikostyringssystemer fungerer effektivt,
- overvågning af den lovpligtige revision af årsregnskabet mv. og
- overvågning af og kontrol med revisors uafhængighed.

Der er udarbejdet et kommissorium for revisionsudvalget, hvor rammerne for udvalgets arbejde beskrives. Ud over de løbende vurderinger af risikoforhold og interne kontroller, har revisionsudvalget i 2015 fortsat arbejdet med at forenkle og forbedre risikorapporteringen til bestyrelsen.

Revisionsudvalget består af:

- Henrik Tølløse, formand
- Jakob Brochmann Laursen, særligt sagkyndigt medlem
- Carsten Juul

Bestyrelsen har udpeget Jakob Brochmann Laursen som særligt sagkyndigt medlem af revisionsudvalget på baggrund af hans kompetencer omkring risikostyring fra bl.a. nuværende stilling som underdirektør i et større forsikringsselskab og hans virke i andelskassens bestyrelse. Det er bestyrelsens opfattelse, at Jakob Brochmann Laursen besidder de efter bekendtgørelsen om revisionsudvalg fornødne kvalifikationer.

USÆDVANLIGE FORHOLD
Merkur har i 2015 ikke været påvirket af usædvanlige forhold.

UDVIKLING I AKTIVITETER OG ØKONOMISKE FORHOLD
Merkur forventede i sin årsrapport for 2014 et årsresultat for 2015 i niveauet 12-15 mio. kr. efter skat. I dette skøn indgik et skøn over nedskrivninger på udlån m.v. på i alt ca. 15 mio. kr. Resultatskønnet blev i halvårsrapporten for 2015 nedjusteret til niveauet 9-11 mio. kr.

Det var forventningen, at indlån og udlån ville stige ca. 10% i forhold til 2014.

Et resultat på 7,8 mio. kr. i 2015 er en del under det oprindeligt forventede resultat i intervallet 12-15 mio. kr. Afvigelsen skyldes ikke mindst lavere nettorenteindtægter på knap 9 mio. kr. i forhold til det budgetterede. Årsagen er en lavere udlånsvækst, som tilmed kom sidst på året, men også at mange kunder trækker mindre på deres kreditter end før. Hertil kommer en uventet negativ kursregulering på andelskassens obligationsbeholdning, således denne post endte negativt med 4,1 mio. kr. eller 3,6 mio. kr. værre end budgetteret. I den modsatte retning trækker, at gebyr- og provisionsindtægterne blev 1,3 mio. kr. bedre end budgetteret.

På indlån har væksten været på 5,9%, og dermed lidt under det forventede. Væksten i udlån blev 4,7% og dermed noget under det forventede.

Kapitalprocenten ultimo 2015 forventedes at ligge i intervallet 16-17%. Den faktiske kapitalprocent blev 16,6% og svarer dermed til det forventede.

USIKKERHED VED INDREGNING OG MÅLING
Ved opgørelsen af de regnskabsmæssige værdier er der udøvet skøn. De udøvede skøn er baseret på forudsætninger, som ledelsen finder forsvarlige.

Det vigtigste regnskabsmæssige skøn vedrører nedskrivninger på udlån og tilgodehavender, hvor kvantificering af risikoen for manglende fremtidige betalinger er forbundet med et væsentligt skøn.

Særligt omkring gruppevise nedskrivninger, som beregnes efter en matematisk model udarbejdet af Lokale Pengeinstitutter, kan en vis usikkerhed ikke udelukkes, da tallene fremkommer som følge af matematiske beregninger på grundlag af en bagvedliggende statistisk sammenhæng mellem en række samfundsøkonomiske forhold og tabsudviklingen, og ikke som følge af skøn baseret på konkrete forhold.

BEGIVENHEDER EFTER REGNSKABSÅRETS AFSLUTNING
Fra balancedagen og frem til i dag er der ikke indtrådt forhold, der forrykker vurderingen af årsrapporten.

ANVENDELSE AF KAPITALDÆKNINGSREGLER
Merkur har vurderet behovet for at anvende avancerede metoder under kapitaldækningsreglerne, der for Merkurs vedkommende trådte i kraft fra 1. januar 2008. Merkurs størrelse taget i betragtning har vi næppe nogen mulighed for at anvende sådanne avancerede metoder, med mindre de i et vist omfang stilles til rådighed gennem BEC. Merkur har derfor fra 2008 anvendt standardmetoden for kredit- og markedsrisici samt basisindikatormetoden for operationelle risici.

FORRETNINGSMÆSSIGE RISICI
Andelskassens væsentligste forretningsmæssige risiko er udlån og garantistillelse. Merkur tilstræber en spredning af udlånet på forskellige brancher. Om forholdene i de enkelte brancher, som Merkur særligt låner penge ud til, henvises til årsrapportens afsnit om udlånsvirksomheden.

En stor del af sikkerheden for andelskassens udlån består i fast ejendom. Dette indebærer en risiko for forringet sikkerhedsværdi i en lavkonjunktursituation, da nogle lån er bevilget i tider, hvor ejendomsværdierne særligt uden for byerne var højere, end de er i dag. Vi har derfor fokus på at sikre, at vore kunders driftsøkonomi er holdbar, og at der sættes ind i tide, hvis der viser sig svaghedstegn omkring driften.

Nogle af de kundesegmenter Merkur arbejder med, kan blive udsat for ændrede markedsvilkår eller rammevilkår på en måde, som vil udgøre en forretningsmæssig risiko for Merkur.

De vigtigste af disse forretningsmæssige risici er:

- Økologiske landbrug kan udvikle sig negativt med hensyn til afsætning eller afregningspriser, ligesom landbrugsstøttevilkårene kan ændres til ugunst for økologisk landbrug. Den aktuelle afsætningskrise udløst af forholdene i Rusland påvirker ikke direkte økologisk landbrug, da den økologiske eksport til Rusland er minimal. Den indenlandske afsætning har været stærkt stigende i 2015, og de økologiske afregningspriser er væsentligt højere end de konventionelle.

- Vedvarende energi kan få forringede afregnings- eller støttevilkår. Typisk er det ikke juridisk muligt at ændre vilkårene for allerede opførte energianlæg. Der har heller ikke været tegn på forringede vilkår for vedvarende energi i Danmark, bortset fra en periode med usikkerhed omkring vilkårene for solenergi. Denne usikkerhed berørte ikke allerede installerede anlæg.

- Skoler og institutioner kan få forringede betingelser fra det offentliges side, f.eks. i forbindelse med offentlige besparelser. Vi har set sådanne forringelser bl.a. ved at kommunerne forsøger at begrænse udgifterne til anbringelse af børn og unge på socialpædagogiske opholdssteder og andre institutioner. Vi har derfor fokus på opfølgning i forhold til, at skolerne og institutionerne får tilpasset deres budgetter. Det nye socialtilsyn fra 2014 stiller flere krav til sociale institutioner, men dette kan også være en fordel, da gode institutioner bedre vil kunne dokumentere deres kvalitet. Aktuelt er der vedtaget en forbedring af friskolernes tilskudsmodel i forbindelse med finansloven for 2016.

FINANSIELLE RISICI
Andelskassen har ikke usædvanlige finansielle risici og foretager ikke spekulationsvirksomhed. Der henvises derudover til regnskabets note 31 om risikostyring.

LØNPOLITIK
Bestyrelsen har den 23.12.2010 vedtaget en løn- og pensionspolitik for bestyrelse, direktion og ansatte, herunder ansatte, hvis aktiviteter har væsentlig indflydelse på andelskassens risikoprofil (væsentlige risikotagere), samt ansatte i kontrolfunktioner i Merkur. Lønpolitikken er godkendt af generalforsamlingen den 9. april 2011. Bestyrelsen vurderer lønpolitikken én gang årligt, senest på bestyrelsesmødet den 28. august 2015. Vurderingen førte ikke til ændringer.

Lønpolitikken har til hensigt at fremme en lønpolitik og -praksis, der er i overensstemmelse med, og fremmer en sund og effektiv risikostyring i Merkur.

Bestyrelse og direktion
Der udbetales ikke variable løndele („bonus“) til bestyrelse og direktion, hverken i form af løn, aktier, optioner eller pensionsbidrag.

Ansatte, herunder væsentlige risikotagere
Der udbetales ikke variable løndele til ansatte generelt, herunder til ansatte hvis aktiviteter har væsentlig indflydelse på andelskassens risikoprofil (væsentlige risikotagere), hverken i form af løn, aktier, optioner eller pensionsbidrag.

Ansatte i kontrolfunktioner
Der udbetales ikke variable løndele til ansatte i kontrolfunktioner.

Aflønningsudvalg
Merkur har ikke nedsat noget aflønningsudvalg.

SØJLE III RAPPORTERING, SOLVENSBEHOV OG SELSKABSLEDELSE
Andelskassens såkaldte „Søjle III Rapport“ (risikooplysninger) i.h.t. Basel II reglerne kan findes på hjemmesiden merkur.dk under samme menupunkt som årsrapporten. Heri findes også oplysninger om solvensbehov og selskabsledelse.

GRØNT REGNSKAB

Merkur har i mere end 10 år udarbejdet et grønt regnskab, hvor vi redegør for Merkurs direkte miljøbelastning.

Merkur har gennem sin kerneforretning stor omtanke for miljøet. I tillæg hertil viser Merkur også i sin egen virksomhed en miljøbevidst profil. Vi har formuleret en miljøpolitik, der foreskriver, at der altid tages hensyn til miljøet, når der indkøbes varer. Således skal økologi, lavenergi og miljøcertificerede varer så vidt muligt prioriteres.

At udvise omtanke for miljøet handler i høj grad om at skabe en kultur, hvor det er naturligt for medarbejderne at prioritere ud fra miljøhensyn. Vi vil løbende vurdere nye mulige tiltag, som bl.a. følger op på udviklingen af tekniske løsninger. I 2016 skifter vi bl.a. trykkeri til KLS Grafisk Hus, der er Danmarks første C02-neutrale trykkeri med egen vindmølle og el-lastbiler. På en række af deres produkter tilbyder de også Cradle2Cradle certificering. Cradle2cradle indebærer, at alle materialer skal kunne bruges igen i biologiske og tekniske kredsløb, så man helt eliminerer behovet for genbrugspladser og giftdepoter. Det betyder bl.a., at en Cradle-2cradle certificeret tryksag er 100% bionedbrydelig, helt fri for skadelig kemi og tungmetaller.

INVESTERING I ENERGIPRODUKTION

Merkur ønsker så vidt muligt at kompensere for eget energiforbrwug gennem tilsvarende investering i anlæg til energiproduktion. Energiproduktionen overgår endnu ikke Merkurs samlede forbrug, men dækker godt og vel el- og varmeforbruget i Merkurs lokaler. Vi vil gerne øge vores investeringer i vedvarende energiproduktion, såfremt en passende lejlighed byder sig.

Vi lægger vægt på, at vi investerer i nye produktionsanlæg, således at der sker en reel tilførsel af vedvarende energikapacitet.

Energiproduktionen fra de energianlæg, Merkur har investeret i, indregnes i energiregnskabet. Ved udgangen af 2015 ejer Merkur andele i tre produktionsanlæg; to danske andelsejede vindmølleanlæg og et solcelleanlæg i Spanien.

Energiproduktion fra vindmøller afhænger af, hvor meget det blæser, og energiproduktion fra solcelleanlæg afhænger af antallet af solskinstimer. Derfor kan produktionen fra de energianlæg, Merkur er medejer af, svinge fra år til år.

Vindmølleanlæggene har i 2015 produceret lidt mere end i 2014, mens solcelleanlægget har produceret mindre end i 2014. Sammenlagt har Merkurs energiproduktion været 1,5% lavere i 2015 end i 2014.

ENERGIFORBRUG

Det direkte energiforbrug består af varme og el til Merkurs kontorer. I 2015 er varme- og elforbruget steget, hvilket skyldes ibrugtagning af flere lokaler. Merkur bor til leje på tre ud af fire adresser og skal der ske energiinvesteringer i bygningerne, som eksempelvis bedre isolering eller nye vinduer, skal disse gennemføres af bygningens ejer. Denne interessekonflikt vanskeliggør investeringer i et lavere varmeforbrug.

TRANSPORT – TJENESTEREJSER

Merkurs medarbejdere transporterer sig

Merkur ønsker at kompensere for energiforbrug gennem investeringer i anlæg til vedvarende energiproduktion. Merkur er bl.a. medejer af Hvidovre Vindmøllelaug.

FOTO: OLE MIK

ENERGIFORBRUG

	2015		2014	
	KWh	Omregnet til Kg CO2	KWh	Omregnet til Kg CO2
Fjernvarmeforbrug	273.273	45.799	241.157	40.997
El	75.144	35.844	64.253	30.648
I alt	**348.417**	**81.643**	**305.410**	**71.645**
Andel af elproduktion fra:				
Middelgrunden Vindmøllelaug	-19.534	-9.318	-19.491	-9.297
Hvidovre Vindmøllelaug	-89.944	-42.903	-87.939	-41.947
Plasticueros. Solcelleanlæg i Spanien	-114.302	-54.522	-119.673	-57.084
Indirekte egenproduktion i alt	**-223.780**	**-106.743**	**-227.103**	**-108.328**
Energiforbrug netto, i alt	**124.637**	**-25.100**	**78.307**	**-36.683**
Forbrug pr. medarbejder*	**1.507**	**-304**	**1.012**	**-474**

* Antallet af medarbejdere er beregnet som det gennemsnitlige antal beskæftigede omregnet til heltid. I 2015 er det 82,7 medarbejdere mod 77,4 året før.

›

SAMLET FORBRUG			
	2015	2014	Besparelse
Samlet bruttoenergiforbrug i kg CO2	206.342	222.525	7,3%
Samlet nettoenergiforbrug i kg CO2	99.598	114.197	12,8%
Samlet bruttopapirforbrug i kg	9.186	10.243	10,3%
Samlet nettopapirforbrug i kg	2.695	4.621	41,7%

i arbejdstiden, når de skal på kundebesøg, til møder, på kursus og lignende. Merkur har en rejsepolitik som foreskriver, at den enkelte medarbejder i sit valg af transportform skal udvise miljøhensyn.

Merkur er organisatorisk ikke samlet på et sted, hvorfor en stor del af tjenesterejserne er forbundet med interne møder. Fysiske møder mellem afdelingerne begrænses mest muligt, og afholdes i stedet som videokonference.

Merkur engagerer sig i internationalt arbejde, med det formål at fremme og udvikle bæredygtig bankdrift globalt, ligesom vi har internationale samarbejdspartnere på f.eks. investeringsområdet. Det indebærer rejseaktivitet udover landets grænser.

Flytransport er faldet væsentlig sammenlignet med 2014, hvilket især skyldes færre oversøiske rejser.

TRANSPORT – TIL OG FRA ARBEJDE

I Merkur er medarbejderne den væsentligste ressource. Hvis ikke de er til stede til at betjene kunderne, fungerer virksomheden ikke. Derfor indregnes medarbejdernes transport til og fra arbejde i Merkurs samlede miljøpåvirkning. Antallet af medarbejdere er steget og forholdsmæssigt flere bruger bil som deres foretrukne transportmiddel. Derfor stiger miljøbelastningen på dette punkt.

KOMPENSATION FOR UDLEDNING AF CO2

Den samlede CO2-udledning fra Merkurs aktiviteter neutraliseres gennem indkøb af Climate Clearing-enheder. Climate Clearing-enhederne handles gennem Climate Neutral Group, Holland, som garanterer, at CO2-reduktionerne opstår som et resultat af skovplantning og etablering af vedvarende energianlæg. Climate Neutral Groups Climate Clearing-enheder opfylder den såkaldte „gold standard“, som bl.a. anbefales af WWF.

På baggrund af Merkurs nettoenergiforbrug i 2015 er der indkøbt Climate Clearing- enheder svarende til 100.000 kg CO2. Dette er et fald på 13% i forhold til året før.

PAPIRFORBRUG

Merkur bruger papir til brevpapir, kuverter, kopier, dokumenter, udskrifter m.m., samt til kundebladet Pengevirke og markedsføringsmateriale. En del af papiret bruges internt og makuleres og sendes til genbrug efter brug – resten sendes ud til kunder.

I hele 2015 fortsatte processen med digitalisering af de papirer der oprettes mellem Merkur og Merkurs kunder med faldende papirforbrug til følge. Det er også lykkedes at øge mængden af returpapir. Nettopapirforbruget er derfor faldet med hele 42%. ■

TJENESTEREJSER

	2015		2014	
	km	Omregnet til kg CO2	km	Omregnet til kg CO2
Bil, delebil, taxa	143.349	19.209	119.174	15.969
Bus	566	59	745	77
Tog	70.863	1.134	99.725	1.596
Færge	2.169	1.518	401	281
Fly	91.667	33.744	185.799	74.280
I alt tjenesterejser	**308.614**	**55.664**	**405.844**	**92.203**

FORETRUKKET TRANSPORTMIDDEL

	Antal medarbejdere		Antal kilometer pr. år		Omregnet til kg. CO2	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014
Gang/cykel	28	33	75.661	87.500	0	0
Bil	30	19	326.394	243.939	43.737	32.688
Bus	14	9	100.461	122.804	10.194	12.158
Tog	16	17	389.772	406.800	15.104	13.831
I alt	**88**	**78**	**892.288**	**861.043**	**69.035**	**58.677**
Pr. medarbejder					**835**	**758**

Der er taget udgangspunkt i den enkelte medarbejders foretrukne transportmiddel. Ved omregning til CO2 benyttes standard omregningsfaktorer fra bl.a. www.dsb.dk, www.movia.dk og www.climatefriendly.com Emissionsfaktoren er beregnet efter et vejet gennemsnit af medarbejdernes bilvalg. Den gennemsnitlige bil ligger lidt bedre end en klasse B bil, men ikke helt som en klasse A bil. Ved beregning af kg CO2 pr. medarbejder benyttes det gennemsnitlige antal medarbejdere omregnet til heltid. I 2015 er det 82,7 medarbejdere mod 77,4 året før.

TOTAL CO2-UDLEDNING

(kg CO2)	2015	2014
Energiforbrug	-25.100	-36.683
Tjenesterejser	55.664	92.203
Transport hjem/arbejde	69.035	58.677
I alt	**99.599**	**114.197**
Indkøbte Climate Clearing-enheder	-100.000	-115.000
Netto CO2-udledning	**0**	**0**

INDKØBT PAPIR

(kg)	2015	2014
Papir fra BEC	328	1.011
Markedsføringsmateriale, inkl. Pengevirke	4.879	5.200
Andet papir, brev- og kopipapir samt kuverter	3.979	4.032
I alt	**9.186**	**10.243**
Returneret papir	-6.490	-5.622
Netto papirforbrug	**2.695**	**4.621**

SOCIALT REGNSKAB

Merkur har i over 10 år udarbejdet et socialt regnskab. Merkurs medarbejdere er en vigtig ressource og derfor er det væsentligt, at der er en åbenhed omkring hvordan denne ressource forvaltes i Merkur.

MEDARBEJDERNES TRIVSEL
Vi har fokus på medarbejdernes trivsel i Merkur. En verden i konstant forandring stiller store krav til medarbejdernes omstillingsparathed og fleksibilitet generelt.

Merkur ønsker at imødekomme nutidens krav til den moderne arbejdsplads og lægger stor vægt på, at der er mulighed for at opretholde en balance i forholdet mellem arbejdsliv og familieliv.

I 2015 har Merkur desværre oplevet en stigning i antal sygedage, hvoraf langtidssygdom udgør en forholdsvis stor del. Med stadig flere medarbejdere er det desværre også et vilkår, at der kan opstå flere menneskelige situationer, hvor et længerevarende fravær fra jobbet bliver nødvendigt – eksempelvis sygdom, ulykker m.v. Sygefraværet i 2014 var ekstraordinært lavt – under en fjerdedel af sektorens gennemsnit – og i 2015 ligger vi med godt halvdelen af sektorens gennemsnit tættere på 2013, hvor Merkurs gennemsnitlige sygefravær var 3,9 dage.

SYGDOM
Ved langvarig sygdom arbejdes der hen imod, at den pågældende medarbejder vender tilbage til samme stilling hurtigst muligt. Merkurs ansatte er omfattet af forskellige forsikringsdækninger, der sikrer bedst mulig hjælp til dette samt et tilbud om specialforløb ud fra den enkeltes behov.

I 2015 etableredes desuden en ny mulighed for forebyggende behandling via Falck Health Care.

Merkur har gennem mange år haft en mindre socialfond med det formål at yde økonomisk støtte til medarbejdere, der er kommet i en vanskelig situation. Det kan f.eks. være i forbindelse med sundheds- eller tandbehandling eller som tilskud til et særlig sundhedsfremmende forløb.

Der har ikke været behandlet større arbejds- og miljøskader i løbet af året. Arbejdstilsynet har besøgt Merkur i løbet af året, og opfatter arbejdsmiljøet som godt.

I 2016 vil alle medarbejderne blive tilbudt deltagelse i kurser omhandlende forebyggelse af stress og stresshåndtering.

MEDARBEJDERSAMMENSÆTNING
Ved udgangen af 2015 var der ansat 88 medarbejdere i Merkur, en stigning på 15,8% fra 2014. I 2015 har midlertidige ansættelser samt vikariater været nødvendige sammen med en generel bemandingsmæssig opnormering i flere afdelinger. 3 personer er tiltrådt og igen fratrådt inden for 2015.

Blandt medarbejderne generelt er fordelingen mellem kønnene relativ lige, det vil sige 48% kvindelige medarbejdere og 52% mandlige medarbejdere. Der er en større kønsmæssig ulighed i stillinger med ledelsesmæssigt ansvar. Der er opmærksomhed på det uhensigtsmæssige i denne skævhed og der er udarbejdet måltal og politik for at øge andelen af det underrepræsenterede køn i Merkurs ledelse.

Gennemsnitsalderen i Merkur er relativ høj. De modne medarbejdere vurderes som en væsentlig ressource. De har solid faglig erfaring som alle øvrige ansatte drager nytte af. Af hensyn til fremtidssikringen af Merkur, tilstræbes det dog at rekruttere yngre medarbejdere, hvor det er muligt.

I de kommende år lægger vi et særligt fokus på at sikre, at Merkur kendes som en værdibaseret og attraktiv arbejdsplads i den øvrige banksektor og i samfundet generelt.

KOMPETENCEUDVIKLING
Vi har fokus på, at alle medarbejdere besidder eller udvikler de kompetencer, der er nødvendige for deres arbejde.

MEDARBEJDERE I MERKUR

	2015	2014
Antal fastansatte primo året	76	75
Tilgang, nyansættelser	18	7
Fratrådt, pensionering	0	0
Fratrådt, andre årsager	6	6
Antal fastansatte ultimo året	88	76
Antal medarbejdere på deltid	11	12
Omregnet til heltidsstillinger	86	74
Fratrådt, andre årsager, i % af primo	8,0%	8,0%

KØNSFORDELING OPDELT PÅ STILLINGSTYPER

	2015		2014	
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
Direktion	2	0	2	0
Afdelingsdirektører	4	0	4	0
Mellemledere og stabschefer	4	3	3	3
Bestyrelse	7	2	5	4

ALDER

	2015		2014	
	Antal	Procent	Antal	Procent
Under 30 år	6	6,8	5	6,6
30-39 år	16	18,2	16	21,1
40-49 år	18	20,5	13	17,1
50-59 år	40	45,5	34	44,7
60 år -	8	9,0	8	10,5
Gennemsnitsalder	48 år		48 år	

SYGDOM

	2015	2014
	Antal dage	Antal dage
Egen sygdom	941	269
Heraf langtidssygdom	638	164
Heraf langtidssygdom på deltid	45	20
Gennemsnitligt sygefravær pr. medarbejder	11,0	3,6
Gennemsnitligt sygefravær pr. medarbejder ekskl. langtidssygdom	3,5	1,4
Gennemsnitligt sygefravær i finanssektoren*	6,09	6,08
Andet fravær		
Omsorgsfravær (herunder barn syg)	30	48
Barselsorlov (herunder fædreorlov)	83	0
Anden orlov	0	17

* Finanssektorens Arbejdsgiverforening fraværsstatistik (over al sygefravær) omfattende 2014.

Vi mener at arbejdsglæden højnes, når man arbejder med det man behersker og samtidig udfordres af og tilstræber dette forhold for alle ansatte i Merkur.

Merkurs særlige profil som værdibaseret pengeinstitut fordrer, at medarbejdernes kompetencer skal spænde over både det faglige og det værdimæssige. Vi tror på, at arbejdsglæde og stolthed er tæt forbundet med klare forventninger til den enkeltes kompetenceniveau, der understøttes af relevante uddannelses- og opkvalificeringstilbud, hvor der er behov for det.

Samtidig ønsker vi at understøtte medarbejdernes forsatte åbenhed og nysgerrighed overfor mennesker og samfund og påskønner, når ansatte i Merkur tilegner sig en viden, der ligger ud over det rent bankfaglige. Særlige udvekslingsophold og uddannelser under Global Alliance for Banking on Values samt Institute for Social Banking giver bl.a. mulighed herfor. Året 2014 var særligt uddannelsestungt inden for områderne bolig og medarbejderudvikling. Faldet i antal uddannelsesdage i 2015 afspejler dels en øget brug af E-learningkurser samt en fokusering overvejende på den mere almene investeringsuddannelse. Inden for værdimæssig uddannelse har fokus i 2015 været på ledelsesmæssig opkvalificering.

MERKUR OG SAMFUNDET

Udover den daglige bankvirksomhed engagerer Merkur sig i udbredelsen af viden om bl.a. økologisk økonomi og bæredygtig bankdrift. Vi søger løbende dialog med beslutningstagere og meningsdannere, og bruger i et passende omfang ressourcer på aktiviteter, der skaber samfundsmæssig værdi i et bredere perspektiv. F.eks. har Merkur de seneste år været aktiv på Folkemødet på Bornholm.

Den store interesse, vi oplever for Merkurs virksomhed, viser sig ikke kun i et øget kundeantal, men også ved interviews, invitationer til arrangementer, deltagelse i projekter m.v.

Endelig bidrager Merkur til samfundet direkte via vores betaling af skatter og afgifter. ■

ANTAL UDDANNELSESDAGE

	2015	2014
	Antal dage	Antal dage
Samlet antal arbejdsdage	18.880	16.483
Uddannelse	284	405
– Heraf anvendt til faglig uddannelse	118	164
– Heraf anvendt til værdimæssig uddannelse	166	241
Uddannelsesdage pr. medarbejder (heltidsstil.)	3,3	5,6

SKAT OG AFGIFTER

(1.000 kr.)	2015	2014
Betalt selskabsskat af Merkurs overskud m.v.*	129	0
Lønsumsafgift**	5.094	4.331
Moms***	2.987	3.100
Energiafgifter, ca.	60	50
I alt betalt af Merkur	**8.270**	**7.481**
Opkrævet af Merkur hos kunderne på vegne af staten:		
Pensionsskat	3.553	2.701
Pensionsskat ved ophævelse af pensionsordninger	103	23
Arbejdsmarkedsbidrag vedr. pensionsindbetalinger (arbejdsgiverordninger)	1.999	1.660
I alt skatter/afgifter opkrævet hos kunderne	**5.655**	**4.384**

*Den beregnede skat for 2015 udgør 887 t.kr. På grund af underskud i 2011 og 2012 modregnes de skattemæssige underskud fra tidligere år i den beregnede skat for 2015. Det betalte beløb udgør en efterregulering af skat fra 2014.

** Den finansielle sektor betaler, sammen med ganske få andre brancher, en særlig afgift på lønsummen, dvs. for at have mennesker ansat.

***Pengeinstitutter er i modsætning til produktions-, handels- og servicevirksomheder kun momsregistrerede på enkelte aktivitetsområder. Det betyder, at Merkur ikke kan fratrække fuld moms af indkøb og anskaffelser – ud af ovenstående momsbeløb har Merkur kun haft mulighed for at fratrække ca. 30. t.kr. i 2015

LEDELSESPÅTEGNING

Vi har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2015 for Merkur Andelskasse.

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed, herunder bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl.

Det er vores opfattelse at årsregnskabet giver et retvisende billede af andelskassens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2015 samt af resultatet af andelskassens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2015.

Ledelsesberetningen indeholder efter vor opfattelse en retvisende redegørelse for udviklingen i andelskassens aktiviteter og økonomiske forhold, årets resultat og andelskassens finansielle stilling samt en beskrivelse af de væsentligste risici og usikkerhedsfaktorer, som andelskassen står over for.

Årsrapporten indeholder et grønt regnskab og et socialt regnskab, som andelskassen ikke er forpligtet til at udarbejde. Vi erklærer, at det grønne og det sociale regnskab giver et retvisende billede inden for rammerne af almindeligt anerkendte retningslinjer for sådanne beretninger, for så vidt som sådanne retningslinjer findes.

Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

Aalborg, den 4. marts 2016

DIREKTION:

Lars Pehrson

Asbjørn Andersen

BESTYRELSE:

Morten Gunge
(formand)

Henrik Tølløse
(næstformand)

Lene Diemer

Jakob Brochmann Laursen

Annette Hartvig Larsen

Henrik Kronel

Klaus Loehr-Petersen

Carsten Juul

Søren Sivesgaard

Foranstående årsrapport for 2015 godkendes på ordinær generalforsamling, den 2. april 2016.

DEN UAFHÆNGIGE REVISORS ERKLÆRING

Til kapitalejerne i Merkur Andelskasse

PÅTEGNING PÅ ÅRSREGNSKABET
Vi har revideret årsregnskabet, omfattende side 54-77, for Merkur Andelskasse for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2015, der omfatter resultatopgørelse, totalindkomstopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis. Årsregnskabet udarbejdes efter lov om finansiel virksomhed, herunder bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl.

LEDELSENS ANSVAR FOR ÅRSREGNSKABET
Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed, herunder bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

REVISORS ANSVAR
Vores ansvar er at udtrykke en konklusion om årsregnskabet på grundlag af vores revision. Vi har udført revisionen i overensstemmelse med internationale standarder om revision og yderligere krav ifølge dansk revisorlovgivning. Dette kræver, at vi overholder etiske krav samt planlægger og udfører revisionen for at opnå høj grad af sikkerhed for, at årsregnskabet er uden væsentlig fejlinformation.

En revision omfatter udførelse af revisionshandlinger for at opnå revisionsbevis for beløb og oplysninger i årsregnskabet. De valgte revisionshandlinger afhænger af revisors vurdering, herunder vurderingen af risici for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl. Ved risikovurderingen overvejer revisor intern kontrol, der er relevant for andelskassens udarbejdelse og aflæggelse af et årsregnskab, der giver et retvisende billede. Formålet hermed er at udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke at udtrykke en konklusion om effektiviteten af andelskassens interne kontrol. En revision omfatter endvidere vurdering af, om ledelsens valg af regnskabspraksis er passende, om ledelsens regnskabsmæssige skøn er rimelige samt den samlede præsentation af årsregnskabet.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion. Revisionen har ikke givet anledning til forbehold.

KONKLUSION
Det er vores opfattelse, at årsregnskabet, omfattende side 54-77, giver et retvisende billede af andelskassens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2015 samt af resultatet af andelskassens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2015 i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed, herunder bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl.

UDTALELSE OM LEDELSESBERETNINGEN
Vi har i henhold til lov om finansiel virksomhed gennemlæst ledelsesberetningen. Vi har ikke foretaget yderligere handlinger i tillæg til den udførte revision af årsregnskabet. Det er på denne baggrund vores opfattelse, at oplysningerne i ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet.

Aalborg, den 4. marts 2016

Beierholm
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab,
CVRnr. 32895468

Per Lindholt Christensen
Statsaut. revisor

REGNSKAB

RESULTAT- OG TOTALINDKOMSTOPGØRELSE FOR 2015

(1.000 kr)	2015	2014	Note
Renteindtægter	89.749	97.138	3
Renteudgifter	-8.484	-12.172	4
Netto renteindtægter	**81.265**	**84.966**	
Udbytte af aktier m.v.	78	83	
Gebyrer og provisionsindtægter	34.476	30.224	5
Afgivne gebyrer og provisionsudgifter	-2.391	-1.656	6
Netto rente- og gebyrindtægter	**113.428**	**113.617**	
Kursreguleringer	-1.447	-1.670	7
Andre driftsindtægter	464	313	
Udgifter til personale og administration	-80.090	-73.021	8
Af- og nedskrivninger på materielle aktiver	-1.161	-1.063	10
Andre driftsudgifter	-8.461	-7.420	11
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.v.	-14.033	-22.258	12
Resultat af kapitalandele i associerede virksomheder	11	-6	
Resultat før skat	**8.711**	**8.492**	
Skat	-887	-2.177	13
Årets resultat	**7.824**	**6.315**	
Forslag til resultatdisponering			
Overført til næste år	7.824	6.315	
Totalindkomstopgørelse			
Årets resultat	7.824	6.315	
Anden totalindkomst:			
Valutakursregulering andele i EUR	39	26	
Skat af totalindkomst	0	0	
Anden totalindkomst efter skat	**39**	**26**	
Årets totalindkomst	**7.863**	**6.341**	

BALANCE PR 31.12.2015

AKTIVER (1.000 kr)	2015	2014	Note
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker	169.291	200.844	
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	35.760	39.745	14
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	1.430.950	1.366.814	15-16
Obligationer til dagsværdi	871.982	755.191	17
Obligationer til amortiseret kostpris	49.836	49.754	18
Aktier m.v.	46.646	42.013	19
Kapitalandele i associerede virksomheder	642	631	20
Grunde og bygninger			
Grund og bygninger (investeringsejendomme)	5.260	15.260	
Grund og bygning (domicilejendom)	10.688	8.290	21
Grunde og bygninger i alt	**15.948**	**23.550**	
Øvrige materielle aktiver	1.622	1.578	21
Aktuelle skatteaktiver	1.506	77	13
Udskudte skatteaktiver	1.941	2.699	13
Aktiver i midlertidig besiddelse	8.250	13.250	22
Andre aktiver	51.787	49.287	23
Periodeafgrænsningsposter	1.807	1.809	
AKTIVER I ALT	**2.687.968**	**2.547.242**	

BALANCE PR 31.12.2015 (FORTSAT)

PASSIVER (1.000 kr)	2015	2014	Note
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	71.911	79.083	24
Indlån og anden gæld	2.300.360	2.172.766	25
Andre passiver	22.522	28.782	
GÆLD I ALT	**2.394.793**	**2.280.631**	
Hensættelse til pensioner og lignende forpligtelser	137	111	
Hensættelser til tab på garantier	0	0	
HENSATTE FORPLIGTELSER I ALT	**137**	**111**	26
Efterstillede kapitalindskud	43.730	38.352	
EFTERSTILLEDE KAPITALINDSKUD	**43.730**	**38.352**	27
EGENKAPITAL			
Andelskapital	129.848	122.053	
Overkurs ved emission	61.205	55.664	
Opskrivningshenlæggelser	859	859	
Andre reserver	4.708	4.708	
Overført overskud	52.688	44.864	
EGENKAPITAL I ALT	**249.308**	**228.148**	
PASSIVER I ALT	**2.687.968**	**2.547.242**	
IKKE-BALANCEFØRTE POSTER			
Garantier	480.866	448.838	28
IKKE-BALANCEFØRTE POSTER I ALT	**480.866**	**448.838**	

EGENKAPITALOPGØRELSE FOR 2015

(1.000 kr.)	2015	2014	Note
Andelskapital:			
Andelskapital primo	122.053	112.458	
Ny indbetalt andelskapital	7.795	9.595	
I alt	**129.848**	**122.053**	
Andelenes kurs ved årets slutning:	**174,86**	**169,28**	
Overkurs ved emission:			
Overkurs ved emission. primo	55.664	49.312	
Overkurs ved nytegning	5.502	6.326	
Anden totalindkomst	39	26	
I alt	**61.205**	**55.664**	
Opskrivningshenlæggelse:			
Saldo ved årets begyndelse	859	859	
I alt	**859**	**859**	
Andre reserver:			
Andre reserver. primo	4.708	4.708	
I alt	**4.708**	**4.708**	
Overført overskud:			
Overført overskud. primo	44.864	38.549	
Årets resultat	7.824	6.315	
I alt	**52.688**	**44.864**	
Specifikation:			
Overført overskud. primo	44.864	38.549	
Årets resultat	7.824	6.315	
Anden totalindkomst	39	26	
Samlet totalindkomst	7.863	6.341	
Anden totalindkomst ovf. til overkurs ved emission	-39	-26	
Årets resultat	7.824	6.315	
I alt	**52.688**	**44.864**	

EGENKAPITALEN VED ÅRETS SLUTNING SAMMENSÆTTER SIG SÅLEDES:

(1.000 kr.)	2015	2014	Note
Andelskapital	129.848	122.053	
Overkurs ved emission	61.205	55.664	
Opskrivningshenlæggelse. ejendom	859	859	
Andre reserver	4.708	4.708	
Overført overskud	52.688	44.864	
I alt	**249.308**	**228.148**	
Andre oplysninger om reserverne:			
Frie reserver (tidligere A-kapital)			
Saldo ved årets begyndelse	18.979	18.354	
Forholdsmæssig andel af årets resultat	725	625	
Frie reserver i alt	**19.704**	**18.979**	
Andel af andre reserver	2.353	2.353	
I alt	**22.057**	**21.332**	
Kursreguleringsfond (tidligere B-kapital)			
Saldo ved årets begyndelse	25.885	20.195	
Forholdsmæssig andel af årets resultat	7.099	5.690	
Kursreguleringsfond i alt	**32.984**	**25.885**	
Andel af andre reserver	2.355	2.355	
I alt	**35.339**	**28.240**	

NOTER TIL MERKURS REGNSKAB **2015**

1. Anvendt regnskabspraksis
2. Væsentlige regnskabsmæssige skøn, forudsætninger og usikkerhed
3. Renteindtægter
4. Renteudgifter
5. Gebyrer og provisionsindtægter
6. Afgivne gebyrer og provisionsudgifter
7. Kursreguleringer
8. Udgifter til personale og administration
9. Øvrige administrationsudgifter (specifikation)
10. Afskrivninger på materielle aktiver
11. Andre driftsudgifter
12. Nedskrivninger og hensættelser på udlån og tilgodehavender m.v.
13. Skat
14. Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker
15. Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris
16. Udlån og garantidebitorer fordelt på sektorer og brancher
17. Obligationer til dagsværdi
18. Obligationer til amortiseret kostpris
19. Aktier m.v.
20. Kapitalandele i associerede virksomheder
21. Materielle anlægsaktiver
22. Aktiver i midlertidig besiddelse
23. Andre aktiver
24. Gæld til kreditinstitutter og centralbanker
25. Indlån og anden gæld
26. Hensatte forpligtelser
27. Efterstillede kapitalindskud
28. Garantier
29. Kapitalkrav
30. Kapitalprocent
31. Financielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici
32. Transaktioner med nærtstående parter i regnskabsåret
33. Antal ansatte
34. Hoved- og nøgletal

NOTE 1 VÆSENTLIG ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

Årsregnskabet er aflagt i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed herunder bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmægler selskaber.

Årsregnskabet præsenteres i danske kroner og afrundes til nærmeste 1.000 kr.

Den anvendte regnskabspraksis er uændret i forhold til årsrapporten for 2014.

GENERELT OM INDREGNING OG MÅLING

Aktiver indregnes i balancen, når det som følge af en tidligere begivenhed er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde andelskassen, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når andelskassen som følge af en tidligere begivenhed har en retlig eller faktisk forpligtelse, og det er sandsynligt at fremtidige økonomiske fordele vil fragå andelskassen, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til dagsværdi. Dog måles immaterielle og materielle aktiver på tidspunktet for første indregning til kostpris. Måling efter første indregning sker som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor.

Ved indregning og måling tages der hensyn til forudsigelige risici og tab, der fremkommer, inden årsrapporten aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

I resultatopgørelsen indregnes indtægter i takt med, at de indtjenes, mens omkostninger indregnes med de beløb, der vedrører regnskabsåret. Dog indregnes værdistigninger på domicilejendomme direkte på egenkapitalen.

OMREGNING AF FREMMED VALUTA

Transaktioner i fremmed valuta omregnes ved første indregning til transaktionsdagens kurs. På balancedagen anvendes balancedagens kurs. Valutakursdifferencer, der opstår mellem transaktionsdagens kurs og betalingsdagens, henholdsvis balancedagens kurs, indregnes i resultatopgørelsen som kursreguleringer.

RESULTATOPGØRELSEN

RENTER, GEBYRER OG PROVISIONER

Renteindtægter og renteudgifter indregnes i resultatopgørelsen i den periode, de vedrører.

Renteindtægter hidrørende fra lån der er nedskrevet er efter reglerne, flyttet til indgået på tidligere afskrevne fordringer.

Provisioner og gebyrer, der er en integreret del af den effektive rente for et udlån, indregnes som en del af amortiseret kostpris og dermed som en integreret del af udlånet under renteindtægter.

Provisioner og gebyrer, der er led i en løbende ydelse, periodiseres over løbetiden. Øvrige gebyrer indregnes i resultatopgørelsen på transaktionsdagen.

UDGIFTER TIL PERSONALE OG ADMINISTRATION

Udgifter til personale omfatter løn samt sociale omkostninger og pensioner. Omkostninger til ydelser og goder til ansatte indregnes i takt med de ansattes præstation af de arbejdsydelser, der giver ret til de pågældende ydelser og goder.

Der afsættes beløb til dækning af særlige personaleforpligtelser, f.eks. barselsorlov.

Andelskassen har indgået aftale om en pensionsordning med hovedparten af medarbejderne. Der indbetales faste bidrag til pensionskonti i andelskassen eller til en pensionskasse. Andelskassen har ingen forpligtelse til at indbetale yderligere bidrag, og der består ikke pensionsforpligtelser udover det nævnte.

SKAT

Årets skat, som består af årets aktuelle skat og ændring af udskudt skat, indregnes i resultatopgørelsen med den del, der kan henføres til årets resultat, og direkte på egenkapitalen med den del, der kan henføres til posteringer direkte på egenkapitalen.

Aktuelle skatteforpligtelser, henholdsvis tilgodehavende aktuel skat, indregnes i balancen opgjort som beregnet skat af årets skattepligtige indkomst reguleret for betalt a conto skat.

Udskudt skat indregnes af alle midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssige og skattemæssige værdier af aktiver og forpligtelser. Udskudte skatteaktiver, herunder skatteværdien af fremførselsberettigede skattemæssige underskud, indregnes i balancen med den værdi, hvortil aktivet forventes at kunne realiseres, enten ved modregning i udskudte skatteforpligtelser eller som nettoaktiver.

BALANCEN

TILGODEHAVENDER HOS KREDITINSTITUTTER OG CENTRALBANKER

Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker omfatter tilgodehavender hos andre kreditinstitutter samt tidsindskud i centralbanker.

Regnskabsposten måles til dagsværdi.

UDLÅN OG ANDRE TILGODEHAVENDER TIL AMORTISERET KOSTPRIS

Regnskabsposten består af udlån, hvor udbetalingen er sket direkte til låntager.

Udlån måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominel værdi med fradrag af stiftelsesprovision og nedskrivninger til imødegåelse af indtrådte men endnu ikke realiserede tab.

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender foretages såvel individuelt som gruppevist. I vurderingen af nedskrivningerne er der taget højde for den seneste præcisering af reglerne, som er foretaget i bilag 10 til regnskabsbekendtgørelsen af 26. marts 2014, samt vejledningen om individuelle nedskrivninger og hensættelser af 28. oktober 2015. Nedskrivninger til tab foretages, når der er objektiv indikation for værdiforringelse. Der foreligger objektiv indikation for værdiforringelse af et udlån, hvis en eller flere af følgende begivenheder er indtruffet:

- Låntager er i betydelig økonomiske vanskeligheder
- Låntagers kontraktbrud, eksempelvis i form af manglende overholdelse af betalingspligt for afdrag og renter
- Når andelskassen yder låntager lempelser i vilkår, som ikke ville være overvejet, hvis ikke låntager var i økonomiske vanskeligheder eller
- Det er sandsynligt, at låntager vil gå konkurs eller blive omfattet af anden økonomisk rekonstruktion.

Nedskrivninger foretages med forskellen mellem den regnskabsmæssige værdi før nedskrivningen og nutidsværdien af den forventede fremtidige betaling på udlånet, herunder realisationsværdi af eventuelle sikkerheder.

Til beregningen af nutidsværdien anvendes for fastforrentede udlån og tilgodehavender den oprindeligt fastsatte effektive rentesats. For variabelt forrentede udlån og tilgodehavender anvendes den aktuelle effektive rentesats på udlånet og tilgodehavendet.

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender føres på en korrektivkonto, som modregnes under udlån. I resultatopgørelsen indregnes nedskrivninger under posten nedskrivninger på udlån. Værdiregulering og nettodriftsomkostninger vedrørende overtagne aktiver føres ligeledes herunder.

NOTE 1 VÆSENTLIG ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS (FORTSAT)

Renteindtægter fra lån, der er nedskrevet, modregnes i resultatopgørelsen, også i denne post.

OBLIGATIONER

Obligationer, der handles på aktive markeder, måles til dagsværdi. Dagsværdien opgøres efter lukkekursen for det pågældende marked på balancedagen (Benævnt værdiansættelseskategori niveau 1).

Obligationer med begrænset daglig omsætning på aktive markeder, måles til amortiseret kostpris med udgangspunkt i dagsværdien pr 01. juli 2008. De pågældende obligationer – som kun udgør én fondskode – kategoriseres som et "hold-til-udløb"-aktiv, hvilket indebærer, at forskellen mellem dagsværdien pr. 01. juli 2008 og indfrielseskursen ved udløb medtages løbende i resultatopgørelsen over perioden som en lineær værdistigning. Der henvises til regnskabets note 18.

AKTIER M.V.

Aktier måles til dagsværdi fastsat ud fra lukkekursen på balancedagen (Benævnt værdiansættelseskategori niveau 1).

Unoterede aktier i selskaber som andelskassen ejer i fællesskab med en række andre pengeinstitutter og hvor der sker løbende omfordeling af aktierne, anses omfordeling for at udgøre det primære marked for aktierne. Dagsværdien fastsættes som omfordelings-kursen (Benævnt værdiansættelseskategori niveau 2).

Dagsværdien for andre unoterede eller illikvide aktier tager hvor muligt udgangspunkt i tilgængelige oplysninger om handler og lignende eller alternativt kapitalberegninger (Benævnt værdiansættelseskategori niveau 2).

Unoterede kapitalandele, hvor det ikke er muligt at opgøre en pålidelig dagsværdi, måles til kostpris (Benævnt værdiansættelseskategori niveau 3).

KAPITALANDELE I ASSOCIEREDE SELSKABER

Kapitalandele i associerede virksomheder indregnes og måles efter den indre værdis metode (equity-metoden), hvilket indebærer, at kapitalandelene måles til den forholdsmæssige andel af virksomhedernes regnskabsmæssige indre værdi.

I resultatopgørelsen indregnes andelskassens andel af virksomhedernes resultat efter skat.

MATERIELLE ANLÆGSAKTIVER

Materielle anlægsaktiver måles ved første indregning til kostpris. Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen, omkostninger direkte knyttet til anskaffelsen samt omkostninger til klargøring af aktivet indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til at blive taget i brug.

Investeringsejendomme.

Investeringsejendomme er ejendomme, som besiddes for at opnå lejeindtægter og/eller kapitalgevinster.

Investeringsejendomme måles efter første indregning til dagsværdi i overensstemmelse med principperne i bilag 9 til regnskabsbekendtgørelsen. Ændringer i dagsværdi på investeringsejendomme indregnes i resultatopgørelsen.

Eksterne eksperter er involveret i målingen af investeringsejendommene.

Domicilejendomme.

Domicilejendomme måles efter første indregning til omvurderet værdi. Omvurdering foretages så hyppigt, at der ikke forekommer væsentlige forskelle til dagsværdien. Eksterne eksperter er involveret i målingen af domicilejendomme.

Væsentlige stigninger i domicilejendommens omvurderede værdi indregnes under opskrivningshenlæggelser under egenkapitalen. Væsentlige fald i værdien indregnes i resultatopgørelsen, med mindre der er tale om tilbageførsel af tidligere foretagne opskrivninger. Afskrivninger foretages på baggrund af den opskrevne værdi. Domicilejendomme afskrives over en periode på 50 år.

Øvrige materielle aktiver.

Øvrige materielle aktiver måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger. Der foretages lineære afskrivninger baseret på følgende vurdering af de øvrige aktivers forventede brugstider:

IT-udstyr og maskiner	3 år
Inventar	3 år
Indretning af lejede lokaler	5 år
Klimaanlæg	10 år
Vindmøller	10 - 25 år

AKTIVER I MIDLERTIDIG BESIDDELSE.

Aktiver i midlertidig besiddelse omfatter materielle aktiver overtaget i forbindelse med nødlidende engagementer. Aktiverne måles til det laveste beløb af den regnskabsmæssige værdi eller dagsværdi med fradrag af omkostninger ved salg.

Aktiverne er kun midlertidigt i andelskassens besiddelse. Aktiver og dertil knyttede forpligtelser udskilles i særskilte linjer i balancen.

Eventuel værdiregulering af aktiver i midlertidig besiddelse indregnes i resultatopgørelsen under nedskrivninger på udlån og tilgodehavender.

PERIODEAFGRÆNSNINGSPOSTER

Periodeafgrænsningsposter indregnet under aktiver omfatter afholdte omkostninger, der vedrører efterfølgende regnskabsår. Periodeafgrænsningsposter måles til kostpris.

HENSATTE FORPLIGTELSER

Forpligtelser og garantier, der er uvisse med hensyn til størrelse eller tidspunkt for afvikling, indregnes som hensatte forpligtelser, når det er sandsynligt, at forpligtelsen vil medføre et træk på andelskassens økonomiske ressourcer, og forpligtelsen kan måles pålideligt. Forpligtelsen opgøres til nutidsværdien af de omkostninger, som er nødvendige for at indfri forpligtelsen.

NOTE 2 VÆSENTLIGE REGNSKABSMÆSSIGE SKØN, FORUDSÆTNINGER OG USIKKERHEDER.

Årsregnskabet udarbejdes ud fra visse særlige forudsætninger, der medfører brug af regnskabsmæssige skøn. Disse skøn foretages af ledelsen i overensstemmelse med regnskabspraksis og på baggrund af historiske erfaringer samt forudsætninger , som ledelsen anser som forsvarlige og realistiske. Forudsætningerne kan være ufuldstændige og uventede fremtidige begivenheder eller omstændigheder kan opstå, ligesom andre vil kunne komme frem til andre skøn. De områder, som indebærer en højere grad af vurdering eller kompleksitet, eller områder, hvor antagelser og skøn er væsentlige for regnskabet, er angivet nedenfor.

Ved udarbejdelsen af årsregnskabet foretager ledelsen en række regnskabsmæssige vurderinger, der danner grundlag for præsentation, indregning og måling af andelskassens aktiver og forpligtelser. Årsregnskabet er aflagt efter princip om going concern ud fra den nuværende gældende praksis og fortolkning af reglerne for danske pengeinstitutter. De væsentligste skøn, som ledelsen foretager i forbindelse med indregning og måling af disse aktiver og forpligtelser, og den væsentlige skønsmæssige usikkerhed forbundet med udarbejdelsen af årsrapporten for 2015, er de samme som ved udarbejdelsen af årsrapporten for 2014:

- Måling af udlån
- Måling af investeringsejendomme og domicilejendomme
- Måling af udskudte skatteaktiver
- Måling af midlertidige overtagne aktiver
- Institutspecifikke forhold

MÅLING AF UDLÅN

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender er foretaget i overensstemmelse med regnskabspraksis, og er baseret på en række forudsætninger. Såfremt disse forudsætninger ændres, kan regnskabsaflæggelsen blive påvirket, og påvirkningen kan være væsentlig. Ændringer kan forekomme ved en ændring i praksis fra myndighedernes side, ligesom ændrede principper fra ledelsen – såsom f.eks. tidshorisonten – ændres.

Som følge af de nuværende og seneste års konjunkturusikkerheder er værdiansættelsen af sikkerheder i andelskassens engagementer forsat forbundet med usikkerhed, og sikkerhederne i erhvervsejendomme i høj grad påvirket af de aktuelle skøn over afkast i ejendomsmarkedet.

Nedskrivningerne er opgjort i overensstemmelse med regnskabsbekendtgørelsen bilag 10 med tilhørende vejledning og vurderede sikkerhedsværdier. Værdierne kan i nogle tilfælde være fastlagt i et illikvidt marked, hvor kendskab til reelle handels- og belåningsværdier er meget sparsom.

En afgørende faktor for nedskrivninger på landbrugsengagementer er værdien af landbrugsjorden. I de foretagne nedskrivningsberegninger for landbrugsengagementer, hvor der er vurderet at være en objektiv indikation for værdiforringelse, er der maksimalt anvend en hektar pris svarende til de priser som Finanstilsynet har meddelt for området.

For private kunder er der usikkerhed forbundet med opgørelse af nedskrivninger. Da det for en del af kunderne kan konstateres, at selvom de på nuværende tidspunkt kan betale ydelserne på lånene, så vil yderligere krav til afdrag eller rente presse betalingsevnen. Hertil kommer, risikoen for at en række boligejere ikke vil kunne afhænde deres bolig uden tab.

For udlån og tilgodehavender, der ikke er individuelt nedskrevet, foretages en gruppevis vurdering af, om der for gruppen er indtruffet objektiv indikation for værdiforringelse.

Den gruppevise vurdering foretages på grupper af udlån og tilgodehavender, der har ensartede karakteristika med hensyn til kreditrisiko. Der opereres med 2 grupper for¬delt på én gruppe af privatkunder og én gruppe af erhvervskunder.

Den gruppevise vurdering foretages ved en segmenteringsmodel, som er udviklet af foreningen Lokale Pengeinstitutter, der forestår den løbende vedligeholdelse og udvikling heraf. Segmenteringsmodellen fastlægger sammenhængen i de enkelte grupper mel¬lem konstaterede tab og et antal signifikante forklarende makroøkonomiske variable via en lineær regressionsanalyse. Blandt de forklarende makroøkonomiske variable indgår arbejdsløshed, boligpriser, rente, antal konkurser/tvangsauktioner m.fl.

Den makroøkonomiske segmenteringsmodel er i udgangspunktet beregnet på baggrund af tabsdata for hele pengeinstitutsektoren. Andelskassen har derfor vurderet om modelestimaterne skal tilpasses kreditrisikoen for egen udlånsportefølje.

Andelskassen har vurderet, at modellens estimater passer på vores egne forhold.

Modellens estimater danner baggrund for beregningen af de gruppevise nedskrivninger. For hver gruppe af udlån og tilgodehavender fremkommer et estimat, som udtrykker den procentuelle værdiforringelse, som knytter sig til en given gruppe af udlån og tilgodehavender på balancedagen.

Ved at sammenligne med det enkelte udlåns oprindelige tabsrisiko og udlånets tabsrisiko primo den aktuelle regnskabsperiode fremkommer det enkelte udlåns bidrag til den gruppevise nedskrivning. Nedskrivningen beregnes som forskellen mellem den regnskabsmæssige værdi og den tilbagediskonterede værdi af de forventede fremtidige betalinger.

TAB I SAGER MED SAMARBEJDSPARTNERE

Provisioner fra Totalkredit og DLR kan gøres til genstand for modregning for tab, som Totalkredit og DLR måtte lide på lån, formidlet af andelskassen og beliggende mellem 60% og 80% af Totalkredits vurdering og for DLRs vedkommende for det tab der måtte være på lånet.

Disse tab udgiftsføres under posten nedskrivninger i resultatopgørelsen.

MÅLING AF INVESTERINGS- OG DOMICILEJENDOMME

Investeringsejendomme og domicilejendomme, hvor der er væsentlige skøn forbundet med fastlæggelsen af et forrentningskrav til afhændelse indenfor en 6 måneders periode med salgsbestræbelser.

MÅLING AF UDSKUDTE SKATTEAKTIVER

Udskudte skatteaktiver indregnes for alle uudnyttede skattemæssige underskud, i den udstrækning det anses for sandsynligt, at der inden for en overskuelig årrække realiseres skattemæssige overskud, hvori underskuddene kan modregnes. Andelskassen vil for 2015 anvende en del af det oparbejdede skattemæssige underskud og forventer med budgettet for 2016 at kunne bruge hele det oparbejdede skattemæssige underskud indenfor denne periode. Pr. 31.12.2015 har andelskassen vurderet, at den del af det udskudte skatteaktiv på 1.941 t. kr. der vedrører skattemæssigt underskud på 765 t.kr. vil kunne realiseres i 2016.

MÅLING AF MIDLERTIDIGE OVERTAGNE AKTIVER

Midlertidige overtagne aktiver, hvor der væsentlige skøn forbundet med fastlæggelsen af salgsværdien og tidspunktet for salg af de overtagne aktiver.

INSTITUTSPECIFIKKE FORHOLD

Målingen af unoterede aktier og enkelte obligationer er kun i mindre grad baseret på observerbare markedsdata. Hertil kommer, at der for en række unoterede aktier ikke har været omsætning heri i en årrække. Unoterede aktier og obligationer er opgjort til skønnet markedsværdi og er således behæftet med usikkerhed.

	(1.000 kr.)	2015	2014
NOTE 3	**RENTEINDTÆGTER**		
	Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	31	100
	Udlån og andre tilgodehavender	85.473	88.218
	Obligationer	4.028	8.707
	Øvrige renteindtægter	217	113
	I alt	**89.749**	**97.138**

Merkur har ikke datterselskaber eller filialer i udlandet. Omsætningen i Danmark kan opgøres til t.kr. 124.688. Merkur har ikke modtaget offentlige tilskud i regnskabsåret. F.s.v. angår renterindtægter fra udlån har andelskassen udover Danmark renteindtægter fra Finland, Tyskland og Norge. Indtægterne er ubetydelige i forhold til andelskassens samlede virksomhed, og omfanget af de udenlandske aktiviteter er beskrevet i ledelsesberetningen.

NOTE 4	**RENTEUDGIFTER**		
	Kreditinstitutter og centralbanker	1.797	2.232
	Indlån og anden gæld	4.769	8.349
	Efterstillede kapitalindskud	1.913	1.563
	Øvrige renteudgifter	5	28
	I alt	**8.484**	**12.172**
NOTE 5	**GEBYRER OG PROVISIONSINDTÆGTER**		
	Værdipapirhandel og depoter	2.983	2.194
	Betalingsformidling	6.342	5.671
	Lånesagsgebyrer	4.853	4.141
	Garantiprovision	10.014	9.336
	Øvrige gebyrer og provisioner	10.284	8.882
	I alt	**34.476**	**30.224**
NOTE 6	**AFGIVNE GEBYRER OG PROVISIONSUDGIFTER**		
	Vurderingshonorarer, eksterne vurderingsmænd	407	278
	Interbankgebyrer	463	496
	Internationale gebyrer, Visa og Mastercard	898	716
	Pensionssystemer m.v.	59	42
	Gebyrer Swipp	394	0
	Afgivet garantiprovsion	170	124
	I alt	**2.391**	**1.656**
NOTE 7	**KURSREGULERINGER**		
	Kursregulering investeringsejendom	-1.625	-2.904
	Obligationer	-4.069	-2.530
	Aktier og kapitalandele	2.931	2.723
	Valuta	1.316	1.041
	I alt	**-1.447**	**-1.670**

	(1.000 kr.)	2015	2014
NOTE 8	**UDGIFTER TIL PERSONALE OG ADMINISTRATION**		
	Lønninger og vederlag til bestyrelse, direktion og repræsentantskab:		
	Lønninger og vederlag til bestyrelse	894	875
	Lønninger og vederlag til direktion	1.589	1.549
	I alt	**2.483**	**2.424**
	Personaleudgifter:		
	Lønninger	36.416	33.060
	Pensioner	4.206	3.882
	Udgifter til social sikring (lønsumsafgift m.v.)	5.395	4.630
	I alt	**46.017**	**41.572**
	Øvrige administrationsudgifter (note 9)	31.590	29.025
	I alt	**80.090**	**73.021**

I de samlede personaleudgifter indgår udbetalt honorar for andre tjenesteydelser til bestyrelsesmedlemmer med t.kr. 73. Andelskassen anvender ikke incitamentsaflønning eller resultatafhængig aflønning i nogen form, hverken for direktion, bestyrelse eller medarbejdere. Andelskassen har ikke påtaget sig pensionsforpligtelser overfor ledelsen udover den pension, der følger de normale ansættelsesvilkår for medarbejderene i Merkur.

Specifikation af lønninger og honorarer til bestyrelse og direktion		
Bestyrelsen:		
Morten Gunge, bestyrelsesformand	178	215
Henrik Tølløse, næstformand *	105	99
Jacob Brochmann Laursen*	105	93
Klaus Loehr-Petersen	85	78
Lene Diemer	86	78
Annette Hartvig Larsen	83	78
Medarbejdervalgte:		
Carsten Juul* (indtrådt marts 2015)	61	0
Henrik Kronel	84	78
Søren Sivesgaard (indtrådt marts 2015)	61	0
Annette Lindholt* (udtrådt marts 2015)	23	78
Majken Brinch Sørensen (udtrådt marts 2015)	23	78
I alt	**894**	**875**
* =udgør bestyrelsens revisionsudvalg		
Bestyrelsens vederlag indeholder ikke variable dele.		
Direktionen:		
Lars Pehrson, Adm. direktør		
Fast løn incl. fri tlf og forsikringer	713	695
Variabel løn	0	0
Pension	82	80
Asbjørn Andersen, direktør		
Fast løn incl. fri telefon og forsikringer	713	695
Variabel løn	0	0
Pension	81	79
Samlet løn, pension, telefon og forsikringer direktion	**1.589**	**1.549**
Væsentlige risikotagere:		
Fast løn	4.338	4.369
Variabel løn	0	0
Antal medarbejdere med indflydelse på risikoprofilen:	7	7

	(1.000 kr.)	2015	2014
NOTE 9	**ØVRIGE ADMINISTRATIONSUDGIFTER**		
	IT-udgifter, BEC	17.767	16.346
	Andre IT-udgifter og telefoni	646	591
	Kontorartikler m.v.	1.094	971
	Porto	391	368
	Rejser m.v.	414	546
	Kurser, uddannelse og andre personaleudgifter	2.723	2.384
	Husleje m.v.	2.731	2.718
	Vedligeholdelse af lokaler og inventar	362	422
	Forsikringer	347	321
	Faglige kontingenter m.v.	793	555
	Bladet Pengevirke	490	493
	Markedsføring	3.192	2.540
	Omkostninger vedr. aktiviteter i Tyskland og Finland	4	179
	Revision* og advokatomkostninger	650	596
	Andet inkl. momsregulering	-14	-5
	I alt	**31.590**	**29.025**
	* Honorar til den generalforsamlingsvalgte revision		
	Lovpligtig revision af årsregnskabet	557	544
	Andre erklæringsopgaver med sikkerhed	48	44
	Skatterådgivning	11	8
	Andre ydelser	0	0
	Samlet honorar til den generalforsamlingsvalgte revisionsvirksomhed, der udfører den lovpligtige revision	**616**	**596**
NOTE 10	**AFSKRIVNINGER PÅ MATERIELLE ANLÆGSAKTIVER**		
	Domicilejendom	161	170
	Driftsmidler	906	730
	Indretning af lejede lokaler	94	163
	I alt	**1.161**	**1.063**
NOTE 11	**ANDRE DRIFTSUDGIFTER**		
	Diverse gebyrer	1.258	851
	NETS gebyrer	1.005	1.060
	Dankort gebyrer	1.161	960
	Bidrag til Garantiformuen	4.081	3.892
	Omkostninger investeringsejendomme	956	657
	I alt	**8.461**	**7.420**

	(1.000 kr.)	2015	2014
NOTE 12	**NEDSKRIVNINGER OG HENSÆTTELSER**		
	Individuelle nedskrivninger		
	Akkumulerede nedskrivninger primo året	44.636	48.282
	Nedskrivninger og hensættelser i årets løb	16.739	17.023
	Tilbageførsel af nedskrivninger foretaget i tidligere regnskabår	-5.427	-2.559
	Endelig tabt/afskrevet, tidligere nedskrevet	-8.469	-18.109
	Akkumulerede individuelle nedskrivninger ultimo året	**47.479**	**44.637**
	Gruppevise nedskrivninger		
	Akkumulerede nedskrivninger primo året	2.954	3.562
	Nedskrivninger i årets løb	1.028	-608
	Akkumulerede gruppevise nedskrivninger ultimo året	**3.982**	**2.954**
	Årets samlede tab og nedskrivninger		
	Samlede ændringer i nedskrivninger i årets løb	3.870	-4.254
	Årets tab, tidligere nedskrevet	8.469	18.109
	Endelig tabt, ikke tidligere nedskrevet	3.652	11.154
	Indgået på tidligere afskrevne fordringer	-311	-450
	Omkostninger og værdiregulering, aktiver i midlertidig besiddelse	-1	-756
	Rentekorrektion (renter af nedskrivningskontoen)	-1.646	-1.545
	Årets samlede tab og nedskrivninger	**14.033**	**22.258**
	Akkumuleret nedskrivningsprocent		
	I procent af udlån og garantier	2,6	2,6
	Årets tab og nedskrivninger i procent af udlån og garantier	0,7	1,3
	Rentenulstillede lån og lån med nedsat rente, som følge af låntagers økonomiske problemer	29.621	43.448
	I procent af udlån og garantier før nedskrivninger	1,5	2,3
	Yderligere oplysninger om udlån, der ikke er fuldt nedskrevne		
	Udlån og tilgodehavender med objektiv indikation for værdiforringelse, før nedskrivning	99.584	111.355
	Udlån og tilgodehavender med objektiv indikation for værdiforringelse, efter nedskrivning	52.105	66.718

	(1.000 kr.)	2015	2014
NOTE 13	**SKAT**		
	Årets aktuelle skat	0	0
	Ændring i udskudt skat som følge af ændret skatteprocent	-139	-132
	Regulering af udskudt skat	-1.431	-2.044
	Regulering af skat tidligere år	683	-1
	I alt	**-887**	**-2.177**
	Effektiv skatteprocent af årets resultat udgør	**-10,2**	**-25,6**
	Regnskabsmæssigt resultat før skat	**8.711**	**8.492**
	Beregnet skat heraf ved en skatteprocent på 23,5	-2.047	-2.080
	Ændringer i udskudt skat som følge af ændret skatteprocent	-139	-132
	Andel af resultat i associeret virksomhed	-3	2
	Skatteværdi af ikke-skattepligtige indtægter m.v.	699	601
	Øvrige skattemæssige reguleringer incl. tab ved salg ejendom	603	-568
	Skat af årets resultat	**-887**	**-2.177**
	Udskudte skatteaktiver		
	Materielle anlægsaktiver	-45	189
	Periodiseringer	1.312	1.239
	Medarbejderforpligtelser	30	24
	Øvrige	-121	24
	Skattemæssige underskud til fremførsel	765	1.223
	I alt udskudte skatteaktiver	**1.941**	**2.699**
	Tilgodehavende skat		
	Beregnet skat af årets resultat	0	0
	Betalt a'conto skat	1.500	70
	Betalt udbytteskat	6	7
	I alt	**1.506**	**77**
NOTE 14	**TILGODEHAVENDER HOS KREDITINSTITUTTER OG CENTRALBANKER**		
	Fordelt efter restløbetid		
	Anfordringstilgodehavender	35.760	39.745
	Over 1 år til og med 5 år	0	0
	I alt	**35.760**	**39.745**
	Fordelt efter art		
	Tilgodehavender på opsigelse hos centralbanker	0	0
	Tilgodehavender hos kreditinstitutter	35.760	39.745
	I alt	**35.760**	**39.745**
NOTE 15	**UDLÅN OG ANDRE TILGODEHAVENDER TIL AMORTISERET KOSTPRIS**		
	Fordelt efter restløbetid		
	På anfordring	231.125	222.584
	Til og med 3 måneder	53.661	53.521
	Over 3 måneder til og med 1 år	97.079	80.340
	Over 1 år til og med 5 år	381.449	346.342
	Over 5 år	667.636	664.027
	I alt	**1.430.950**	**1.366.814**
	Restløbetid er beregnet ud fra forud fastlagte kriterier, der bl.a. medfører, at kassekreditter uden fast genforhandlingsdato opfattes som anfordringstilgodehavender.		

	(1.000 kr.)	2015	2014
NOTE 16	**UDLÅN OG GARANTIDEBITORER**		
	fordelt på sektor og brancher		
	Udlån + garanti debitorer i procent ultimo året		
	1. Offentlige myndigheder	**0,0**	**0,0**
	2. Erhverv		
	2.1 Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	10,4	7,7
	2.2 Industri og råstofindvinding	2,1	5,5
	2.3 Energiforsyning	5,2	3,1
	2.4 Bygge- og anlæg	2,5	0,9
	2.5 Handel	1,1	2,7
	2.6 Transport, hoteller og restauranter	0,7	1,6
	2.7 Information og kommunikation	0,8	2,0
	2.8 Finansiering og forsikring	1,3	1,5
	2.9 Fast ejendom	10,9	8,9
	2.10 Øvrige erhverv	9,1	15,7
	2.10 Skoler og børnehaver	14,3	17,6
	I alt erhverv	**58,4**	**67,2**
	3. Private	41,6	**32,8**
	1-3 I alt	**100,0**	**100,0**
NOTE 17	**OBLIGATIONER TIL DAGSVÆRDI**		
	Realkredit- og skibskreditobligationer(niveau I)	858.345	752.958
	Øvrige obligationer(niveau III)	13.637	2.233
	I alt	**871.982**	**755.191**
	Heraf udløber i næste regnskabsår	6	3.700
	Obligationerne er værdiansat til markedsværdi (børskurs 31.12.2015). Der er oprettet et depot, der er forberedt for pantsætning til Nationalbanken til sikkerhed for eventuelle lån. Dette depot indeholder obligationer for nom. t.kr. 130.000 Træk på Nationalbanken 31.12.2015 (clearingsmellemværende note 24) dækkes af sikkerhedsstillelse og kontant indestående.		
NOTE 18	**OBLIGATIONER TIL AMORTISERET KOSTPRIS**		
	Skibskreditobligationer 2018	49.836	49.754
	I alt	**49.836**	**49.754**
	Obligationerne opgjort til markedsværdi (børskurs)	**49.425**	**49.825**
	På baggrund af en betydelig forvridning i prisfastsættelsen af ovenstående obligationer har Andelskassen pr. 01.07.2008 omklassificeret obligationer med en nominel værdi på t.kr. 50.000 og en dagsværdi (børsværdi) på t.kr. 49.425 fra obligationsbeholdningen til „hold til udløb“ aktiver.		
	Renteindtægter fra beholdningen, indregnet i resultatopgørelsen	113	314
	Kursreguleringer fra beholdningen, indregnet i resultatopgørelsen	82	82
	I alt indregnet i resultatopgørelsen	**195**	**396**

	(1.000 kr.)	2015	2014
NOTE 19	**AKTIER OG ANDRE KAPITALANDELE**		
	Aktier(niveau I og II)	36.905	33.105
	Andre kapitalandele (niveau II og III)	9.741	8.908
	I alt	**46.646**	**42.013**
	Specifikation af beholdningen		
	Kreditinstitutter:		
	DLR Kredit A/S	32.859	30.210
	Folkesparekassen*	327	327
	Triodosbank, Holland	394	364
	GLS Gemeinschaftsbank, Tyskland*	39	39
	Freie Gemeinschaftsbank, Schweiz*	28	25
	Banca Etica, Italien	746	744
	Cultura Sparebank, Norge*	1.004	1.065
	Ekobanken, Sverige*	321	308
	Sparinvest Holding SE A aktier	503	0
	Danske sektorselskaber:		
	VP A/S	11	11
	Bankernes Kontantservice A/S	320	254
	Bankernes Edb Central*	4.527	3.379
	Let-P Holding A/S	103	86
	Swipp Holding ApS	309	309
	Bokis A/S	10	16
	PRAS A/S	518	0
	Strategiske samarbejdspartnere:		
	Merkur Udviklingslån A/S	1.058	1.038
	Trion Geldberatungsgenossenschaft, Tyskland*	1	1
	SEFEA - Societá Europea Finanza Etica ed Alternativa, Italien*	299	298
	Sustainability Finance Real Economies SICA	249	0
	Shared Interest Society Ltd., England	20	19
	Oikocredit, Holland	27	26
	SIDI, Frankrig	28	28
	Øvrige kapitalandele:		
	Söderhof Vindmølle I/S, Tyskland*	2.945	3.466
	I alt	**46.646**	**42.013**
	* Andre kapitalandele er stjernemarkeret		

	(1.000 kr.)	2015	2014
NOTE 20	**KAPITALANDELE I ASSOCIEREDE VIRKSOMHEDER**		
	Ejerandel % Egenkapital		
	Plasticueros ApS		
	37,5 200.000 EUR		
	Kapitalandele til anskaffelssum	559	559
	Kursregulering, overkurs og valtuakurs	51	51
	Opskrevet med andel af resultat	32	21
	Regnskabsmæssig værdi ultimo	**642**	**631**
	Væsentlige vilkår:		
	Mellemværende (lån i EUR) med selskabet er ydet på andelskassens normale vilkår. Selskabet har som aktivitet at eje et solcelleanlæg i Spanien. Anskaffelsen er sket m.h.p. at reducere Merkurs CO2 belastning,jf. Grønt Regnskab.		
NOTE 21	**GRUNDE OG BYGNINGER**		
	Investeringsejendomme		
	Dagsværdi primo	15.260	12.904
	Tilgang/afgang i årets løb	-8.375	5.260
	Nedskrivning til dagsværdi	-1.625	-2.904
	Dagsværdi ultimo	**5.260**	**15.260**
	Domicilejendomme		
	Omvurderet værdi ved seneste regnskabsårs afslutning	9.254	8.773
	Tilgang i årets løb (igangværende ombygning)	2.559	481
	Omvurderet værdi før afskrivninger	**11.813**	**9.254**
	Afskrivninger primo	964	794
	Årets afskrivninger	161	170
	Afskrivninger ultimo	**1.125**	**964**
	Omvurderet værdi ultimo	**10.688**	**8.290**
	Ejendomsinteresser i alt	**15.948**	**23.550**
	Der medvirker ejendomsmægler ved vurdering af investerings- og domicilejendomme.		
NOTE 21	**ØVRIGE MATERIELLE AKTIVER**		
	Kostpris primo	10.489	9.823
	Tilgang i årets løb	1.044	1.063
	Afgang i årets løb, udgået	0	-397
	Den samlede kostpris, ultimo	**11.533**	**10.489**
	Afskrivninger primo	8.911	8.415
	Tilbageført afskrivninger, udgået	0	-397
	Årets afskrivninger	1.000	893
	Afskrivninger ultimo	**9.911**	**8.911**
	Bogført værdi ultimo	**1.622**	**1.578**
NOTE 22	**AKTIVER I MIDLERTIDIG BESIDDELSE**		
	Ejendomme overtaget ved afvikling af engagementer og som søges afhændet	**8.250**	**13.250**
NOTE 23	**ANDRE AKTIVER**		
	Diverse tilgodehavender	14.467	24.816
	Huslejedepositum samt depositum hos Edb central	35.848	22.382
	Tilgodehavende renter	1.472	2.089
	I alt	**51.787**	**49.287**

	(1.000 kr.)	2015	2014
NOTE 24	**GÆLD TIL KREDITINSTITUTTER OG CENTRALBANKER**		
	Fordelt efter restløbetid		
	På anfordring	41.276	62.010
	Over 5 år	30.635	17.073
	I alt	**71.911**	**79.083**
	Fordelt efter art		
	Gæld til centralbanker	39.371	36.579
	Gæld til kreditinstitutter	32.540	42.504
	I alt	**71.911**	**79.083**
NOTE 25	**INDLÅN OG ANDEN GÆLD**		
	Fordelt efter restløbetid		
	På anfordring	1.882.724	1.732.137
	Indlån med opsigelsesvarsel:		
	Til og med 3 måneder	42.428	65.295
	Over 3 måneder og til og med 1 år	82.980	81.704
	Over 1 år og til og med 5 år	83.842	83.665
	Over 5 år	208.386	209.965
	I alt	**2.300.360**	**2.172.766**
	Fordelt efter indlånstyper:		
	På anfordring	1.782.809	1.615.029
	Med opsigelsesvarsel	169.049	185.319
	Tidsindskud	36.688	62.387
	Særlige indlånsformer	311.814	310.031
	I alt	**2.300.360**	**2.172.766**
NOTE 26	**HENSATTE FORPLIGTELSER**		
	Garantier	0	0
	Hensættelse til pensioner og lignende forpligtelser	137	111
	I alt	**137**	**111**
NOTE 27	**EFTERSTILLEDE KAPITALINDSKUD**		
	Supplerende kapital	43.730	38.352
	I alt	**43.730**	**38.352**
	Efterstillede kapitalindskud anvendt til opgørelse af kapitalgrundlag	41.954	31.195
	Renter	1.913	1.563

Supplerende kapital

Der er i årets løb ekstraordinært indfriet 2 supplerende kapitalindskud. Omkostninger ved optagelse eller indfrielse af supplerende kapitalindskud udgør t.kr. 187. Supplerende kapitalindskud, der udgør mere end 10% af det samlede kapitalindskud,kan specificeres således:

Størrelse i t.kr.	valuta	rentesats*	forfald
7.444	EUR	4,84	15.10.2020
7.444	EUR	5,318	30.04.2020
7.761	NOK	4,93	08.06.2025
15.000	DKK	6,75	24.06.2025

* rentesatsen på de nævnte kapitalindskud er variabel med fastrenteperioder af varierende længde - den oplyste rentesats er pr. 31.12.2015. Der findes ikke specielle betingelser f.s.v. angår hurtigere tilbagebetaling eller andre vilkår for ovenstående efterstillede kapitalindskud. Kapitalindskuddene er amortisable.

	(1.000 kr.)	2015	2014
NOTE 28	**GARANTIER**		
	Finansgarantier	155.618	203.275
	Tabsgarantier for realkreditudlån	246.034	211.199
	Tinglysnings- og konverteringsgarantier	62.702	33.781
	Øvrige garantier	16.512	583
	I alt	**480.866**	**448.838**
NOTE 29	**KAPITALKRAV**		
	Kapitalkrav i medfør af §124, stk. 2 i lov om finansiel virksomhed	**134.346**	**125.268**
	Opgørelse af Kapitalgrundlag		
	Egenkapital ultimo	249.308	228.148
	Fradrag, udskudte aktiverede skatteaktiver	-765	-1.223
	Ansvarlig lånekapital med fradrag for løbetid under 5 år	41.954	31.195
	Fradrag for kapitalandele i andre kreditinstitutter	-11.886	-10.389
	Kapitalgrundlag ultimo	**278.611**	**247.731**
NOTE 30	**KAPITALPROCENT (MINIMUMSKRAV 8 %)**		
	Kapitalsammensætning		
	Egenkapital	249.308	228.148
	Fradrag:		
	Udskudte aktiverede skatteaktiver	-765	-1.223
	Andre fradrag	-11.886	-10.389
	Egentlig Kernekapital	**236.657**	**216.536**
	Supplerende kapital	41.954	31.195
	Kapitalgrundlag	**278.611**	**247.731**
	Risikoeksponering		
	Kreditrisiko	1.343.351	1.278.089
	Operationel risiko	209.837	195.914
	Markedsrisiko	126.138	91.849
	Samlet risikoeksponering	**1.679.326**	**1.565.852**
	Kapitalprocent	**16,6**	**15,8**
	Kernekapitalprocent	**14,1**	**13,8**

(1.000 kr.)	2015	2014

NOTE 31 FINANCIELLE RISICI OG POLITIKKER OG MÅL FOR STYRINGEN AF FINANSIELLE RISICI.

Risikostyring

Merkur er eksponeret overfor forskellige typer af risici. Formålet med andelskassens politikker for risikostyring er at minimere de tab, der kan opstå som følge af bl.a. uforudsigelig udvikling på de finansielle markeder eller i de udlånsområder, hvor Merkur er aktiv. Merkur udvikler løbende sine værktøjer til identifikation og styring af de risici, som til dagligt påvirker andelskassen. Bestyrelsen fastlægger de overordnede rammer og principper for risiko- og kapitalstyring og modtager løbende rapportering om udviklingen i risici og udnyttelse af de tildelte risikorammer. Den daglige styring af risici fortages af direktionen og andre ledende medarbejdere.

Kreditrisiko

De væsentligste risici i andelskassen er i sagens natur kreditrisiko. Andelskassens risikostyringspolitikker er tilrettelagt med henblik på at sikre, at transaktioner med kunder og kreditinstitutter til stadighed ligger inden for de af bestyrelsen vedtagne rammer og forventet sikkerhed. Der er endvidere vedtaget politikker, der begrænser eksponeringen i forhold til ethvert kreditinstitut, som andelskassen har forretninger med.

Andelskassen følger løbende alle udlån og garantier.

Andelskassen klassificerer kunderne i 7 kreditbonitetsgrupper. Denne klassifikation ajourføres løbende med informationer og data omkring kunderne, således vi har et ajourført billede af kundernes kreditværdighed. Klassifikationen er kompatibel med Finanstilsynets klassifikation.

Fordeling på risikoklasserne i procent:

Bonitetsgruppe	2015	2014
1 - OIV	5,4	6,7
2 - Svage	1,9	2,8
3 - OBS kunder	5,0	5,7
4 - Gode kunder under middel	17,4	17,5
5 - Gode kunder	43,0	39,5
6 - Gode kunder over middel	19,3	20,4
7 - Solide kunder	6,1	6,2
Ej fordelt*	1,9	1,2
I alt	**100,0**	**100,0**

*Bonitetskoden indlægges på engagementer der er større end 10.t.kr.

Klassifikationen af kunderne gennemføres løbende ved genforhandling af engagement
eller ved at der observeres hændelser på kunden, der kan være overtræk/restancer og registreringer fra RKI.
Klassifikationsmodellen har kørt siden 2. halvår af 2012, og der følges løbende op i forhold til klassifikation af kunderne.

Beskrivelse af sikkerhed

I henhold til Merkurs kreditpolitik søges udlånet dækket af med sikkerhedsstillelse, hvilket som hovedregel sker ved pant i fast ejendom, løsøre og/eller fordringer. Herudover tages der eventuelt sikkerhed i selskabers aktier/anparter, tilbagetrædelseserklæring samt kaution.

Markedsrisicisi

Andelskassens markedsrisiko styres via fastsatte limits for en række af risikomål. Opgørelse og overvågning sker på daglig basis. Rapporteringen udarbejdes af andelskassens regnskabsafdeling. Direktionen modtager dagligt rapportering om risici. Bestyrelsen modtager rapportering om udviklingen i markedsrisici på månedsbasis.

Valutarisiko

Andelskassen fører konti udenlandsk valuta for enkelte kunder. I forbindelse med samarbejdet med Triodos Bank, Gls Gemeinschaftbank, Cultura Sparebank og Ekobanken føres enkelte konti i henholdsvis EUR, NOK og SEK. Endelig føres enkelte konti i andre hovedvalutaer. Andelskassens politik er til stadighed at have en neutral valutaposition. I praksis kan der opstå mindre positioner, der ikke indebærer nogen risiko af betydning.

	2015	2014
Aktiver i fremmed valuta	-91.406	-101.917
Passiver i fremmed valuta	87.337	98.706
Ikke balanceførte poster i fremmed valuta	-1	-186
Nettopositioner	**-4.070**	**-3.397**
Heraf lang position = Valutakursindikator 1	-4.070	-3.397
Heraf kort position	0	0
Valutakursindikator 1 i procent af kernekapital efter fradrag	1,7	1,6

(1.000 kr.)	2015	2014

NOTE 31 FINANCIELLE RISICI OG POLITIKKER OG MÅL FOR STYRINGEN AF FINANSIELLE RISICI. (FORTSAT)

Renterisiko

Renterisikoen beregnes i overensstemmelse med Finanstilsynets vejledning. Renterisiko opstår i primært ved placering af overskydende likviditet i variabel og fastforrentede obligationer. Renterisikoen må i henhold til andelskassen Merkurs politik udgøre 3% af kapitalgrundlaget. Kapitalgrundlaget er opgjort til t.kr. 278.612 Renterisikoen må derfor max. udgøre t.kr. 8.358.
Ultimo december er renterisikoen opgjort til t.kr. 3.735.

Renterisikoen opgøres således:

	2015	2014
Værdipapirer	5.455	1.060
Fastforrentede ind- og udlån	-1.720	-810
I alt	**3.735**	**250**
Renterisiko opdelt på valutaer med størst renterisiko		
Valuta:		
DKK	3.653	487
EUR	-88	-219
NOK	-21	0
SEK	191	-18
I alt	**3.735**	**250**
Renterisiko i procent af kapitalgrundlag:		
Værdipapirer	2,3	0,5
Fastforrentede ind- og udlån	-0,7	-0,4
Renterisiko i procent af kapitalgrundlag	**1,6**	0,1

Renterisikoen er defineret som det tab andelskassen vil lide af andelskassens kapitalgrundlag, ved en stigning i den effektive rente på 1 procentpoint på de fastforrentede eksponeringer.

Aktierisiko

Andelskassen køber kun aktier i virksomheder og kreditinstitutter, med hvem der består et strategisk samarbejde eller vi i øvrigt har en samarbejdsrelation. Aktier købes derfor ikke med salg for øje. Merkurs aktiebeholdning er i stor udstrækning uafhængig af udviklingen på det generelle aktiemarked.

Likviditetsrisiko

Andelskassens likvide beredskab bliver styret ved at opretholde tilstrækkelige likvider, ultralikvide værdipapirer og tilstrækkelige kreditfaciliteter. Det likvide beredskab fastlægges så det til enhver tid er stabilt og tilstrækkeligt.
Merkurs likviditet ligger væsentligt over lovens minimumskrav og over det overdækningskrav på 50%, som andelskassens bestyrelse har fastsat.
Likviditeten udgør 1.093 mio.kr. pr. 31. december 2015.
Likviditetskravet er opgjort til 288 mio.kr. og overdækningen udgør således 805 mio.kr. eller 280%.
Af likviditetsreserven udgør faciliteter stillet til rådighed fra finansielle aktører alene 6,5 mio.kr., og overdækningen kan således modstå en situation hvor andelskassens kunder trækker alle midler ud, der ikke er dækket af Garantiformuen og stadig have en likviditetsreserve på 299 mio.kr. Dette svarer til, at andelskassens dækkede indlån yderligere kan reduceres med 15% inden lovgivningens krav til likviditet er nået. Andelskassens samlede indlån kan tåle at blive reduceret med 35%, uden der er behov for at få tilført yderligere likviditet.

Operationel risiko

Der er udarbejdet skriftlige forretningsgange med henblik på at minimere afhængighed af enkeltpersoner, ligesom nødplaner for IT skal begrænse tab i tilfælde af manglende IT-faciliteter eller anden lignende krisesituation. Operationel risiko som følge af kriminalitet og ansvarspådragelse er forsikringsdækket.

Søjle III rapportering

Andelskassens såkaldte "Søjle 3 Rapport" (Risikooplysninger) i.h.t. CRD IV Direktiv kan findes på hjemmesiden www.merkur.dk/om-merkur/tal-og-rapporter/årsrapporter/

	(1.000 kr.)	2015	2014
NOTE 32	**TRANSAKTIONER MED NÆRTSTÅENDE PARTER I REGNSKABSÅRET**		
	Lån, rammer m.v. til ledelsen		
	Direktion	0	783
	Bestyrelsen	1.569	2.848
	Sikkerhedsstillelser		
	Direktion	0	625
	Bestyrelsen	550	2.690
	Væsentlige vilkår:		
	Lån til direktion og bestyrelsesmedlemmer er ydet på andelskassens normale vilkår. Renten til disse udlån ligger i intervallet 3,25% - 10,10%. De medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer er omfattet af de særlige medarbejdervilkår f.s.v. angår renter - som ligger i samme renteinterval som nævnt ovenfor. Bestyrelsen har ikke ejerandele på mere end 25% i selskaber, som har mellemværender med Merkur. I.h.t. Regnskabsbekendtgørelsens §120, stk. 4 er oplysninger om mellemværende med repræsentantskabet udeladt.		
NOTE 33	**ANTAL ANSATTE, OMREGNET TIL HELTID**		
	ANTAL ANSATTE, omregnet til heltid	82,7	77,4

NOTE 34	HOVED- OG NØGLETAL	2015	2014	2013	2012	2011
	Hovedtal i mio. kr.					
	Resultatopgørelsen					
	Netto rente- og gebyrindtægter	113,4	113,6	106,7	102,0	89,3
	Kursreguleringer	-1,5	-1,6	6,3	6,9	0,6
	Udgifter til personale og administration	80,1	73,0	66,9	64,2	59,8
	Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.v.	14,0	22,2	34,2	41,1	36,9
	Resultat af kapitalandele i associeretde virksomheder	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Årets resultat	7,8	6,3	3,9	-1,1	-10,2
	Balance					
	Udlån	1.430,9	1.366,8	1.292,0	1.157,4	1.183,7
	Indlån	2.300,4	2.172,8	2.032,0	1.808,3	1.622,9
	Egenkapital	249,3	228,2	205,9	182,9	179,7
	Aktiver i alt	2.688,0	2.547,2	2.414,5	2.113,8	1.918,7
	Garantier	480,9	448,8	385,2	408,3	386,4
	Andre oplysninger					
	Antal kunder	26.278	23.742	22.997	21.241	19.358
	Antal andelshavere	5.480	5.034	4.546	3.856	3.703
	Antal indlånskonti	46.178	43.003	40.612	36.027	31.953
	Nøgletal i %					
	Kapitalprocent	16,6	15,8	14,4	14,6	14,9
	Kernekapitalprocent	14,1	13,8	12,3	12,5	12,6
	Egenkapitalforrentning før skat (pct.)	3,6	3,9	1,9	-0,8	-7,6
	Egenkapitalforrentning efter skat (pct.)	3,3	2,9	2,0	-0,6	-5,7
	Indtjening pr. omkostningskrone	1,1	1,1	1,0	1,0	0,9
	Indtjening pr. omkostningskrone, ex. kursreguleringer, nedskrivninger og bankpakker	1,4	1,5	1,5	1,5	1,4
	Afkastningsgrad	0,3	0,2	0,2	-0,1	-0,5
	Renterisiko (pct.)	1,6	0,1	1,3	1,4	1,3
	Valutaposition (pct.)	1,7	1,6	1,0	2,0	2,3
	Valutarisiko (pct.)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Overdækning i pct. af lovkrav om likviditet	279,7	264,4	279,2	274,4	198,9
	Udlån + nedskrivninger herpå i pct. af indlån	64,4	65,1	66,3	66,2	75,7
	Udlån i forhold til egenkapital	5,7	6,0	6,3	6,3	6,6
	Årets udlånsvækst	4,7	5,9	11,6	-2,2	8,4
	Summen af store engagementer i pct. af kapitalgrundlaget*	37,3	34,6	21,6	0,0	88,9
	Andel af tilgodehavender med nedsat rente	1,5	2,3	1,8	1,2	2,2
	Årets nedskrivningsprocent.	0,7	1,3	1,8	2,6	2,3
	Akkumuleret nedskrivningsprocent	2,6	2,6	3,0	2,5	2,8

MENNESKER I MERKUR

REPRÆSENTANTSKAB
Anke Stubsgaard, Hjortshøj
Anne-Birgitte Olsen, Roskilde
Annette Hartvig Larsen, Humlebæk
Astrid Engberg, København
Bodil Søgård, Steenstrup
Carsten Ohm, København
Henrik Tølløse, Ringsted
Jakob Brochmann Laursen, Hillerød
Jean-Paul Clipet, København
Jens-Erik Nielsen, Espergærde
Jette Plougheld, Skagen
Judy Jacoubsen, København
Jørn Ussing Larsen, Hjørring
Kai Drewes, Kirke Saaby
Klaus Loehr-Petersen, Vejle
Klaus Søgård, Odense
Knud-Erik Andersen, Lyngby
Lene Diemer, Charlottenlund
Martin Manthorpe, Snekkersten
Morten Gunge, Søborg
Peer Jøker, Silkeborg
Steen Hildebrandt, Frederiksberg
Søren Egge Rasmussen, Hjortshøj
Søren Rønhede, Vordingborg
Torben Sønnichsen, Bagsværd

BESTYRELSE
Morten Gunge, Formand
Henrik Tølløse, Næstformand
Annette Hartvig Larsen
Jakob Brochmann Laursen
Klaus Loehr-Petersen
Lene Diemer
Carsten Juul (medarbejdervalgt)
Henrik Kronel (medarbejdervalgt)
Søren Sivesgaard (medarbejdervalgt)

DIREKTION
Lars Pehrson, Administrerende direktør
Asbjørn Andersen, Direktør

MEDARBEJDERE
København
Claus Skytt, Afdelingsdirektør
Corinna Fleury, Privatkundechef
Allan Høgsbro
Anders Kristensen
Bo Laage Kjeldsen
Claus Kristiansen
Claus Skotte Dehn
Devrim Ülgü
Henrik Weiss Jensen
Irene Nielsen
Jimmy Heldorf Madsen
Kia Bergstrøm Genz
Kristoffer Korsak
Leif Svane
Lise Andersen
Lise Arnbo
Mathilde Breining Hassing
Matthias Köppe
Morten Dalhøj Johansen
Niklas Bentzen
Ole Jørgensen
Ole Parbo
Peter Jessen
René Stålkjær
Stig Mårtensson
Tina Rasmussen
Tina Sønderstrup

Odense
Jesper Kromann, Afdelingsdirektør
Kirsten Jeppesen
Kurt Hartmann
Maja Pedersen
Søren Bohn Willeberg
Ulrik Jul Anderschou

Aarhus
Peter Wissing, Afdelingsdirektør
Anders Tække
Carsten Juul
Jacob Beuchert Olesen
Jacob Egholm Lorenzen
Linda Vahl
Mette Winter Nielsen
Ole Andersen
Per Andersen
Peter Terp

Aalborg
Søren Thomsen, Afdelingsdirektør
Annette Lindholt
Bettina Thomsen
Erik Sortkjær
Søren Sivesgaard

Merkur Hverdag
Søren Thomsen, Afdelingsdirektør
Anette Pedersen
Carina Sørensen
Laila J. Jensen
Lone Munk Vilsgaard
Maja Rauff
Annemette Nielsen

Pension & Investering
Karsten Korreborg, Investerings- og pensionschef
Anja Rosenkilde
Christine Juul Stentoft
Henrik Kronel
Jan Malling Jensen
Jeannette Plough Nielsen
Lene Thomsen
Lisbeth M. Jensen
Tina Thorlund

Kommunikation & HR
Caroline Panum, HR-chef
Carsten Ringgaard, Kundechef
Ann Hybertz Frandsen
Camilla Hübschmann Jakobsen
Karl Johnsen
Kirsten Arup
Majken Brinch Sørensen
Mette Thyssen

Regnskab
Dorte Buus, Regnskabschef
Henrik Mortensen
Søren D. K. Sørensen

Kredit
Jan Klarbæk, Kreditchef
Marianne Marcussen
Tom Lorenzen

Administration & produktion
Torben Høgaard Nielsen, Stabschef
Annemette S. Rønnow
Chris Thrane
Dorte Skjødt Pedersen
Irene Fischer Hjørne
Jette Ibsen
Jette Rosa
Nils Nielsen
Peter Berg Lauridsen
Suzanne Pedersen
Trine Møller Monrad

ADRESSER

Hovedsæde og København afdeling
Vesterbrogade 40,1.
1620 København V

Aalborg afdeling og fælles administration
Bispensgade 16, 1.
9000 Aalborg

Aarhus afdeling
Sct. Clemens Torv 17, 1.
8000 Aarhus C

Odense afdeling
Mageløs 12, 1. tv.
5000 Odense C

Merkur Hverdag
Bispensgade 16, 1.
9000 Aalborg

Tel + 45 7027 2706 @merkur@merkur.dk merkur.dk facebook.dk/merkurandelskasse

GIV DINE PENGE MENING

Merkur Andelskasse driver bankvirksomhed ud fra den grundopfattelse, at verden er en sammenhængende helhed. Hvert menneske har en værdi i sig selv, har potentiale for i frihed at kunne udvikle sine evner og har mulighed for at tage ansvar for vores samfund og for vores fælles livsgrundlag.

MERKUR
ANDELSKASSE